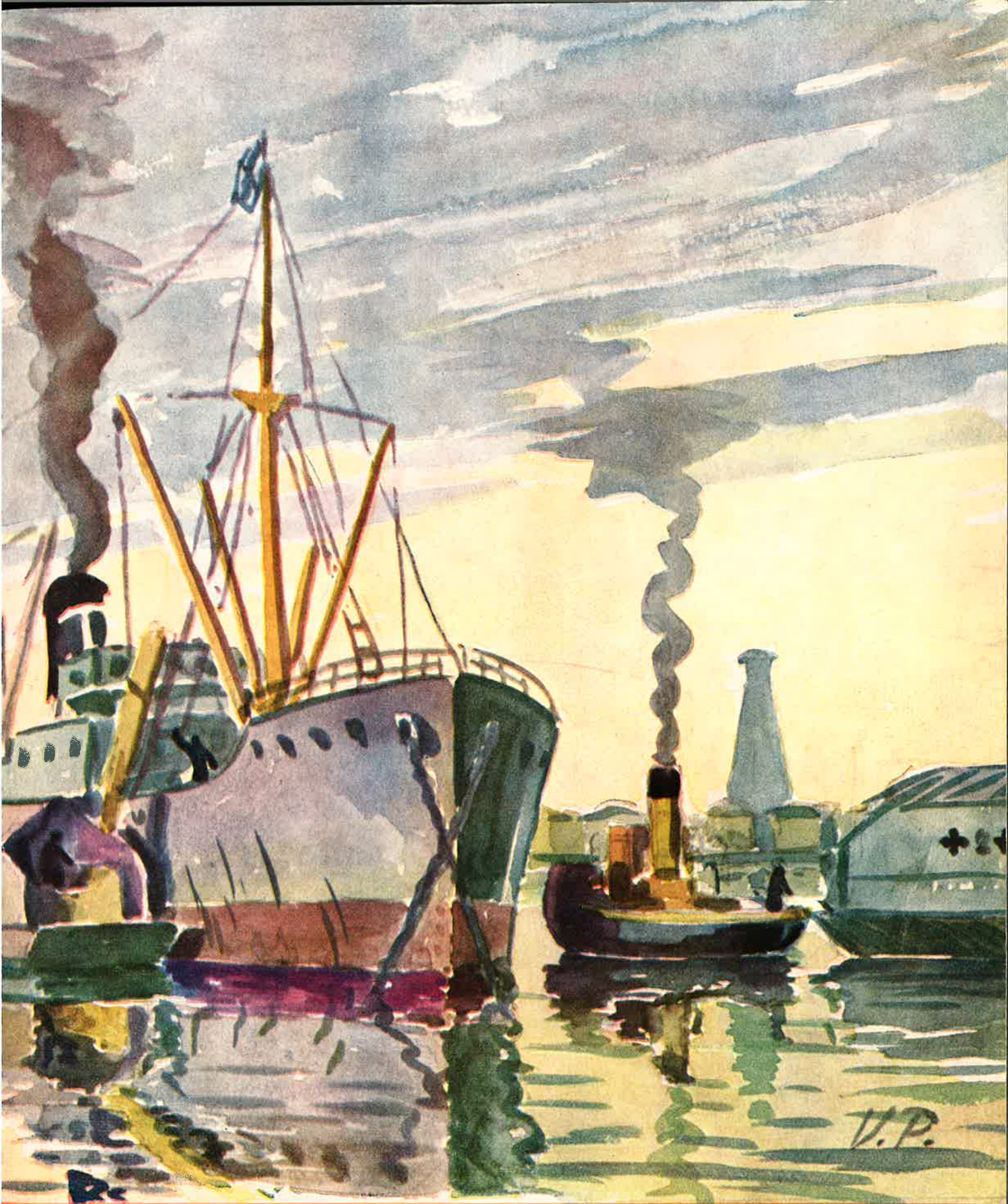

Kymi-Yhtymä

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN JULKAISU

N:o 3 - 1951.

Yhdestoista vuosikerta

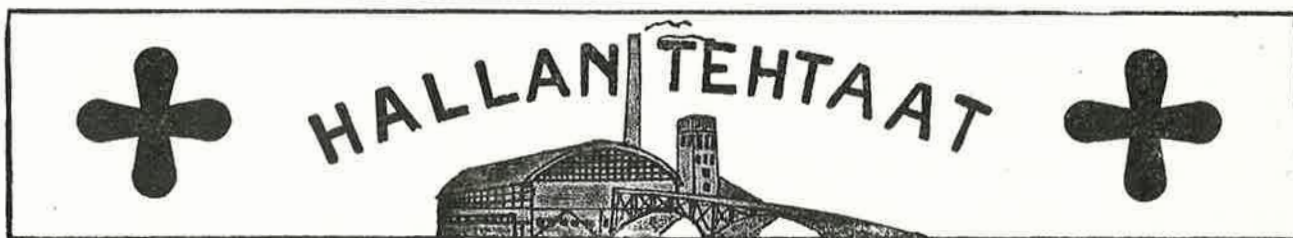
VAPAAHERRA GUSTAF CEDERCREUTZ 75-vuotias.

Heinäkuun 26 p:nä täyttää vapaaherra, varatuomari Gustaf Cedercreutz 75 vuotta.

Vapaaherra Cedercreutz on tunnettu henkilöhahmo maamme laki- ja liikemiespiireissä. Suoritettuaan v. 1899 korkeimman hallinto-oikeustutkinnon hän toimi aluksi Turun Hovioikeudessa sekä Senaatin oikeusosastolla. Tietojaan hän kartutti opiskelemalla Leipzigin yliopistossa ja kauppakorkeakoulussa. V:sta 1906 hän on ollut osakkaana Cedercreutz & v. Winther-nimisessä lakiasiaintuomistossa ja v:sta 1923 Ab.

Victor Ek Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtajana. Tämän lisäksi hän on hoitanut lukuisia luottamustoimia pankki- ja lakimiespiireissä.

Kymin Oy:n tilintarkastajaksi hänet valittiin v. 1942 ja tätä luottamustehtävää hän hoitaa edelleenkin. Liike- ja teollisuuselämää monipuolisesti tuntevana sekä laajoja taloudellisia tietoja omaavana henkilönä vapaaherra Cedercreutz on perusteellisesti voinut perehtyä yhteisömme toimintaan, jonka piirissä hän nauttii varauksetonta arvontoa ja kunnioitusta.

Millainen on tilanteemme?

Yllä olevan kysymyksen esitimme kahdelle hallalaiselle. Seuraavassa julkaisemme heidän vastauksensa kysymykseemme.

Hallan Tehtaitten johtajan, majuri Björn Weckmanin tavoitimme hänen työhuoneessaan tutkistelemassa tulevaisuuteen vaikuttavaa kirjelmää. Tällainen oli johtajamme mielipide tilanteestamme:

Kuluvan vuoden aikana ovat puutavaramme hinnat olleet varsin huomattavasti nousussa. Tavaraa menee ulkomaille niin paljon kuin vain kykenemme tuottamaan. Tämä on tietysti lohdullista kuulla, sillä näin ollenhan meillä on ainakin toistaiseksi turvattu täystyöllisyys saarellamme. Toisaalta kuitenkin kokemus varoittaa värittämästä tulevaisuuttamme liian ruusunhohtoiseksi. Lisäksi on huomattava, että kohonneet hinnat eivät ole päässeet suuriakaan vaikuttamaan, koska olemme näihin asti joutuneet toimittamaan tavaraa jo aikaisemmin eri valtioiden kanssa tehtyjen kauppasopimusten puitteissa vanhoilla hinnoilla.

Kuluvan vuoden iloisempiin uutisiin on kuulunut se, että Englannissa, eräässä suurimmassa ostajamaassamme, on lopetettu puutavaransäännöstely. Sen voimassa ollessahan ei ostajilla ollut minkäänlaista mahdollisuutta valita tavaraa, vaan heidän oli otettava vastaan sitä, mitä säännöstelyviranomaiset suvaisivat antaa. Nyt on tilanne sillä taholla muuttunut meille paljon edullisemmaksi, sillä Hallalla on jo vanhastaan hyvä maine sikäläisten ostajapiirien keskuudessa, ja nyt kun normaalit liikesuhteet jälleen pääsevät vaikuttamaan, on toivoa huomattavasta viennin lisäyksestä siinäkin tapauksessa, että markkinat tulevaisuudessa kiristysivätkin. Näin ollen voivat työntekijämme työllisyyskysymyksessä katsoa turvallisesti eteenpäin.

Toisen maailmansodan jälkeen on teollisuuslaitoksemme joutunut uhraamaan huomattavia

Majuri Björn Weckman.

summia uudistuksiin, sillä laitoksemme eivät silloin vielä olleet läheskään ajan vaatimusten tasalla. Näistä uudistuksista osa on sellaisia, ettei niitä syrjäinen juuri huomaakaan. Toisaalta on kuitenkin myös tehty sellaista, mikä on heti kaiken kansan nähtävissä. Tällainenhan on esim. juuri käyttökelpoiseksi tullut rautatiemme.

Lähiajan ohjelmaan kuuluu rautatien jatkaminen sahalle ja tukkialtaan viereen. Tällä uudistuksella teemme mahdolliseksi sen, että hake voidaan lastata suoraan odottavaan vauvuun Sunilaan vietäväksi, ja tukit voidaan ajaa suoraan tukkialtaan viereen ja kaataa mereen. Lautatarhamme on myös vielä melkoisen vanhanaikainen, joten työ siellä on tavattoman raskasta ja tulee suhteettoman kalliiksi. Ohjelmaamme on sisällytetty lautatarhan modernisointi lähitulevaisuudessa.

Vanha selluloosatehtaamme, joka on ollut paikkakuntalaisille ja muillekin ohikulkijoille rumentavana "muistomerkkinä", tullaan kunnostamaan ja ottamaan sieltä saatavissa olevat kuutiometrit hyödylliseen käyttöön. Jonkin verranhan noita rakennuksia jo nyt käytetään hyväksi. Onhan sinne sijoitettu puujauhotehtaamme, erinäisiä varastoja jne., mutta uudistusohjelmamme mukaan tulee sinne lisäksi keskusvarasto, pari asuinhuoneistoa, tilaa puhelinkeskukselle, askarteluhuone miehille ym.

Palatakseen vielä työllisyyskysymyksiin voin iloisena uutisena mainita, että puujauhomarkkinamme, jotka vielä joitakin aikoja sitten näyttivät melko lailla lohduttomilta, ovat nyt avautumassa.

Yhtiön johdon päätös omakotitonttien jakamisesta työntekijöillemme on tulevaisuudessa varmasti suuressa määrin helpottava nyt niin äärimmäisen kireää asuntotilannettamme. Kunpa meillä vaan olisi tarpeeksi asuntotontteiksi soveltuvaa maa-aluetta, jotta tätä suurimerkityksellistä toimintaa voitaisiin edelleen jatkaa.

Lopuksi haluan lausua iloni siitä, että työskentelymme täällä on sujunut ilman suurempia kitkoja, ja suhteet työntekijä- ja työnantaja-puolen kesken on saatu pysymään hyvinä. Toivon, että juuri saadun linnarauhan aikana päästään toteuttamaan se, mihin sillä pyritään: vakauttamaan pahasti tuuliajolle joutunut talouselämämme.

Kuten jo sanomastani ilmenee, olemme Hallassa tällä hetkellä hyvissä lähtöasemissa. Tuote menee kaupaksi, joten jokainen meistä voi siis olla varma työn jatkuvaisuudesta ainakin kuluvan vuoden loppuun saakka.

Pääluottamusmies Oiva Jungell.

Esitimme kysymyksemme myös pääluottamusmies Oiva Jungellille hänen saapuesaan käymään luonamme omakotirakennusky-

symyksissä. Heitimme hetkeksi syrjään tiili- ja sementtiasiat ja paneuduimme ensin työllisyysongelmaan. Tällainen oli pääluottamusmiehemme käsitys asiasta:

Mielipiteeni on, että yhtiö on tehnyt työntekijäin kannalta ensiarvoisen periaateratkaisun pidättäytymällä varsinkin näin satamakaupungin ympäristölle niin ominaisen kausityöttömyyden lisäämisestä. On erittäin tärkeää, että työntekijä ei aina tunne olevansa vain väliaikainen, vaan vakinaisessa työsuhteessa työnantajansa. Sama työsuhtehan jatkuu, vaikka talvikautena osa meistä joutuukin olosuhteiden pakosta työskentelemään vieraalla osastolla.

Palkkaus ei tosin ole paras mahdollinen, mutta työmarkkinajärjestöjen kesken solmitut sopimukset ovat kuitenkin turvanneet jokaiselle työntekijälle kunnolliset elämismahdollisuudet. Viime sotamme jälkeen on elintasomme huomattavasti noussut. Saman toteamme, jos vertaamme nykyistä elintasoamme ennen sotia vallinneeseen. Nyt käymme paremmin puettuina, ostamme tarvikkeita, joita silloin emme voineet hankkia itsellemme, syömme parempaa ruokaa jne.

Juuri solmitulta linnarauhasta odotamme hyvää. Ja hyvää on tulossa, mikäli vain sen aikana hinnat saadaan pysymään kurissa. Jos kuitenkin hinnat jostain syystä pääsevät ryöstäytymään irti, voi olla mahdollista, että "rauhan" jälkeen joudumme nykyistä vielä pahempaan tilanteeseen.

Toivomuksena minulla olisi, että yhtiö tulevaisuudessa kiinnittäisi nykyistä suurempaa huomiota asuntojen laatuun. Kiitoksena yhtiölle asuntopolitiikan hoitamisesta haluan mainita sen omakotitoiminnan tukemisen, johon jo nyt on ryhdytty. Kunpa vain yhtiö voisi jakaa niitä tontteja enemmän, niin hyvä olisi.

On varkaita, joita laki ei rankaise ja jotka varastavat ihmiseltä kalleinta, mitä hänellä on, aikaa.

Napoleon.

Itsensä voittaminen on miehuutta.

J. Payot.

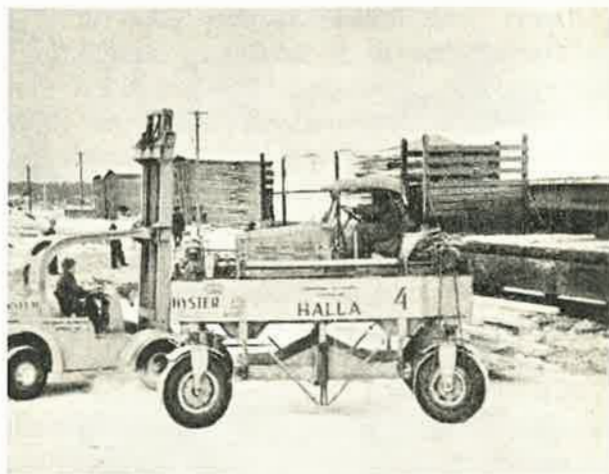
Oletko sinä kenenkään menneisyyden tuomari — edes omasi.

J. Siljo.

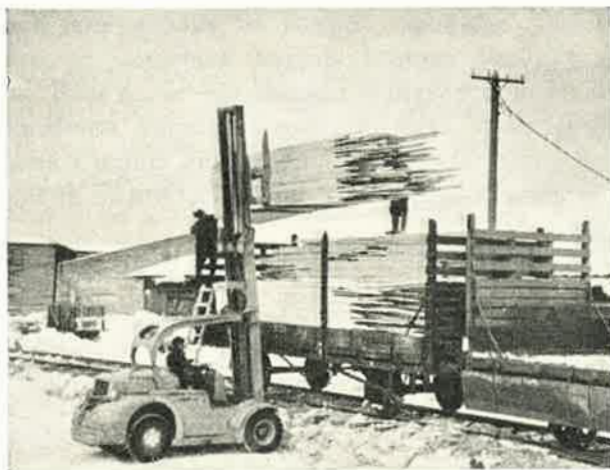
Kukaan ei ole täysin paha. „Pahankin ihmisen” sydämessä versoo elinvoimaisena hellyyden kaipuu.

Lordi Byron.

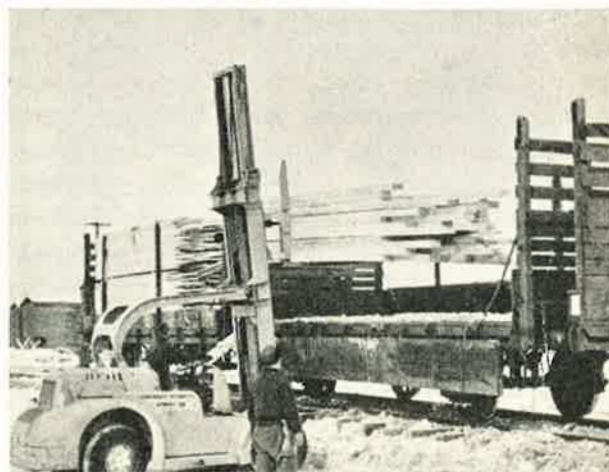
Ensimmäisten rautatievaunujen lastaus Hallassa.

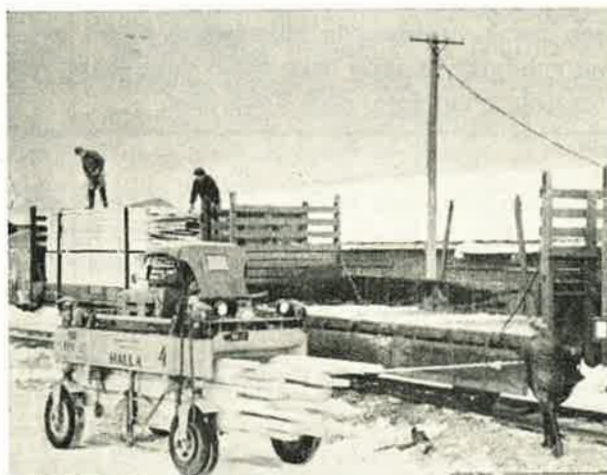
— siirtyy pois ja antaa haarukkatrukin jatkaa.

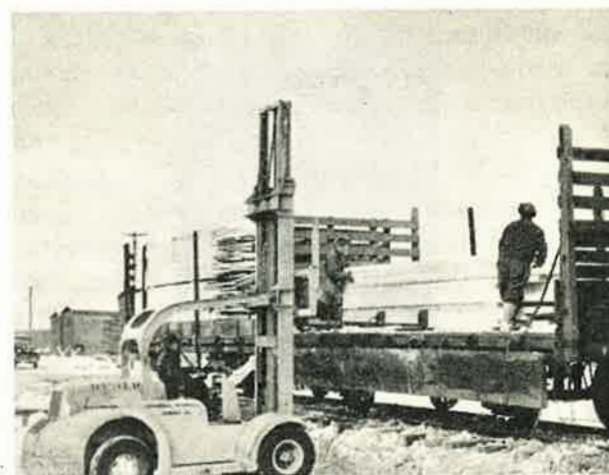
Näin suurilla nipuilla täyttyy vaunu nopeasti.

Nosto ja —

Ensimmäinen vaunu on valmis. "Hajasääri" tuo nipun seuraavan vaunun viereen, —

— pudotus ja taas on neljännes vaunusta täynnä.

Tilikeskuksen arkea.

Rouvat Hartikainen ja Orre.

Neidit Olsen ja Happonen.

Pistäytyessämme tilikeskuksessa oli siellä juuri valtava touhu käynnissä. Taas oli tilipäivä lähestymässä ja silloin on pakko olla rahat kuin apteekin hyllyltä otettavissa. Koska emme käsitäneet tuon taivaallista niistä ihmeellisistä papereista, joita asianomaiset rouvat ja neitokset käsittelivät, käännyimme tavanomaisella uteliaisuudellamme tilikeskuksen "pään", rouva Helena Hartikaisen puoleen saadaksemme edes sinapinsiemenen verran selkeyttä asiaan.

— Meillä on osastot jaettu viiden työntekijän kesken. Näin ollen on vastuu palkkojen virheettömästä laskemisesta sen, jolle k.o. osasto kuuluu.

— Pitääkö teitä olla noin paljon suorittamassa pelkkää yhteenlaskua?

— Jos työmme olisikin vain ynnälaskua, ei meitä varmastikaan tarvittaisi näin monta, mutta varsinaiset tilin laskutoimitukset vievät vain osan ajastamme, sillä kirjaamiset, tilijaot ja kaikenlaiset tilastot ovat omiaan verottamaan aikaamme.

— Mitä nuo ihmeelliset laput ovat? uskallamme kysäistä tarkoittaen niitä numeroita täynnä olevia papereita, joita tyttäret kovasti tärkeän näköisinä tutkiskelevat.

— Tässä meillä on juuri menossa puusepäntehtaan tilit. Nämä ovat työntekijöiden itsensä tekemiä ja asianomaisen työnjohtajan hyväksymiä tuntilappuja, joista me "vedämme" summat ja työnumerot laskentalehdelle. Näistä selviää työn laatu, päivittäinen työtuntimäärä ja ansio. Siten saatua loppusummaa ei työntekijä kuitenkaan koskaan näe tilipussissaan, sillä vielä on tehtävä asiaan kuuluvat vähennykset. Valtio ja kunta vaativat omansa verojen muodossa, sairaskassankin on saatava varoja toimintansa ylläpitämiseen ja monet haluavat tallettaa huoltokonttoriin rahaa vastaisia maksuja varten. Vuokrarästäkään ei pääse syntymään, kun vuokra peritään suoraan tilistä. Jos joku on tehnyt niin paljon syntiä, että kunnan on täytynyt ruveta ulosoton kautta hakemaan saataviaan, niin me "annamme keisarille, mikä keisarin on". Kun näin pitkälle on päästy, tuleekin eteen se tilikeskuksen työn ikävin osa. T.s. saamme käsitellä paljon rahaa, mutta se menee toisille. Tilit täytyy saada osastoille valmiiksi pussitetuina viiden päivän kuluessa tilipäivän päätyttyä. Jakopäivänä sitten luovutamme tilit asianomaisille työnjohtajille, jotka apulaisensa kanssa jakavat ne työpaikoilla.

— Ja sen jälkeen te saatte luonnollisesti levätä kymmenisen päivää ilman työtä?

— Vai niin! (Onneksi ei katse voi tappaa.) Ei meidän osuutemme vielä siihen lopu. Meidän on tehtävä sen jälkeen tilijako. T.s. laskentalehdiltä poimimme palkkasummat työnnumeroittain, jotta kirjanpito-osasto pääsee suorittamaan omaa osuuttaan yhteiseen kekkoon. Väliajoiksi tuppaavat töitä vielä sairassajanpalkat, tapaturmakorvaukset, lopputilit y.m. Kun koko tällainen kierros on vihdoinkin saatu menemään, onkin taas työpöytä täynnä tuntilappuja ja uuden kierroksen aloitus edessä.

Emme voineet muuta kuin todeta, että työtä sitä vain riittää tilikeskuksellakin, "vaikka ei sitä tyhmempi heti huomaa".

Ei ole ainuttakaan velvollisuutta, jonka oikeassa täyttämisessä ei ilomieltä tarvittaisi.

John Milton.

Rakkaus on voimakkaampi kuin kuolema ja kuolemanpelko. Ainoastaan siinä ja sen kautta elää ja liikkuu elämä.

Ivan Turgenev.

Rakkaus muuttaa katkerimmat tuskat suloisiksi, ihmeellisimmät tapaukset hyväksi, pienimmät teot suuriksi ja jumalallisiksi.

Gerhard Tersteegen.

N Ä K Ö P I I R I N T A K A A .

Millaisilta tulevat näyttämään teollisuutemme kasvot joskus tulevaisuudessa?

Tuollainen kysymys pamahti ilmoille eräässä keskustelussa tässä päivänä muutamana, kun keskustelimme tämän armaan alueemme rakennussuunnitelmasta.

Nämä saaremmen liittyvät teollisuuteen yhtä erottamattomasti kuin lahkeet housuihin. Millainen olisikaan Karhulan kauppala, millainen Kotka satami-
neen, jollei täällä teollisuus olisi maiseman pääväri-
nä? Kysymykseen ei voi vastata kuin yhdellä, ehdot-
toman varmalla tavalla. Maamme suurinta satama-
kaupunkia ei olisi lainkaan. Ei myöskään nykyisissä
kansa- ja oppikouluissa voitaisi maantieteen oppitun-
nilla kartalta osoittaa maan toiseksi suurimman
kauppalan sijaintia. Teollisen elämänrytmin leima
on nähtävissä kaikkialla. Sen syke on osa meitä, ja
sen voimaa, toimintaa uhkuva puumerkki on piir-
tyvä meidän jälkeemmekin tuleviin kolkkakuntam-
me asujamiin. On aivan luonnollista, että teollisuus,
meidän aikamme symboli, on juurtunut karuille ki-
vikkosaarillemme ja sen rapakivikallioisten lahdel-
mien suojamiin. Mistä löytyisikään käyttökelpoisem-
pia varastopaikkoja puutavaralle, mistä suojaisem-
pia lastauspaikkoja? Siinä syy, miksi kiivas teollinen
rytmi täällä vallitsee, miksi se on keskittynyt ni-
menomaan tänne. Mutta teollisuus ei ole kuin jokin
taideteos, vaikka sitä jylhässä kauneudessaan voi-
daankin verrata taitelijan tuotteeseen. Teollisuutta
ei koskaan saada valmiiksi. Se on ajan kuva, jonka
on kehityttävä rinnan ajan kanssa. Jos se ei pysty
seuraamaan alati paisuvaa kehityksen virtaa, on sen
kuoltava ja uuden, elinkelpoisemman astuttava tilalle.

Näin on tapahtunut ja tulee tapahtumaan myös
meidän omassa Hallassamme. Enää ei riitä, että pieni
osa saarestamme on tuotannon palveluksessa, jauhaa
meille jokaiselle leipää. Meidän on tulevaisuudessa
ehdottomasti luovutettava nykyiset asutusalueet tuo-
tantolaitosten käyttöön. Niiden kehitys sanelee vaa-
timukset, joista ei ole mahdollisuutta tinkiä.

Kuvitelkaamme saapuvamme Hallaan joskus seu-
raavan tuhatluvun ensimmäisellä vuosisadalla. — Mi-
hin on tuttu "Kalliopytinki" hävinnyt? Sen entisellä
paikalla näemme järjestelyratapihan. Ei ole enää pel-
koa, että lapset mäkeä laskiessaan jäisivät autojen
alle, koska ei ole enää koko mäkeä. Eipä löytyisi
tosin mäenlaskijoitakaan, koska kaikki asuntoalueet
ovat siirtyneet mantereen puolelle. Perävarppiinko?

Ei toki. Jos vaivaudutte vilkaisemaan oheista kart-
taa, huomaatte siitä aivan selvästi, että myös se alue
on täytynyt varata teollisuuden tarpeita palvelemaan.
Tuleviksi asuntoalueiksemme tulevat siis jäämään
Popinniemen, Suulisniemen ja lähellä nykyistä Met-
säkulman kansakoulua olevat alueet. Me emme ole
kuitenkaan joutuneet siirtymään omaksi vahingok-
semme. Asuntojemme paikoille on kohonnut uutta
teollisuutta. Se takaa meille tulevaisuuden. Olemme
vain siirtyneet turvataksemme elämän kilvoittelussa
itsellemme paikan.

Entäpä jos lähdemme kävelemään toiseen suun-
taan? Ohitamme sahan ja suunnistamme lautatarhan
halki kohti Tiutista. Sanoinko lautatarhan halki?
Niin kai, lautatarha kuin lautatarha, vaikka ulkonäkö
onkin kokonaan toisenlainen kuin meidän päivinäm-
me. Suuren kuivaamon takaa näkyvät kolossimaiset
varastosuojat, joihin keinokuivattu puutavara on
pantu odottamaan laivausta. Nykypäivinä Hallan
idylliin niin ehdottomasti kuuluvat tapulit ovat siir-
tyneet muinaistarustoon. Emme myöskään kävele
vanhan "paanan" päällä "pässin" raiteitten välissä,
vaan leveällä, tasaisella tiellä ratapenkereen vieressä
kuunnellen junien kiljuntaa niiden matkatessa Tiuti-
sen lastaussatamaan ja katsellen trukkien pörisevää
hyörinää varastosuojien liepeillä.

Kun kerran olemme näinkin kauas ehtineet, pistäy-
dymme saman tien Tiutisessakin. Koiranreiän tie-
noon ylitys ei ole enää vaarallinen korkeakorkoisten-
kaan kenkien kannattamille nilkoille, sillä tie jatkuu
täällä yhtä tasaisena kohti nostokurkimetsän näköis-
tä satamalaituria.

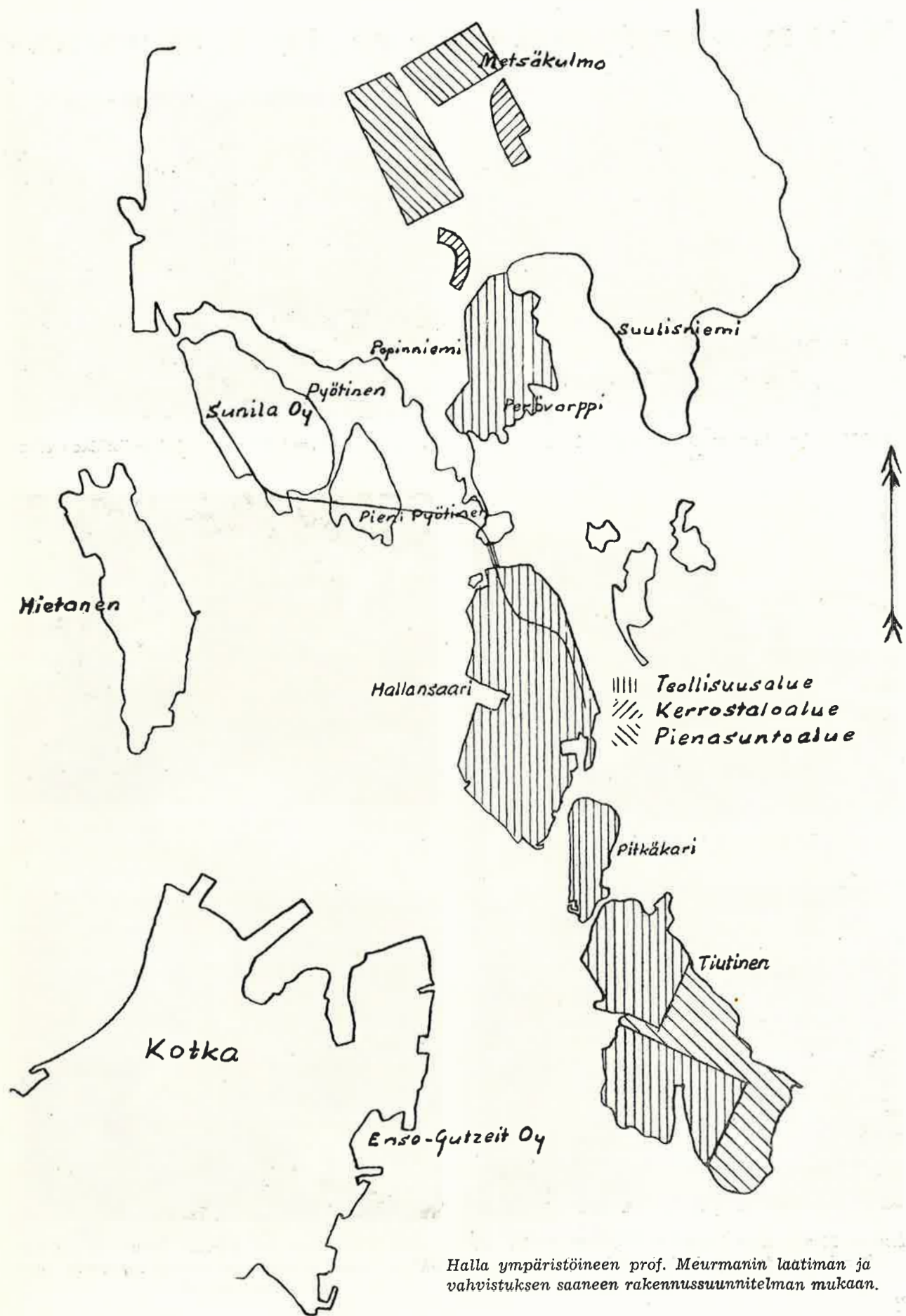
Teollisuuden on kehityttävä eläkkeeseen. Meidän on
pysyttävä ajan rattaan mukana sen ikuisessa pyöri-
misessä. Me itse tulemme tuskin näkemään todelli-
suudessa sitä, mitä nyt olemme vilautelleet oloistam-
me tulevaisuudessa, näköpiirin takana, mutta todet-
koon tuleva sukupolvi ennustuksemme paikkansa-
pitävyyden.

*Elämän täytyy mennä eteenpäin; vesi, joka ei vir-
taa, pilaantuu.*

A. de Lamartine.

*Pienimmillään seikoilla on usein suurimmat seu-
raukset. — Yksi ainoa harha-askel voi johdat-
taa väärälle tielle.*

Luiscius.

Halla ympäristöineen prof. Meurmanin laatiman ja vahvistuksen saaneen rakennussuunnitelman mukaan.

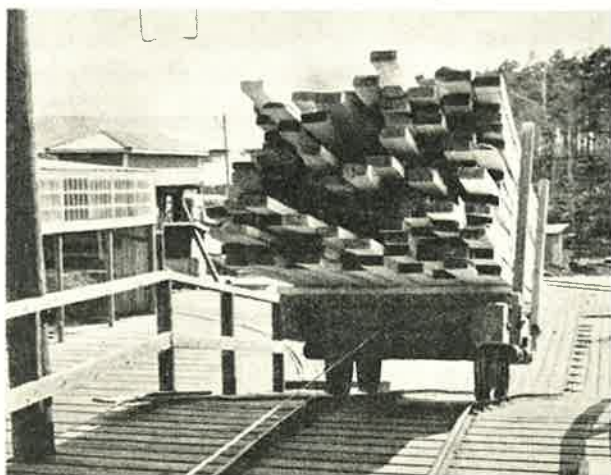
Näin syntyvät ovet ja ikkunat.

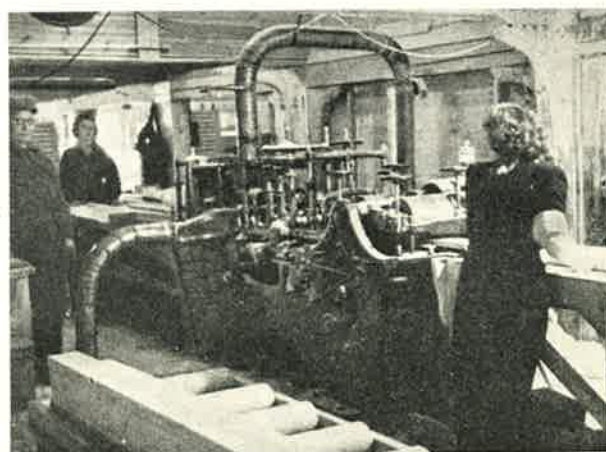
Trukki laskee kuormansa puusepän-tehtaan raiteelle, —

Paavo Perkiömäki oikohöylää ovikehikon sivupuuta.

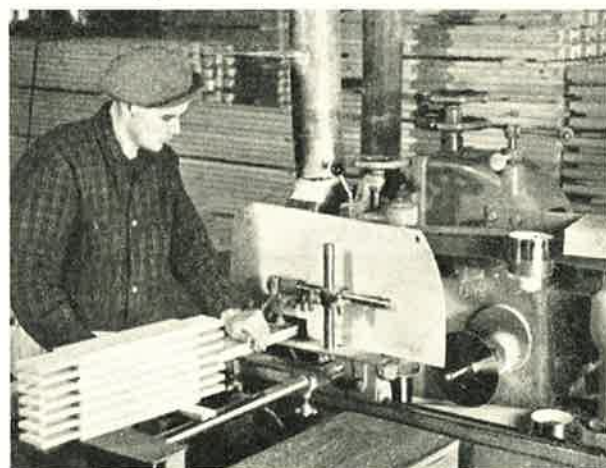
— josta se vintturilla vedetään sisään.

Seuraavana vaiheena on muotohöyläys. Julius Korttila, Anja Tani ja Seija Hakkarainen (lähinnä) työssään.

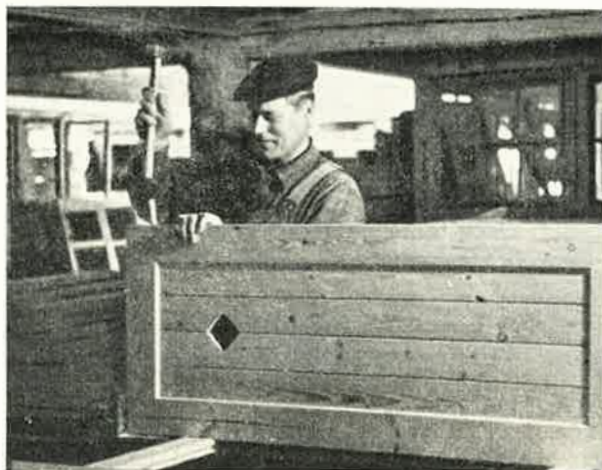
Rouvat Martta Sandström ja Maire Pohjola suorittavat tavarankatkaisun ja lajittelun.

Armas Virolainen tapittaa ikkunaluukun ke-hikkoa. Tämän ja seuraavat vaiheet käy lävitse myös jokainen ovi.

Kuivia, lahoja oksia ei saa olla näkyvissä. Aili Lindholm poraa ne pois ja —

Henry Korttila kiilaa kootun ikkunaluukun (Neuvostoliittoon meneviin puutaloihin tehdään ikkunoiden eteen luukut) —

— Saima Nikkinen paikkaa reiät.

— ja puristaa sen kasauspuristimessa.

Frans Solonen suorittamassa ikkunapuitteen ympäriajon, jossa tarkka mitta määräytyy.

Puite ei ole kuitenkaan valmis ilman heloitusta. Kuvassamme Sulo Virtanen kiinnittämässä saranoita.

Tuuletuspuite on myös mitoitettava. Risto Sulonen työssä.

Rouvat Hilikka Heiskanen ja Saimi Kukkonen sivelevät suojavärin tuotteisiin.

Ikkunapuitteen puhdistus rumpusantaajassa. Taustalla Kaisu Suntio, edessä Inkeri Suntio.

Lieneeköhän ovesta vikaa vai onko työnjohtaja Erkki Suntion tuikeus vain "virkailme".

Ensimmäinen painiottelu Voikka-Halla

päättyi Hallan voittoon 8-6.

Urheilutoiminta yhtymämme piirissä on saanut viime vuosina melko laajat mittasuhteet. On esimerkiksi pidetty eri tehtaitten välillä mestaruuskilpailuja m.m. yleisurheilussa, hiihdossa ja jalkapalloilussa.

Tietääksemme ensimmäinen kosketus voimailun alalla oli viime huhtikuun 25 p:nä Hallan Seuratalossa, jolloin Voikan ja Hallan Tehtaat koettivat, kenelle kuuluu painihegemonia Kymin Oy:ssä. (Olikohan kenties Kuusankoskella tähän asiaan jotain sanomista?)

Oteltiin A- ja B-joukkuein yksi mies sarjassa kummaltakin osapuolelta. Ottelu oli herättänyt laajaa huomiota painipiireissä, mistä todisteena oli se, että Seuratalo oli hyvin kansoitettu ja jännitystäkin tarpeeksi, etenkin kamppailun loppuvaiheissa. Ottelun ylituomarina toimi tunnettu painimies, palopäällikkö E. Wecksten.

Hallan Tehtaitten johtaja, majuri B. Weckman suoritti kisojen avauksen toivoen rehtiä kilpailumieltä. Hän ilmoitti myös, että Kymin Osakeyhtiö on lahjoittanut joukkuepalkinnon, josta kilpaillaan vuoroin kummallakin paikkakunnalla. Tämän jälkeen toimitettiin esittely, jolloin havaittiin, että kummassakin joukkueessa löytyi nimekkäitäkin "niskamiehiä", jotka "siviilissä" edustavat Voikan Urheiluveikkoja, Voikan Viestiä, Popinniemen Ponnistusta, Hallan Visaa ja Tiutisen Pyrintöä, siis sekä Painiliiton että TUL:n painijoita, jotka nyt kuitenkin kamppailivat "puulaakin" puolesta.

Alotettiin B-otteluilla ja jo heti kärkeen sai Voikka lahjapisteiden alimmassa sarjassa Hallan edustajan ylipainon vuoksi. Joku koiranleuka väitti, että Halla antoi etumatkaa, jottei jatko olisi kovin ylivoiimaista. Mutta tosiasia on se, ettei täältä etelästä löydy niin keveitä miehiä. Hallan K. Matilainen tasoitti tilanteen seljättämällä A. Lindstenin 1.17. Laskelmoitiin Hallan "Manu" Koposen lisäävän etumatkaa, mutta hän vaikutti kovin alakuntoiselta aikaisempiin hyviin suorituksiinsa verrattuna ja "kastui" Voikan riuskalle J. Lahtiselle ajassa 5.01. Kevyessä sarjassa Voikan T. Partti seljätti painijana "vihreän" A. Grönmanin 3.27. 17-vuotias O. Topo Voikan joukkueesta antoi odotettua lujemman vastuksen "Nipa" Ropalle, mutta täysiaikaottelussa Ropa kokeneempänä teknikoi itselleen selvän 3—0 voiton. Samoin J. Koponen lisäsi Hallan pistetiliä raatamalla 3—0 voiton O. Kvististä. Kun raskaassa sarjassa Voikan U. Tammilehto komeasti veti selälleen P. Mikkolan 1.01, oli Voikka B-ottelun päätyttyä hieman yllättäen johdossa 4—3. Alle 52 kg. sarjassa ylimääräisessä ottelussa Hallan nuori J. Parkko meni selkäpiilleen A. Järviselle 6.37.

Ottelematta sai Voikka A-ottelussakin ensimmäisen pisteen karpässarjassa, kun Hallan U. Blomqvist ei saanut painoaan järjestykseen. Tiukalla oli Hallan

tasoitus, kun lupaava tulokas, Voikan Seppo Nyman ei kunnioittanut laisinkaan Suomen mestaria A. Vihersaloa. Pystypaini oli mahdollisimman tasaista, mutta parterrivuorollaan sai Vihersalo enemmän liikettä aikaan ja hänen voittonsa 3—0 oli kiistaton. Hallan E. Laine tapasi lujan vastuksen A. Hartosesta ja aikaa kului 10.22, kunnes seljätys toi Hallalle 2—1 johdon. Painitrikoihin jälleen pukeutunut Hallan "Ville" Roos täydensi palkintokokoelmaansa viemällä "pytyn" nopeimmasta selkäv voitosta, sillä H. Åkerlund kastui niskasta jo 0.42. Keskisarjassa voima jylläsi, kun Voikan V. Nurminen ja Hallan A. Strand kävivät toisiinsa käsiksi. Alkupyty oli tapahtumaköyhää, vaikka kovasti touhuttiin, eikä Strand mattovuorollakaan kyennyt juuri liikuttamaan vastustajaansa. Nurminen sai vuorollaan pitävän otteen ja Voikka pinnan ajalla 9.22. Sarjassa yli 79 kg. ei Hallan Esko Virtanen kauan aikaillut ja 1.59 kuluttua oli O. Hasun häviö tapahtunut tosiasia.

Nyt oli Halla hankkiutunut pisteen johtoon kaikki ottelut yhteenlaskettuina, mutta ylämaan miehet pitivät lopputulosta tasapelinä, kun heidän miehensä V. Topo ja Hallan A. Vauhkonen astuivat viimeiseen otteluun sarjassa alle 67 kg., sillä he luottivat vuorenvarmasti omansa voittoon. Vauhkonen tuotti heille kuitenkin mieliharmia ja omilleen vastaavasti ilonaihetta rohkeilla ylilyönneillään, joihin T. ei kyennyt vastaamaan. V. sai valita jatkon eikä hänen voittonsa ollut hetkeäkään uhattuna, vaikka Topon reilu painitapa saikin tunnustusta. Eipä suotta Vauhkonen saanutkaan palkintoa Hallan ja samalla koko kisojen parhaana ja samoin Topo terhakkaimpana hävinneenä miehenä, sillä sellainenkin palkinto annettiin. Karpässarjan täyteottelussa voitti Voikan E. Puranen U. Blomqvistin 5.25.

Kilpailujen jälkeen järjestetyillä illallisilla jakoi Kymin—Kuusankosken tehtaitten sos.-pääll. Åke Launikari palkinnot Hallan sos.-pääll. Eero Lepän avustamana, jolloin osanottajien ja toimitsijoiden lisäksi Voikan joukkueen johtajat totesivat sen karvaan tosiasian, että V. Roos Hallan edustajana nouti kiertopalkinnon toveriensa ihailtavaksi. Voikkaalaisten puheista kuitenkin kuului sävy: "Viel' uusi päivä kaikki muuttaa voi".

Edellämäinittujen yksityispalkintojen lisäksi sai Voikan parhaana A-ottelijana palkinnon V. Nurminen ja B-edustajana T. Partti, kun taas Hallan B-joukkueen tehokkaimmaksi mieheksi arvosteltiin "Jali" Koponen.

U. M.

— Ajoin kissanne kuoliaaksi, mutta korvaan sen kyllä.

— Hyvä on. Menkää sitten kellariin, sillä se on täynnä rottia.

Yleisöä näyttelyssä. Taustalla ryijyjen runsautta.

Marttojen kevättempaus.

Sunnuntaina huhtikuun 8 päivänä oli hallalaisilla tilaisuus tutustua erääseen uutuuteen. Marttamme olivat järjestäneet siksi päiväksi harrastustöiden näyttelyn. Koska näyttelyssä näkee ainoastaan valmiin tuloksen pääsemättä selville siitä, miten se on syntynyt, käännyimme näyttelyn alkuvaiheita tiedustellen marttojen puheenjohtajan, rouva Evo Weckmanin puoleen.

Saimme kuulla, että eräässä marttojen kokouksessa syntyi ajatus panna omia töitä kaiken kansan nähtäväksi. Kun tuumaa kehitettiin edelleen, päätettiin alkuperäistä suunnitelmaa laajentaa siten, että näyttellepano tulisi käsittämään myös poikien ja miesten harrastuksia, ja lopuksi päädyttiin siihen, että töitä saivat tuoda kaikki Hallan Tehtaitten palveluksessa olevat ja heidän perheenjäsenensä. "Oli jännittävää odottaa", kertoi rouva Weckman edelleen, "tuleeko töitä yleensä lainkaan. Joku mamma toi tilkkutäkin, ja sen nähdessään toinen puuskahti, että onhan minullakin tuollainen. Ja niin kertyi näyttelyyn kaikkiaan n. 350 esinettä. Järjestelyvaiheesta muistuu mieleeni eräs hauska tapaus. Pari miestä raahatessaan sisälle moottorin konetta arveli kesken raskaan työnsä, että on vahinko, kun Seuratalon ovet ovat niin kapeat, ettei vene mahdu niistä tulemaan. "On todella hauska järjestää täällä kaikkea, kun koko Hallan väki on kuin samaa suurta perhettä."

Saamme edelleen kuulla, että näyttelyssä kävijöiden lukumäärä nousi n. 400 henkeen ja kaikki poistuivat näkemäänsä tyytyväisinä.

Mielenkiintoista olikin todeta se hartaus, millä katselijat näyttelyyn suhtautuivat. Suurimmat katsojajoukot keräsi ympärilleen Juho Savolaisen tekemä upea, sekä ammattitaitoa että kärsivällisyyttä vaatinut laivan pienoismalli, joka myös sai enimmäkseen äänet siinä mielipidetiedustelussa, mikä esine katsojia eniten miellytti.

Arvostelulautakunta, johon kuuluivat käsityönopettaja, neiti Lea Puonti, tohtori Gösta Winterbäck ja teknikko Kauko Mahlberg, kierteli tärkeän näköisenä kiinnitellen parhaimpiin töihin kunniamainintalipukkeita. Mielenkiintoisia esineitä oli paljonkin, mutta erikoisesti jäivät mieleen puutöistä Eino Kostamon kellorakennelma ja Olavi Heikkilän sanomalehtikori tyyllisesti puhtaina töinä. Naisten puolella kiintyi huomio moniin kauniisiin vanhasuomalaisiin ryijyihin ja rouva Hjeltin tekemään kaunisväriseen pohjalaiseen rekipeittoon. Myös monet revinnäistyöt olivat sangen kauniita ja tyylipuhtaita.

Maalaustaiteenkin parissa meillä aherretaan. Sen näyttely osoitti selvästi. Monet näistä töistä olivat jo sangen korkeata luokkaa, Vilho Pöntisen herkkä akvarellit erikoisesti mainitaksemme.

Tempaus oli onnistunut. Toivomme uusia samantaisia.

*Taidemaalauksia ja pik-
kuesineitä.*

*Rouva Evo Weckman
esittelee eläkkeellä ole-
valle rouva Alina Lind-
holmille olkikoristeisiä
lippaita.*

*Poikia töineen. Kuvas-
sa keskellä Matti Kaipi-
ainen filmikameroineen,
lennokinmoottoreineen
ja valokuvansuurennus-
kojeineen.*

Albin Sallinen.

Ole Eriksen.

Alfred Linden.

Emil Värri.

MERKKIPÄIVIÄ.

75-VUOTIAITA.

Eläkeläinen David Hytönen 4.7. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 8.6.1897 Jumalniemen sahalle. Yhtämittäisesti yhtiötä palveltuaan hän siirtyi eläkkeelle 1.5.47.

Eläkeläinen Albin Sallinen 16.7. Hän on syntynyt Enonkoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli 27.4.24 lautatarhalle ja siirtyi eläkkeelle 16.9.50.

70-VUOTIAITA.

Eläkeläinen Ole Eriksen 13.6. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1895 Jumalniemen sahalle ja siirtyi eläkkeelle 1.1.41.

Juho Koponen.

Eva Oittinen.

Eläkeläinen Alfred Linden 25.7. Hän on syntynyt Kymissä. Tuli ensimmäisen kerran Jumalniemen sahalle vuonna 1901. Siirtyi eläkkeelle 1.6.39.

Eläkeläinen Emil Värri 17.8. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1895 ja yhtäjaksoisesti palveltuaan siirtyi eläkkeelle 1.9.49.

Kirvesmies Juho Koponen 30.8. Hän on syntynyt Karttulassa. Yhtiöön hän tuli kirvesmieheksi 20.7.36 ja on tässä toimesta edelleenkin.

60-VUOTIAITA.

Kirvesmies Reinhold Tikka 25.7. Hän on syntynyt Koivistolla. Yhtiön palvelukseen hän on tullut 24.4.50 rakennusosastolle kirvesmieheksi.

Puhdistaja Eva Oittinen 9.8. Hän on syntynyt Virolahdella. Yhtiön palvelukseen hän on tullut 26.7.27 selluloosatehtaalalle. Nykyään hän työskentelee sahalla puhdistajana.

Hakunsyöttäjä Maria Marttinen 29.9. Hän on syntynyt Mikkeliissä. Yhtiön palvelukseen hän on tullut 1.10.35 sahalle, missä edelleenkin työskentelee.

50-VUOTIAITA.

Kuormaaja Emil Aholainen 14.7. Hän on syntynyt Uuraassa. Tullut 19.5.45 lautatarhalle kuormaajaksi, missä työssä on edelleenkin.

Kirvesmies Väinö Virtanen 26.7. Hän on syn-

Emil Aholainen.

Väinö Virtanen.

Sulo Hietanen.

Toivo Blixt.

Högforsin Tehdas

Johtoportaan kurssilaisia. Edessä oikealla kurssien yliopettaja, ins. B. Martelin, hänen vieressään konepajan päällikkö, ins. N. Öster, ja keskiössä piirustuskonttorin päällikkö, ins. B. Sandqvist. Muut kuvassa olevat tehtaan insinöörejä ja teknikoita.

60 osanottajaa hitsauskursseilla.

Hitsauksella on nykyisessä teollisuustyöskentelyssä hyvin tärkeä osuutensa. Ei voi ajatella huoltokorjaamoa, eikä päliin tuotantokonepajaakaan, joka voisi tulla toimeen ilman hitsausvälineitä. Toisaalta hitsaustekniikka on edelleenkin jatkuvan kehityksen

alaisena, niin välineisiin kuin erikoisesti hitsauksessa tarvittaviin aineisiin nähden. Tämän vuoksi on työportaan henkilöstöä jatkuvasti kehitettävä ja koulutettava, jotta se pysyisi ajan tasalla ammittinsa uutuuksiin nähden. Toisaalta taas on parhaaseen mahdolliseen työtulokseen pääsemiseksi huomioitava se, että työportaan sekä johto- ja suunnitteluportaan on työskenneltävä ymmärtämyksellisessä keskinäisessä vuorovaikutuksessa ja näin ollen teknillisen kehittyneisyyden vaatimuksena on myös uusimman hitsaustaidollisen puolen tuntemus kaikissa näissä eri portaissa.

tynyt Heinolassa. Yhtiön palvelukseen hän on tullut 13.7.21 lautatarhalle ja siirtyi 3.1.47 rakennusosastolle kirvesmieheksi, missä työssä on edelleenkin.

Veturinkuljettaja Sulo Hietanen 18.8. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiön palvelukseen hän on tullut 4.11.35 lautatarhalle veturinkuljettajaksi. Tämän vuoden alussa hän siirtyi uuden ja isomman veturin kuljettajaksi Hallan uudelle rautatielle.

Särmääjä Toivo Blixt 29.8. Hän on syntynyt Mikkelissä. Yhtiöön hän on tullut 1.10.35 sahalle särmääjäksi, missä työssä on edelleenkin.

Tässä mielessä tehtämme yli-insinööri E. Alander antoi allekirjoittaneelle tehtaan koulutuspäällikölle tehtäväksi suunnitella laveamman hitsausteknillisen koulutuskurssin aikaansaamisen, ja tällaiset kurssit pidettiin 2.—21.4.1951. Opettajiksi lupautuivat Oy. AGA Ab:n parhaat asiantuntijat, ins. B. Martelin ja hitsausteknikko K. Gustafsson.

Yleiskurssien luennoilta. Etualalla konepajan ylityönjohtaja T. Väisänen ja työkaluosaston päällikkö T. Ojanen, keskellä oppilaskonepajan työopettaja Aarne Lundberg.

Kolmiviikkoinen kurssiaika jakautui päivittäin siten, että klo 12—16 oli teoreettista opetusta ja klo 16.30—20.30 käytännöllistä harjoitusta. Tosin johtajaportaan luennot ja käytännölliset harjoitukset olivat vain iltaisin, vuorotellen joka toinen ilta.

Ilolla todettakoon, että halukkaita kursseille oli enemmän kuin tehtaan tuotantotoiminnalle katsottiin tarpeelliseksikaan. Koulutuspäällikön esityksestä teh-

taan johto otti kursseille 60 eri portaisiin kuuluvaa henkilöä, jakautuen ne seuraaville erikoiskursseille, joilla kullakin oli oma ohjelmansa:

A. Insinööri- ja työnjohtajaporras. Osanottajia 19. Kuten kuvasta 1 käy selville, olivat tällä kurssiosuudella mukana kaikki ne johtoportaan insinöörit ja teknikit, jotka tavalla tai toisella tulevat hitsaustöiden tai hitsattujen työkalupaleiden kanssa tekemisiin.

Ins. Öster suorittamassa kaasuhitsauksen taitavuuskoetta ins. Martelinin valvoessa toimitusta.

Hitsausteknikko K. Gustafsson opettaa konepajamme työnjohtajalle Lauri Lundbergille "kädestä pi-täen" kaasuhitsauksen salaisuuksia, n.s. "käsialan vakavuutta".

Kurssien päätöstilaisuudessa jaettiin jokaiselle kurssitodistus.

B. Täydennyskurssi. Osanottajia 9. Tähän ryhmään osallistuivat tehtaan parhaat ja kyvykkäimmät sähkö- ja kaasuhitsarit, joilla jo entuudestaan on ao. ammatin pätevyyskirja. Ryhmään kuului mm. jo kaksi vuotta aikaisemmin (v. 1949) tehtaallamme pidettyjen hitsauskurssien osanottajia. Silloin koulutettiin vastaavilla kursseilla 23 alan ammattimiestä. Myös näille jaettiin kurssitodistukset.

C. Jatkokurssi. Osanottajia 14. Tähän ryhmään kuuluivat nuoremmat hitsarit, joilla kaikilla ei vielä ollut täydellistä pätevyyskirjaakaan molemmissa hitsaustyötapoissa, nim. kaasu- ja sähköhitsauksessa. Täten tuli tehtaallemme 14 uutta täysin pätevää ammattimiestä. Tasan puolet osallistui sähkö- tai kaasu-

Kipinöiden viuhkana sinkoillen suorittaa jatkokurssilainen Väinö Toivonen näytettyä pystysaumahitsauksessa.

Todistusten jakotilaisuudessa ojentaa tehtaan koulutuspäällikkö, ins. T. Nissinen alkeiskurssin oppilaalle Aulis Jyrylle AGA:n diplomin täydellisen sähköhitsauskurssin suorittamisesta.

Levyosaston päällikkö tekn. O. Malin hymyilee hyväntuulisesti saatuaan uuden "diploomin" todistukseksi hitsaustaidollisen pätevyytensä lisääntymisestä.

kurssiosuudelle, siis sille, josta pätevyyskirja puuttui. Kukin sai todistuksen.

D. Alkeiskurssi. Osanottajia 18, joista 8 sähkö- ja 10 kaasukurssille osallistunutta. Tämän ryhmän oppilailla ei kenelläkään ollut aikaisemmin mitään virallista pätevyyskirjaa tai kurssitodistusta, mutta kukin heistä omasi enemmän tai vähemmän hitsausharjoittelua varsinaisten hitsaajien apumiehinä. Ryhmässä oli mm. 8 konepajakoulun oppilasta, joista kolme oli jo vuoden verran saanut sähköhitsaajan koulutusta levyosastolla. Ryhmän jokainen oppilas sai omalta alaltaan AGA:n todistuksen täydellisen kurssin suorittamisesta.

Kurssien organisatiojohtajana oli allekirjoittanut ja varsinaisena työpuolen huoltajana ja järjestelijänä konepajan päällikön apulainen, ins. R. Heikkilä, jolla olikin kovasti puuhaa ja huolta materiaali- ja käyttökälu- ja järjestelyissä. Ins. Heikkilä saakoon tässä julkisen kiitoksen tarmokkaasta ja tulorikkaasta toiminnastaan kurssien menestymiseksi. Kurssien työopetuksessa avusti lisäksi tehtaan tähtiluokan hitsaaja V. Vikström, joka kiitoksella myös mainittakoon.

Kurssien päättäjäistilaisuus pidettiin Konepajakoululla, jossa myös teoreettinen opetus oli annettu. Tilaisuudessa puhui allekirjoittanut tuotannollisen työn koulutustarpeesta ja työsaavutusten vaatimasta ammattipätevyydestä, joka on saavutettavissa vain parhaalla ammattitaidolla, ja toivoi, että kursseista olisi ollut itsekullekin mahdollisimman suuri hyöty.

Kurssilaiset tuntuivat olevan tyytyväisiä, eikä ihmekään, kun tehdas kustansi kaiken, joten kurssit olivat maksuttomat.

Lopuksi jaettiin kaikille "diploomit" ja juotiin tehtaan johdon tarjoamat pullakahvit.

T. Nissinen.

-
- Tiedätkö, kuka keksi korkeat kannat?
 - En.
 - Joo, se on erään pienikasvuisen tytön keksintö. Hän sai kerran suudelman otsalleen...

Kaunis olet,

"Heipparallaa Karkkila,
tää on kaunis kauppala,
kun mä katson katolta,
ihan piipun reunalta."

Valoa ja varjoa.

Villiviini kiipeää.

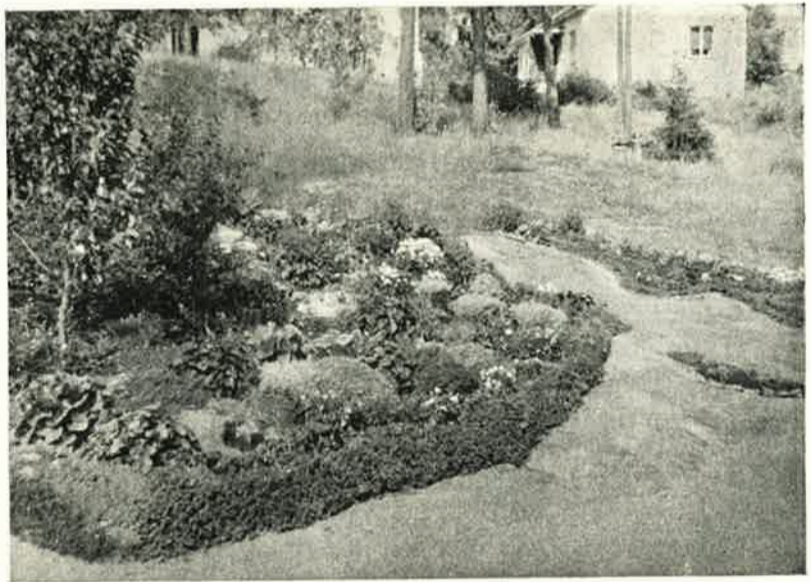
Niin lauleli pieni nuohoojapoika, ja laulun sanoihin pitänee yhtyä näin maastakin katsoen, joskaan en lupaa mitään yleiskuvaa antaa, sillä en ole katsellut asioita noin korkealta, vaan hyvinkin läheltä maata, palstan jos toisenkin reunasta. Siksi tässä vain muutama kesäinen kuva ja ajatus kotipuutarhojen hoidosta täällä. Ei ole syyttä suotta sanottu, että Karkkila voisi nimitellä puutarhakauppalaksi, sillä innostus tässä suhteessa ei ole vähäinen. Lukuisien kotien ympäristöt kertovat kauneudellaan, ettei työtä ja vaivoja ole säästetty, joskin siellä täällä joutuu tekemään päinvas-taisiakin havaintoja.

Högforsin Tehdas on osaltaan vaikuttanut innostuksen kasvuun järjestämällä henkilökunnalleen

Kesäkukat kauneimmillaan.

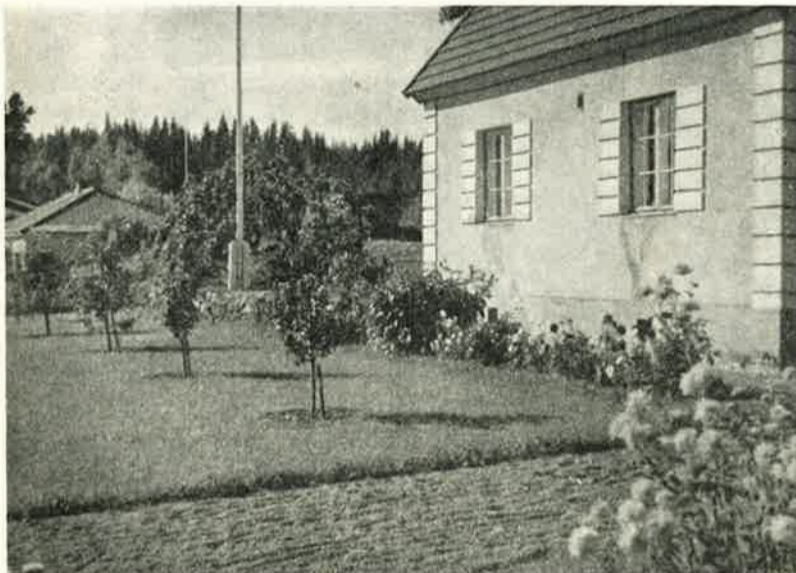
Karkkila . . .

Kivikkokasvit kukoistavat.

Hedelmät kypsyvät.

Huolella hoidettu nurmikenttä on puutarhan kohokohta.

puutarhapalstat asuntojen läheisyyteen. Neuvontatyötä on myös tehty jo yli 20 vuoden ajan.

Tämän hetken tilanne noilla palseilla näyttää olevan sellainen, etteivät ne aina tuota toivottuja tuloksia. Luonnollisen lannan puuttuessa jää sato useimmiten heikoksi ja tästä johtuen ovat kasvit alttiimpia taudeille ja tuholaisille, mikä seikka taas aiheuttaa harrastelijalle lisätyötä ja harmia.

Ilahduttava toteamus on, että Karkkilaan on perustettu puutarhayhdistys, jonka tarkoituksena on koota kaikki puutarhakärpäsen puremat pohtimaan alan asioita ja entistäkin enemmän vaalimaan luontoa täällä luonnonkauniissa Karkkilassa.

Mai-La—nen.

Olipa sitä talvea Karkkilassa!

Tällainen on yhdeltä kulumaltaan Eerikkilä.

Luminen lentopalloilu käynnissä.

Viestinhiihto alkaa "hiihtostadionilla". Kuusi joukkuetta starttaa.

Niin, olipa sitä talvea oikein yllin kyllin vielä muutama kuukausi sitten! Lähes metrin vahvuiset lumivaipat verhosivat kaikki kivet ja risut maastossa niin, että kaikkialla oli hyvä hiihdellä. Ja tulipa sitä hiihdeltäkin. Melkein 4000 nimeä saatiin harrastushiihtovihkoihin, ja huomattavasti yli 40.000 km

Nimi harrastushiihtovihkoon. Oiva Höglund kirjoittaa Lautlammella nimensä hiihdon käännekohdassa.

Tärkeännäköisenä piirretään tässäkin puumerkki "hiihtomajan" vihkoon.

eli kerran maapallon ympäri tuli Högforsin Tehtaan hiihtäjien voimalla kuljettua. Onhan siinä jo taivalta kerrakseen siinäkin. Toivike sai pyhien seutuina järjestettyine mehutarjoiluineen suurimman harrastajamäärän, vaikkei Lautlampi hävinnytkään kuin 200—300 nimeä. Niemessä kävi hiihtäjiä vain muutama kymmen.

Hauska oli tosiaan tänä talvena hiihdellä, kun lautkaan eivät päässeet jatkuvan lumentulon takia kulumaan pilalle. Ja sitten se Eerikkilä! Se kaipaasi oikein oman lukunsa. Siellä harrastushiihtojen palkintolaiset, salolaisten kanssa yhteensä 15 hiihtäjää, saivat rentoutua urheilun, reippailun, ruokailun ja saunailun merkeissä. Yrittäpä siellä muutamat harrastaa kalastustakin, mutta erittäin heikolla menestyksellä. Nämä Högforsin Tehtaan onnelliset, jotka viettivät ajan 18.—22. 3. 51. eli 5 päivää Eerikkilässä, olivat Eevi Tanner, Liisa Kylmäkorpi, Arvo Astala, Pekka Hakala, Kauko Liljegen, Risto Lindfors, Lars Pauli, Pauli Saarenko, Pertti Suominen ja Vilho Vikström. Hiihtoa tietenkin harrastettiin palkintolaisten leirillä runsaasti. Pidettiinpä tänä aikana kahdet kilpailutkin. Pauli Saarenko voitti miesten ja Eevi Tanner naisten sarjan. Pöytätenniksessä pelattiin myöskin joka ilta lujia otteluja, joissa kai paras voitti. Lentopalloakaan ei saa unohtaa, koska siitä on tullut högforsilaisten lempilapsi. Lähes metrin vahvuiseen lumihankeen kaivettiin lentopalloilukenttä ja heti työn päälle yritettiin. Kaikki totesivat, että kyllä lentopallo on sentään lentopallo lumien keskelläkin pelattuna. Tietenkin hiihto on vielä "paree". Hauskoine illanviettoineen ja reippailuineen tulee tuo aika pysymään kauan jokaisen mielessä.

Muusta hiihtotoiminnasta mainittakoon 18. 2. 51 pidetyt tehtaan hiihtomestaruuskilpailut, jotka samalla olivat karsinnat yhtymän hiihtoihin. Nelisenkymmentä hiihtäjää lähti taipaleelle ja tuloluettelo muodostui seuraavaksi:

Yleinen 15 km: 1) Mikko Elvas 50,25. 2) Erkki Kaiponen 54,23. 3) Jouko Mäkelä 55,10.

Vauhdin hurmaa pujottelurinteessä, vaikka tyyliä olisikin hieman parantamisen varaa. Hakalan Pekka pujottelee "lyhyttä linjaa".

Eerikkilässä ei yksinomaan hiihdetty. Siellä pelattiin lentopalloa ja "pingistä" ja harjoitettiin autoilua tällä tavalla.

Lunta ja aurinkoa oli Eerikkilässä. Lepotauko hiihtolenkin jälkeen.

Lähtö hiihtoretelle Eerikkilässä. Lars Paulilla on repussa onkivehkeet, mutta eipä saanut jään alta yhtikäs mitään.

Vuorineuvoksemme on saapunut seuraamaan kilpailuja "hiihtostadionillemme".

Osa ompelukurssilaisia.

Naisten toiminnasta.

— Mitä naisten toiminnasta lehteen tulee? kysäistiin.

— Mitäpä tässä ihmeempää, kun Toimela oli remontissa, joten toimittiin kodeissa hissun kissun, kunnes taas pääsimme uuteen tupaan, ja nyt on Seuratalo remontissa, ei voi pitää näyttelyä. Tulkoon tässä mainituksi kuitenkin muutama sana onnistuneista ompelukursseista sekä kätevästä puutyöntehtävistä.

— Mitä puutyötä ne naiset sitten tekevät?

— No, ei sitä yleisesti tehdäkään, eikä siihen kaikki pystykään, mutta harvat ja valitut uskaltavat sentään mennä miesten joukkoon tekemään "miesten

työtä". Rouva Hanna Markkanen oli sellainen mamma, joka uskalsi ja teki omin käsin itselleen kangaspuut. Eikö olekin mainitsemisen arvoinen saavutus? Kyllä varmasti!

"Ensin miehet minulle vähän salaa nauroivat, mutta en ollut sitä hoksaavinani. Ajattelin vain, että kyläpä vielä näette, mihin minä pystyn", kertoi rouva Markkanen ja jatkoi: "Minulla oli hyvä opettaja, Veikko Wahlsten ohjaamassa, ja tuskin ilman häntä olisin niitä koskaan valmiiksi saanutkaan. Ette usko, miten paljon niissä on työtä, mutta hauska, että tuli yritetyksi, sillä nyt ne ovat omasta takaa valmiina". Niin ovat ja harvinaista on, että emännällä on kan-

Ikämiesten 15 km: 1) T. Lehtonen 1,00.43. 2) V. Vuolas 1,04.31. 3) E. Ilomäki 1,04.38.

Alle 21-v. 15 km: 1) V. Hyytiäinen 56.46. 2) A. Heikkonen 1,09.57 (suksirikko).

Yli-ikämiesten 10 km: 1) A. Vahlsten 49.18. 2) R. Saaristo 1,14.08.

Alle 17-v. 10 km: 1) E. Granlund 42.44. 2) M. Jousisto 44.21. 3) J. Hakala 44.38.

Naisten hiihto meni sekaisin, sillä ladun varressa oli ollut joitakin avulialta Aatuja, jotka olivat neuvoneet kaikkia naisia väärälle reitille. Vain Vesta Luoto oli niin itsepäinen, että ei ottanut vääristä ohjauksista oppia ja voitti näin kilpailun.

Voikkaalla käytiin sitten yhtymän mestaruushiihdoissa, mutta varsin heikolla menestyksellä. Högforsin paras mies, Mikko Elvas, oli vasta 14:s ja seuraavat aivan loppupuolella, joten joukkueemme jäi perän pitäjäksi. Naishiihtäjillämme oli kuitenkin voittoa aivan tuntumassa, mutta kilpailutottumuksen

puutteen ja muiden "pikkutunauksien" takia jäivät tyttömme joukkueena toiselle tilalle. Tulokset on jo nähty edellisestä Kymi-Yhtymästä.

Osastojen välinen 5x5 km:n viestinhiihto suoritettiin vielä 17. 3. 51. Kuusi joukkuetta oli mukana ja kilpailu oli koko ajan katselijoidle erittäin jännittävä. Valimon apuosasto ja rakennusosasto jännätettiin voittajaksi, mutta konepajakoulun I joukkue vei kuitenkin voiton, vaikka Mikko Elvas olikin ankkurina vetänyt lujaa ja saavuttanut minuuttikaupalla konepajakoulun Olavi Tuomistoa. Etumatka oli kuitenkin edellisillä taipaleilla varmistettu niin suureksi, että järjestys säilyi loppuun saakka. Tulokset: 1) Konepajakoulu I 1.57.54. 2) Valimon apuosastot 1.58.20. 3) Rakennusosasto 1.59.11. 4) Konttori 1.59.25. 5) Konepajakoulu II 2.05.06. 6) Valimo 2.05.19.

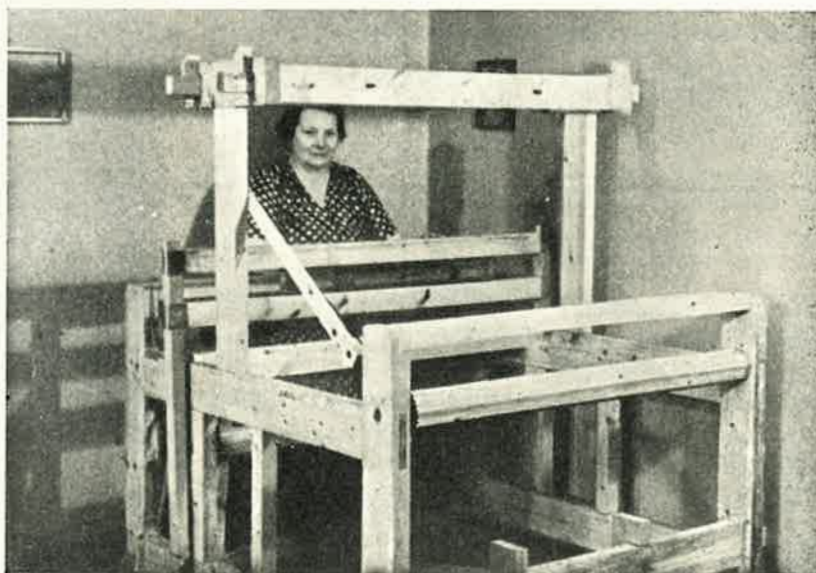
Sukset ovat nyt talviteloillaan ja harrastukset on suunnattu kesäisiin urheiluihin mutta talvea, sellaista kuin viime talvi, odotetaan taas hartaasti.

Ompelukurssien mannekiineja. Rouvat Kääriä, Hela, Granlund ja Vaarasalo.

Rouvat Salminen, Aalto, Vahlsten, Vehmanen, Saarinen ja Häyrynen.

Onnellinen "puuseppi" rva Hanna Markkanen omin käsin valmista miensa kangaspuiden parissa.

Vanhhat kuvat kertovat . . .

Tämäkertainen vanha kuvamme esittää Högforsin Tehtaan pajaa noin 50 vuotta sitten. Ennen oli tässä samassa paikassa "valsvärkki". Kuvamme on yhdistetty kahdesta kuvasta, joten siinä esiintyy muutamia miehiä kahteen kertaan eri puolilla pajaa.

Eräiden kuvassa näkyvien henkilöiden nimet eivät ole tiedossa, mutta ensimmäisenä vasemmalta on sepä From (Väinö Fromin isä), vastakkain Kalle Leh-

tonen ja August Nikander, valkeatakkinen mies on insinööri Graewenberg ja häntä vastapäätä työnjohtaja Svartström, taaempänä sepät Nordberg (Kalle Nordbergin isä), Siltanen ja Lemström, keskellä takana Kalle Auer noin 20-vuotiaana, oikealla etualalla Kalle Andersson ja Oskari Eklund sekä heidän takanaan Hjalmar Sundberg ja Kustaa Kankelin.

gaspuut omaa käsialaa. Onnittelemme saavutuksen johdosta ja toivotamme menestystä uudella uralla.

— Ja sitten niistä ompelukursseista sanoisin, että ne olivat oikein omaa luokkaansa. Oppilaita oli yli 50 eri-ikäisiä ja -kokoisia. Onnistuneita vaatekappaleita tehtiin naisille, miehille ja lapsille runsaasti lyhyestä ajasta huolimatta. Uutta kurssia toivotaan syksyllä ja kurssin pitäjäksi kk.-konsulentti rouva

Järvistä edelleen, niin mieluisana hän jäi kaikkien mukana olleitten mieleen. Opettaja oli täysin tehtävänsä tasalla, osasi neuvoa ja luennoida selvästi sekä huumorilla poistaa ujouden ja arkuuden. Olen kuullut huhun, että kurssin ansiosta muutamat onnelliset emännät pääsivät ompelukoneenomistajiksi. Eikö se ole hyvä merkki, vai mitä arvelette?

Siivekkäitä ystäviämme.

*Kuu kiurusta kesään,
puolikuuta peipposesta,
västäräkistä vähäsen,
pääskysestä päivän verran.*

Aurinko oli lämmittänyt tänä keväänä maaliskuuhun vaihteessa vasta muutaman päivän, kun aivan kuin auringonsäteenä kimmahdi kipinä ylös taivaalle ja antoi kuulua kauniit, kevättä ennustavat liverryksensä meille maan päällä liikkuville. Se oli kiuru eli leivonen. Lumipälvet kasvoivat vuorottaiten sade- ja aurinkopäivien voimalla jatkuvasti niin, että peipposellekin löytyi jo riittävästi ruokailualueita. Niinpä "poikamies"-peipponen lehahti suurina parvina kaikkialle ja antoi äänensä kuulua kaikkien luonnonäänistä nauttivien iloksi. Tuo peipponen on todella erikoinen "poikamies", sillä "poika"-peipposet saapuvat tavallisesti pari viikkoa ennen "neito"-peipposia, aivankuin valmistelemaan näiden tuloa.

Kun vielä västäräkki ilmestyy huhtikuun puolivälissä juoksentelemaan katoille ja halkopinoille pyrstöään heilutellen, alkaakin toisille kevätilnuille kova kiire. Parvi parven jälkeen saapuu muuttolintuja. Kurkiaurat vetävät pohjoisia asuinsijojaan kohti pyssähtyen välillä meidänkin lumisia maisemiamme yläilmoista silmäilemään ja arvioimaan paikkaseudun sammakkokantaa.

Laulurastas on jo useita päiviä koettanut kalamie-

Isä kirjosiippo aikoo pistäytyä pesässään katsomassa, onko äiti kirjosiippo kotona.

Kottarainen kurkistaa pesäpönttönsä suulta uteliaana tietämään, mitä valokuvaaja tekee kojeineen puun lähetyvillä.

hille antaa hyviä neuvojaan kevätkalastusta varten: kalamies, kalamies, paa rysä rissuun, paa rysä rissuun, saat hauen lierii, saat rissu lierii.

Kottarainen on tutkinut vanhan pesäpönttönsä ja käynyt tarkastamassa uusiakin. Vanha taitaa vielä tänä keväänä olla parempi, vaikka näin kevätkylmällä tuntuukin vielä vetoiselta nurkissa. Mutta se on sentään kuitenkin tuttu jo useammalta vuodelta, joten hyvä sinne on viheriäiset munansa pyöräyttää ja siellä poikasiksi hautoa. Kun toukokuussa näyttää jo kesä vakiintuvan, sävähtää aivankuin koko luomakunta: pääskynen on tullut! "Minä näin tänään kevään ensipääskyn!" kuulee huudettavan ihmisten joukossa, ja ihmiset ovat iloisia tästä tapauksesta, kuten joka kevät aikaisemminkin. He aivankuin nuortuvat tästä jokakeväisestä luonnonihmeestä. Kiinnostuneina seurataan, miten pääsky pihtipyristö pujahtaa nuolena avoimeksi jääneen ladon ovesta sisään tutkimaan viimekesäistä pesäänsä ja on taas tuossa tuokiossa ulkona visertäen iloisena entisen kotinsa ehjänä tavattuaan.

Niin, kaikenlaista tällaista voi todeta luonnosta kiinnostunut henkilö ja saa sitä seuratessaan kokea monia ilon hetkiä. Täällä Karkkilassa on "meidän joessa" joka talvi oleillut parvi komeita talvipukuisia sinisorsia, joita syötellään leivänmurusilla ja käydään lasten kanssa katsomassa. Hauska on seurata niiden uintia ja puuhailua jäisessä virrassa. Kevään tullen ne kaikkoavat parittain pesimäpaikoilleen. Jo-

Lentopalloa!

Tulipa taas viime talvena pelattua Seuratalossa lentopalloa, kuten edellisenäkin talvena.

Tiistai-iltaisin hääräili salissa kolmisenkymmentä poikaa ja miestä kevyen nahkapäällysteisen pallon kimpussa verkon kahtapuolen. Olivatpa muutamat perheenäiditkin innostuneet samaan touhuun niin, että kävivät maanantai-iltaisin 10—12 emännän voimalla lennättämässä palloa verkon toiselta puolelta toiselle. Hauskaa tuntui heillä kaikilla olevan tuon elävän pallon lennättelyssä edestakaisin.

Syksyisin ja keväisin, jolloin ei säiden takia voi kunnolla ulkoilla, ja vaihteeksi talvellakin on lentopalloilu erittäin hauskaa urheilua siellä, missä on sopiva sali tarkoitukseen. Niin, ja meillä on sellainen! Onpa se syksystä alkaen vielä hieman entistä avarampikin, kun elokuvakonehuone pilareineen ja vanha parveke on poistettu. Eipä siis ihme, että 8 eri osastojen joukkuetta ilmestyi viimetalviseen osastojen väliseen lentopallomestaruussarjaan paremmuudesta yrittämään. Ilmestypä konttorin ikämiesval-

ku kesyynyt pari saattaa kuitenkin pesiä joen rannalle katajapensaan allekin aivan tähän tehtaamme liepeelle. Nyt on muistettava, että te pojat annatte niiden pesiä rauhassa ja te vanhemmat vielä tästä huomautattekin, sillä kovin ne elävöittävät meidän hiljaisena talvisissa kahleissaan virtaavaa jokeamme.

Nyt on myös tänä keväänä tehtaan puolesta toimitettu asutusalueen puihin linnunpönttöjä, joihin toivotaan pesiviksi pieniä siivekkäitä luonnonystäviä, jotka aamuisin täyttävät pihamme sulosävelillään. Annetaanpa pojat niidenkin olla rauhassa! Hauskaa on sitten muutaman viikon perästä todeta, miten uutta elämää ilmestyy pesään ja miten emoilla riittää ruoan kantamista aamuvarhaisesta iltamyöhään. Tällainen elämän seuraaminen on varmasti paljon hauskeempaa kuin pesien hävittäminen tai elämän häiritseminen siellä.

Viimetalviset sinisorsat lumisessa ympäristössään.

Konepajakoulun pojat lentopalloa paiskimassa.

tainen joukkuekin. Sen keski-ikä oli 38 vuotta. Nuoremmat siellä sentään jylläsivät. Konepajan 1. joukkue voitti 12 pisteellä häviten vain yhden ottelun kpk III:n joukkueelle. Seuraavina olivat kpk III 10 pistettä, kpk IV 10 pistettä, konttori 8 pistettä, kpk II 8 pistettä, konepaja II 4 pistettä, rakennusosasto 4 pistettä ja kpk I 0 pistettä.

Kerhotytöt haastoivat perheenemäntien joukkueen pelaamaan kanssaan, mutta äidit ottivatkin tytöiltä luulot pois ja voittivat heidät, kuten äitien aina tuleekin pitää tyttärensä kurissa ja nuhteessa.

Palokunta oli myös keskiviikkoisin palloillut salissa ja kehittynyt niin, että se hakkasi haasteotte-lussa suunnittelu-piirustuskonttori-joukkueen aivan "lattajalaksi".

Niin, harrastusta tuntuu olevan aika tavalla lentopalloiluun. Saapa nähdä, miten käy talvella alkuun saatetun koripalloiluun.

Laulajan lähtö.

A. V. Koskisen muistolle.

*Soi sävel niin syvällä
kertoen hiljaa:
on laulaja lähtenyt.*

*On matkasauvansa laskenut,
ei enää ontuen kulje.
Ei ihmisten katseet
kohti käy
kuin väheksyin:
miksi hänkin
voimin vajavaisin
vielä terveitten joukkoon ennättäy.*

*Oli henki,
mi uhmasi sairauden.
Sydän joskus jos kapinoi,
soi laulunsa silloin.
Se nosti ja kantoi,
se tuskien hetkellä lohtua soi.*

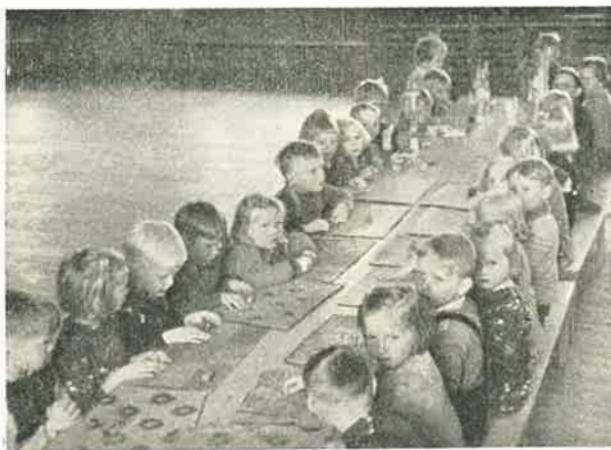
Nyt on meillä leikin aika,

aika armas lapsuuden.

Me oomme leikkikoulun lapsia ja me osaamme soitella, mutta me osaamme myöskin

leikkiä Jänö-Jussia,

kehittyä muovaustaidossa,

rakentaa pilvilinnoja,

hoitaa terveyttä

Me seisomme portilla kalmiston,
kävi laulajan viimeinen tie.
Kädet rakkaat
sun kantoi lepoon,
me seisoiimme siinä
kuin kuunnellen.

Sävel vielä niin syvällä soi
kertoen hiljaa:
on laulaja löytänyt määränpään.
Soi laulunsa siellä,
missä vajaa on laannut,
missä täyttymys ja riemu
on loppumaton.

Lyyli Lagerkrantz.

ja matkustaa Paula- ja Anna-tädin seurassa leikin
ihmeelliseen maailmaan.

MERKKIPÄIVÄ

80-VUOTIAS.

Entinen yövartija Juho Fredrik Laine 12.7.51. Hän on U.l. Pyhäjärven poikia ja oli aluksi maatois-
sä eri paikoissa. Noin 50 vuotta sitten hän tuli yhtiömme omistamaan entiseen massatehtaaseen, jossa työskenteli "masiinamiehenä" aina vuoteen 1918. Siihen aikaan oli 12-tuntiset työvuorot eikä erikoista ruokataukoakaan ollut tällaisena puolen vuorokauden aikana, vaan syödä sai, milloin ehti. Pyhän seu-
tuina, jolloin piti pestä koneet, vaihtaa "filit" ym., tai valmistaa koneet sunnuntai-iltana taas käyntikun-
toon, oli työvuoro joskus jopa 18 tuntiakin. Palkkaa tuli 2 markkaa päivältä, myöhemmin kaikkine yli-
määräisine töineen jopa 2:50. Ylitunneista ei maksettu mitään korvausta. Vuoden 1925 seuduilla tuli Laine tehtaaseemme yövartijaksi ja oli siinä tehtävässä parikymmentä vuotta. Sota-aikana oli hänellä jän-
nittäviäkin tilanteita. Kerran eräs sotilaskarkuri oli murtautunut tehtaan alueelle ja kopautti Lainetta jollakin kovalla esineellä päähän. Hyvin hän sentään
siitäkin selvisi. Monenlaisia on hänen muistissaan näitten vuosien varrelta. Laine on 20 vuoden ajan soittanut seurakunnan kirkonkelloja pyhäisin ja hä-
nen isänsäkin hoiteli samaa tehtävää lähes 40 vuotta. Vihdistä kävi Laine noutamassa vaimon, ja perhee-
seen on siunautunut 6 lasta. Myös lapset ovat olleet tehtaamme eri osastoilla työssä. Siinäpä sitä yhden miehen osalle on kertynytkin osuutta tehtaamme his-
toriaan.

60-VUOTIAITA.

Mallivarastomies Einar Edvard Nikander 7.5.51. Pusulan poikia ollaan, sanoi Nikander. 13-vuo-
tiaana alkoi poika työnteon tukkimetsässä ja kesät heilutteli kuokkaa ja lapiota. Myös rakennustöitä tuli tehtyä maatyön ohella. Ennen tänne tuloaan oli Ni-
kander Ikkalassa raamisahurina, mutta sahan tehtyä

konkurssin hän tuli v. 1926 tehtaamme valimoon va-
lajaksi. Muutaman vuoden patakaavaajana työsken-
neltyään hän siirtyi v. 1939 valimon malliosastolle varastomieheksi ja työskentelee samassa paikassa edelleenkin. Vapaa-ajat ovat menneet Ikkalassa ole-
van asuntoviljelystilan hoitoon. Siellä on kaikki py-
hänseudut saanut ahertaa isä poikineen ja tyttäri-
neen. Onpa uusi rakennuskin nousemassa ja saata-
neen kesäloman aikana valmiiksi.

Työnjohtaja Juho R. Viljam Laaksonen 13.7.51. Hän on U.l. Pyhäjärven poikia. Aluksi hän an-
tautui kirvesmiehen alalle ja suoritti Pyhäjärvellä ja sen ympäristössä monia urakoita. Oli välillä Högfors-
sin Tehtaan palveluksessa ja vuodesta 1935 alkaen on hän ollut täällä jatkuvasti. Vuodesta 1946 lähtien hän on ollut tehdasrakennusosastolla työnjohtajana. Oma talo on Tuorilassa omin käsin tehtynä. Kunnal-
lisissa toimissa on Laaksonen ollut paljon mukana. U.l. Pyhäjärven kunnanhallituksessa ja verotuslau-
takunnassa hän on ollut parikymmentä vuotta. Kou-
lun johtokunnassa hän oli myös yli 20 vuotta. Ny-
kyäänkin on hän U.l. Pyhäjärven kunnanvaltuustos-
sa. Nuorempana oli Laaksonen innokas urheilija sekä metsä- ja kalamies. Pyhäjärven seuduilla ja laajassa ympäristössä ei juuri ollut niitä kilpailuja, joissa hän ei olisi ollut palkintoja ottamassa. Suuri hänen palkintokokoelmansa onkin. Monet ovat myös ne ke-
tut ja jänikset, jotka hän on pyssyllään kellistänyt.

Lämmittäjä Juho Edvard Lindholm 29.8.51. Hän on syntään Karkkilan poikia ja ollut tehtaam-
me työssä aivan pienestä pojasta alkaen useampaan otteeseen. 17-vuotiaana hän tuli maatalousosaston
pajalle sepän apulaiseksi. Väliaikoina hän ajeli teh-
taalta Korven pysäkillä hevosella tervaa. V. 1927 hän tuli vakinaisemmin tehtaamme valimoon sannaan val-
mistajaksi, ollen tässä työssä vuoteen 1932, jolloin työn vähyden takia siirtyi yhtiömme metsäosastolle

Juho Fredrik Laine.

Einar Nikander.

J. R. V. Laaksonen.

Juho Edvard Lindholm.

Kaarlo Kustaa Enqvist.

Juho Kustaa Jokinen.

Elin Vahlman.

Ida Lindholm.

vuoden päiviksi. V:sta 1933 alkaen on työsuhde valimossa ollut keskeytymätön ja sulatto on ollut työpaikkana. Reumatismi siirsi hänet kuitenkin keernasoston lämmittäjäksi. Innokkaana kalamiehenä on Lindholm viimekin talvena vedellyt pilkillä monet ahvenet ja hauet.

Valumestari Kaarlo Kustaa Enqvist 20.9.51. Hän on syntynyt täällä Karkkilassa. Jo noin 13-vuotiaana hän tuli tehtaamme valimoon keernapojaksi. Kahdeksan vuotta näitä töitä tehtyään hän lähti opinkierrokselle muihin valimoihin. Tänä 17 vuoden aikana hän tuli olleeksi 13:ssa valimossa. Tulipa siinä koluttua isot ja pienetkin valimot. Suurimmat pylvää tällä taipaleella ovat Tampellan valimo ja Crichton-Vulcanin valimo. V. 1928 hän tuli Högforsin Tehtaan valimoon valumestari Hartmanin apulaiseksi ja nimitettiin tämän kuoltua v. 1940 valumestariksi. Enqvistin aikana on valimomme ehtinyt kasvaa monella muotoa. Siihen on tehty haarakkeita, umpisuolia ja lisäkkeitä monenmoisia. Turussa hän meni naimisiin, mutta rouva oli katsottu kuitenkin jo etukäteen täältä kotipuolesta. Kolme poikaa saatiin kasvatettua ja kaikki nämä olivat tehtaassamme työssä. Vanhin poika kaatui kuitenkin sodassa. Nykyään ovat molemmat pojat muualla toimissa. Nuorempana tuli harrastettua itseopiskelua oman ammatin alalta ja voimistelua ruumiillisen kunnon ylläpitämiseksi. Puutarha-askartelu antaa kesäisin vaihtelua ja virkistystä.

50-VUOTIAITA.

Valaja Juho Kustaa Jokinen 23.8.51. Hän on syntynyt Lopen Läyliäisissä. Kotipuolestaan hän teki maa- ja metsätöitä useamman vuoden. Toukokuussa v. 1928 hän tuli tehtaamme palvelukseen alavalimoon valajaksi, jossa tehtävässä on ollut siitä alkaen.

Poraaja Elin Maria Vahlman 25.8.51. Hän on täältä Ahmoon tyttöjä. Oli aluksi maataloustöissä ja meni v. 1921 naimisiin, mutta joutui v. 1935 leskeksi, jolloin joutui yksin elättämään kolmea lastaan. V. 1942 tuli rouva Vahlman konepajalle ja v. 1944 liesiosastolle, jossa on edelleenkin opettaen paraikaa nuorempia työntekijöitä ammatteihinsa.

Saunanhoitaja Ida Aliina Lindholm 12.9.51. Hän on syntynyt ja elänyt täällä Karkkilassa. Virkamiessaunan hoitajana hän on ollut vuodesta 1943 alkaen. Lauluharrastus on ollut hänelle aina läheinen. Työväenopiston kuorossa hän oli useita vuosia.

Autonkuljettaja Arttur Selim Liljgren 12.9.51. Hän on syntynyt Karkkilaan Vattolassa ja ollut täällä koko ajan. V. 1922 hän tuli rakennusosastolle "kauramoottorin" kuljettajaksi. Oltuaan välillä sekatyömiehenä hän siirtyi metsäosastolle ja vuonna 1934 emalilaitokselle sekä sitten valimoon. V. 1939 tuli hänestä kuorma-auton kuljettaja, jota tehtävää hoitelee edelleenkin. Urheilu on ollut "isä-Arteen" lempilapsi aina asevelvollisuuden suorituksesta alkaen. Kaksi muutakin lasta hänellä sentään on, tytär ja poika, jotka myös ovat innostuneita urheiluun. Kilpailuissa on tullut seuraavanlaatuja sijoituksia:

Arttur Liljgren.

Reino Siren.

Yrjö Kinnunen.

Lauri Helenius.

v. 1922 kauranniitossa Nummella toinen palkinto ja v. 1943 mottikilpailussa viides palkinto. V. 1937 oli Arttee TUL:n olympiakarsinnoissa ja tuli kolmanneksi, joten jäi rannalle. V. 1938 hän voitti 25 km:llä piirin mestaruuden ja Suomen Sosialidemokraatin maratoonin ja tuli vielä täydellä maratoonilla Helsingissä yhdeksänneksi. Hiihdossa on hänellä 3 piirin mestaruutta ja suunnistamisessa 2. Lisäksi on hänellä kolmas tila liiton mestaruussuunnistamisissa. Urheilulta jäävä vapaa-aika on vielä tullut käytettyä kalastukseen ja linnustukseen. Onpa siinä jo yhdelle miehelle harrastusta kylliksi.

Sähköasentaja Reino Fredrik Siren 26.9.51. Hän on tämän kylän poikia, mutta meni Helsinkiin 15-vuotiaana konepajatoihin, joissa töissä oli useammallakin työnantajalla. Syksyllä 1921 hän tuli Högforsin Tehtaaseen sähkökoneen käyttäjäksi, jossa toimessa oli pari vuotta. Siitä alkaen hän on ollut sähkö- ja puhelinasennustöissä. Välillä on tullut suoritettua erilaisia alaa koskevia kursseja ammattipätevyyden lisäämiseksi ja vuodesta vuoteen jatkuvassa työssä on taitoa kehittynyt lisää. Sähkömiehen työ on vaarallista työtä. Kaksi kertaa on kaatunut pylväs, jossa hän on ollut asennustöissä. Silloin on ollut hyvät neuvot ja keinot tarpeen. Suurin piirtein ehjänä on Siren sentään selvinnyt. Vapaa-aikoinaan Siren on soitellut haitaria ja puuhaillut autojen ja moottoripyörien parissa. Nykyään ovat moottorilaitteet saaneet jäädä, sillä oman talon rakentaminen vie kaiken liikenevän ajan.

Valaja Yrjö Henrik Kinnunen 27.9.51. Hän on syntynyt Kontiolahdella Pohjois-Karjalassa. Kotipuolella hän oli useampia vuosia maatalous- ja metsätöissä. V. 1945 hän muutti Sammattiin maatoihin, mutta v:sta 1946 alkaen hän on valanut liesien ja radiaattorien erilaisia osia alavalimossamme.

Kattilankasaaja Lauri Henrik Helenius 30.9.51. Hän on Nummen poikia. Oli siellä maatyönjohtajana v:een 1926 saakka, jolloin siirtyi U.L. Pyhäjärvelle Närön tilan hoitajaksi. Tässä toimessa hän oli 9 vuotta. V. 1938 hän tuli tehtaamme valimoon ammevalajaksi. V:sta 1942 alkaen hän on ollut kattilaosastolla kattilankasaajana. Oman talon on Helenius rakentanut Nahkiolle. Jotta vapaa-ajat eivät kävisi pitkiksi, on Helenius innokas "kunnan pappa". Hän on v:sta 1951 kunnanhallituksen vakinaisena jäsenenä. Jo aikaisemmin hän on ollut useampia vuosia rait-

tiuslautakunnan jäsenenä. Lisäksi hän on rakennus- ja terveydenhoitolautakunnissa kunnanhallituksen edustajana. Jos vielä jää vapaa-aikaa jäljelle, tulee se käytettyä cman rakennuksen ja palstan hoidossa.

HYVINKÄÄN—KARKKILAN RAUTATIE.

75-VUOTIAS.

Veturinkuljettaja Juho Virtanen 3.8.51. Hän on Rengon poikia Hämeestä. Kotipuolella hän oli sepänä useita vuosia, siirtyi sitten Tervakoskelle korjauspajalle ja keväällä v. 1911 Hyvinkään—Karkkilan ratatyömaalle. Täällä hän oli aluksi veturien korjaustöissä ja pääsi sitten veturiin oikein lämmittämäänkin. Lämmittäjänä hän oli n. 30 vuotta ja on nyt viimeiset 5 vuotta ollut vaihtoveturinkuljettajana. Mitään pahempia haavereita ei ole 40 vuoden veturimiesaikana sattunut. Virtanen on ollut aikoinaan innokas metsä- ja kalamies, mutta viime vuodet on pyssy saanut riippua naulassa.

70-VUOTIAS.

Yövirtija Jalmari Sukanen Hyvinkäältä 19.5.51. Hän on syntynyt Kytäjällä, Hyvinkään kunnassa. Jo 8-vuotiaana hän tuli silloisen Kytäjän kartanon omistajan Constantin Linderin palvelukseen toimien aluksi Kytäjän sahalla keppien niputtajana ja rimojen pinoojana. Sahan töissä hän oli sitten aina vuoteen 1907 asti, jolloin kamariherra Hjalmar Linder rakennutti rautatien Hyvinkäältä Kytäjälle. Sukanen sai silloin siirron uuden rautatien palvelukseen, aluksi veturitallin hoitajaksi ja pari vuotta myöhemmin veturilämmittäjäksi. Tässä toimessa hän joutui työskentelemään lähes 30 vuotta. Kun iän mukana alkoi kuulokin heikentyä, oli veturilämmittäjän toimi jätettävä ja Sukanen joutui jälleen hoitamaan ajokkeja Hyvinkään tallilla. Viimeiset kaksi vuotta hän on toiminut yövirtijana korjauspajalla. Käytännöllisesti katsoen on Sukanen palvellut samassa paikassa jo 62 vuotta, vaikka tuona pitkänä aikana yrityksen omistajat ovatkin vaihtuneet useampaan kertaan.

60-VUOTIAITA.

Korjauspajan esimies Toivo Pertteli Kemppainen, Hyvinkäältä, 28.5.51. Hän on syntynyt Raahessa sepän poikana ja toimi nuorukaisena aluksi

Juho Virtanen.

Jalmari Sukanen.

Toivo Kemppainen.

Juho Emil Haanpää.

Juho Vihtori Salonen.

kauppa-apulaisena ja sittemmin postiljoonina kotikaupungissaan. Siinä sivussa tuli opeteltua sepäksi isän pienessä korjauspajassa. Heinäk. 1 p:nä v. 1916 Kemppainen tuli rautatien palvelukseen Hyvinkään korjauspajalle, ensin remonttimieheksi ja sitten sepäksi. Korjauspajan laajentamisen jälkeen hän on toiminut esimiehenä viimeiset 4—5 vuotta. Niiden 35 vuoden aikana, jotka Kemppainen on korjauspajalla työskennellyt, hän on joutunut käsittelemään, purkamaan ja kokoamaan samat veturit lukemattomia kertoja, joten jokainen osa on hänelle tuttu, niin että hänen on helppo sanoa, minkälainen osa on kyseessä, kun vaan kuulee osaa kaipaavan veturin numeron. Nuoresta lähtien on Kemppainen harrastanut urheilua ja voimistelua. Aikoinaan hän on osallistunut moniin kilpailuihin mm. hiihdossa ja painissa, joista monet palkinnot ovat muistona. Mm. on hänellä ollut hallussaan Oulun piirin ja Uudenmaan piirin mestaruus hiihdossa sekä painissa. Hän on edelleenkin innokkaana penkkiurheilijana aina mukana vähänkin huomattavammissa kilpailuissa.

Junailija Juho Emil (Jussi) Haanpää 28. 8. 51. Hän on syntynyt Tyrvällä, jossa oli isänsä kanssa rakennustöissä aina vuoteen 1915 saakka, jolloin maaliskuun 13 p:nä aloitti työnsä Hyvinkään—Karkkilan Rautatiellä asemamiehenä. Läyliäisten asema oli ensimmäinen työpaikka. Välillä hän oli junamiehenä vuoden verran ja siirtyi v. 1917 junamieheksi sekajuniin asuinpaikkana Karkkila. Junamiehenä tuli sitten oltua vuoteen 1941 saakka eli yli 26 vuotta. V. 1941 hän sai nimityksen junailijaksi ja on nyt ollut tässäkin toimessa jo 10 vuotta. Kun ennen vanhaan ei järjestetty vapaapäiviä ollenkaan, tuli Haanpää näin monet vuodet ajaneeksi joka päivä tämän Hyvinkään—Karkkilan välin edestakaisin. Kaikki mutkat ja mäet on sillä reitillä niin tuttuja, että hän silmät sidottunakin pystyy reitin toisille selostamaan. Monia mutkia on matkassa ollut tänä 36 vuoden aikana, mutta mitään pahempia ei ole kuitenkaan sattunut, vaikka täpärälle on ottanutkin. Askartelutyöt ja nuorempana kalastelukin ovat olleet vapaa-aikojen harrasteluna. Kotona on monia arvokkaita huonekaluja, jotka ovat omin käsin tehtyjä.

50-VUOTIAS.

Sorvaaja Juho Vihtori Salonen, Hyvinkäältä,

30. 7. 51. Hän on syntynyt Janakkalassa. Vanhempien aikomus oli kai kasvattaa pojasta puuseppä, koska hänet lähetettiin kotiteollisuusyhdistyksen 2-vuotiselle puusepänsäntäkurssille. Kurssin jälkeen hän tuli Hyvinkäälle Ekin puusepäntörmästä työhön. Vuoden parin jälkeen verstaas lopetti toimintansa ja Salonen joutui etsimään uutta työpaikkaa. Hän ehti sitten olla 6 vuotta posti- ja lennätinlaitoksen puhelinlinjatoissa. Naimisiin mentyä ei kuitenkaan tuollainen liikkuva elämä huvittanut, joten, kun koti ja vaimo oli Hyvinkäällä, hän otti työpaikan Yhdistyneillä Villatehtailla, työskennellen siellä värjäämöosastolla 10 vuotta. Kesäkuun 2 p:nä 1942 Salonen tuli rautatien palvelukseen vaunujen huoltajaksi, jota tehtävää hoiti nelisen vuotta, siirtyen sen jälkeen varsinaisesti korjauspajalle remonttimieheksi. Sorvaustyö tuntui kovasti kiinnostavan ja niinpä hän kävi vuosi sitten sorvaajan kurssin Ammattienedistämislaitoksella ja suorittaa nykyisin korjauspajalla esiintyvät sorvaustyöt. Salosen harrastuksiin kuuluu mm. itseopiskelu.

Pitkäaikaisesti palvellut.

TYÖNJOHTAJA JUHO ADOLF TAIPALVESI

tuli keväällä olleeksi 40 vuotta tehtaamme palveluksessa. Hän on syntynyt 21. 4. 1888 U. l. Pyhäjärvellä. V. 1911 hän aloitti masuunin "branssilla" raudantekotyöt. Yhtiön metsäosastolle hän siirtyi v. 1912 ja työskenteli metsänkaadossa ja kartoituksessa vuoteen 1917 saakka, jolloin tuli työnjohtajaksi samoihin töihin. V. 1926 hän aloitti työskentelynsä uudessa emalilaitoksessamme, jossa oli ensimmäinen mies tällä alalla. V. 1936 hänet nimitettiin saman osaston työnjohtajaksi ja on siinä toimessa edelleenkin. Paljon on osasto kasvanut sinä aikana, jona Taipalvesi on täällä työskennellyt. 4 poikaa ja 3 tytärtä hän on kasvattanut ja ovat hekin työssä tehtaamme eri osastoilla. Vapaa-aikoina on Taipalvesi harrastanut maanviljelystä, onpa vähän tullut kalasteltuaakin.

Soittokunta nykyisessä kokoonpanossaan.

Juantehtaan Soittokunta 65-vuotias.

Juantehtaalla, joka omaa monessa suhteessa vanhoja perinteitä — täyttihän tehdas v. 1946 200 vuotta —, on myös sellainen harvinaisuus maaseudulla kuin soittokunta, joka kevättalvella tuli yhtäjaksoisesti toimineeksi 65 vuotta.

Soittokunnan toiminnan katsotaan alkaneen talvela 1886, sillä silloin saapui Juantehtaalle Oulun Pataljoonan Soittokunnasta Ahon-niminen etevä soittaja, joka omasi myös johtajan kykyjä. Hän järjesti jo aikaisemmin Juantehtaalla aloitelleet soittajat yhtenäiseksi soittokunnaksi, aloitti säännölliset harjoitukset ja hankki vielä puuttuvat soittimet, joten soittokunnasta tuli normaalin torviseitsikko. Hän hankki myös ensimmäiset koko torviseitsikon nuotisivitukset, joita on soittokunnan nuotistossa vieläkin. Innostus soittamiseen oli siihen aikaan suuri ja niinpä alkoikin kapellimestari Ahon työ tuottaa kohta tuloksia. Pian soiteltiin jo kotipaikkakunnan ulkopuolellakin.

Kun ajattelee silloisia olosuhteita, niin täytyy myöntää, että innostusta oli sen ajan miehissä meille nykyajan edustajille esimerkiksi asti, sillä suurin osa soittajista oli tehtaan työväkeä, jonka työpäivä oli 12-tuntinen. Harjoitukset olivat aina iltaisin, ja tar-

moa varmasti tarvittiin, kun raskaan työpäivän jälkeen lähdettiin vielä soittoharjoituksiin. Voi hyvin kuvitella, kuinka suuria vaikeuksia vastaan sen ajan soittajien on täytynyt ponnistella saadakseen messingin soimaan, kuten ammattitermi kuuluu.

Ahon jälkeen tuli soittokunnan kapellimestariksi Robert Rissanen, silloinen tehtaan masuunimestari. Hän oli hyvin monipuolinen ja lahjakas mies, kasvattaen lapsistaankin eteviä musiikintaitajia. Varsinaisen sotilassoiton alalla heistä on tunnetuin Keski-Suomen Rykmentin (nyk. JR 8) pitkäaikainen kapellimestari Veikki Rissanen.

Rob. Rissanen toimi soittokunnan johtajana useampaan otteeseen, kunnes vanhuuden tähden luopui tästä toimesta. Hänen aikanaan soittokunta esiintyi m.m. Kuopion laulu- ja soittojuhlilla v. 1906 saaden kunniamaininnan hyvästä soitosta.

Siihen aikaan oli soittokuntia vielä hyvin harvassa, eikä tainnut Kuopiossakaan aina olla riittävästi toiminnassa olevia soittokuntia, koskapa Juantehtaan Soittokunta kävi useaan otteeseen esiintymässä Kuopion Teatterihuoneella. Matka tehtiin kesällä laivalla ja muina aikoina hevosilla. Kuljetukseen tarvittiin 3—4 hevosta, jotka jätettiin Siilinjärvelle, mat-

Soittokunnan nykyinen johtaja Oskari Salin.

Ukko-Ville Horjander juhla-konsertin harjoituksissa.

kan jatkuessa junalla Kuopioon. Olihan siinä matkassa tekemistä, kun kilometrejäkin karttui 75 kpl.

Rissasen jälkeen vaikuttivat soittokunnan johtajina lyhyemmän aikaa varastonhoitaja Heimonen ja junailija Saksanen.

Saksasen jälkeen otti tahtipuikon käteensä V. Vehkanen. Hänen aikanaan soittokunta saavutti siihen asti parhaimman menestyksensä, nimittäin I palkinnon Savonlinnan laulu- ja soittojuhlilla v.

1912 maalaissoittokuntien sarjassa. Se oli jo merkittävä saavutus. Innostus lisääntyi ja sen mukana niin soittajien taito kuin lukumääräkin. Vehkanen, jota kutsuttiin myös lempinimellä Viki von Vehkanen, kirjoitti useimpien n.s. suurten kappaleiden ensimmäiset sovitukset.

Vehkasen jälkeen heilutti tahtipuikkoa Jukka Lehtonen. Hän oli ammattisoittaja tullessaan Juankoskelle. Hänen toimiaikansa oli melko lyhyt. Samoin lyhyehkön ajan oli hänen jälkeensä soittokunnan johtajana kanttori Virtanen.

Vehkasen, Lehtosen ja Virtasen johtajajaksina oli soittokunta menestyksellisesti mukana kaikilla niinä aikoina pidetyillä laulu- ja soittojuhlilla, joista erityisesti mainittakoon Mikkelin ja Jyväskylän juhlat niillä saavutettujen palkintosijojen vuoksi.

Virtasen jälkeen otti tahtipuikon käteensä kanttori Vikkula, jonka aikana soittokunta saavutti suurimmat tähänastiset voittonsa. Hänen aikanaan oli soittokunnan vahvuus myös suurimmillaan. Kanttori Vikkula oli itse hyvä soittaja ja oli lisäksi varustettu hyvillä johtaja- ja opettajaominaisuuksilla. Hän käytti vapaa-aikansa tarkkaan soittokunnan tason kohottamiseksi mahdollisimman korkealle. Hänen aikanaan uusittiin soittokunnan kalustoa hankkimalla suuremmat barytonit, n.k. keisaribarytonit, ja suuremmat bassot sekä lisäksi venttiilipasuunat ja klarinetit, jolloin soittokunta, oltuaan ennen puhdas torvisoittokunta, sai nyt n.s. janitsaarisoittokunnan kokoonpanon. Vikkulan johdolla soittokunta esiintyi laajalti Pohjois-Savossa. Samoin osallistui soittokunta useille laulu- ja soittojuhlille, joilla saavutetuista menestyksistä lienee merkittävin II palkinto Helsingin juhlien kireässä kilpailussa. Soittokunnan esiintymisvahvuus oli siihen aikaan 24 miestä.

Vikkula siirtyi Juankoskelta 1930-luvun alussa Nokialle ja perusti sinne hyvään maineeseen kohonneen Nokian Soittokunnan.

Vikkulan jälkeen sai tahtipuikon Armas Liukkonen. Hän oli etevä soittaja, halliten erinomaisesti useimmat soittimet aina puupuhaltimia myöten. Hän järjesti soittokunnan oppilaskoulutuksen hyväle tasolle ja hänen kouluuttamaansa on suurin osa nykyisestä nuoremasta soittajapolvesta. Soittokunnan hyvä esiintymistaso säilyi Liukkonen varmoissa käsissä, soittokunnan esiintyessä useasti Juantehtaalalla ja lähiympäristössä. Liukkonen siirtyi Juantehtaalalta Vihtavuorelle, jossa hän nykyäänkin vaikuttaa kapellimestarina.

Liukkonen mentyä seurasi soittokunnan toiminnassa hiljaisempi kausi. Useita hyviä soittajia siirtyi muualle, mutta toiminta jatkui kuitenkin. Tahtipuikkoa piti käsissään Otto Hakkarainen talvisodan aikoihin saakka. Sotien aikana oli soittokunnan toiminta ymmärrettävistä syistä lamassa, mutta sotien päätyttyä uusi innostus valtasi mielet ja T. O. Vartiaisen johdolla alkoivat taas harjoitukset.

Vuonna 1947 keväällä siirtyi tahtipuikko sosiaali-päällikkö Eero Lepän käsiin ja hänen johdollaan alkoi taas tiiviimpi harjoittelu. Tuloksia alkoi kohta näkyä esiintymisten muodossa kotipaikkakunnalla ja lähiympäristössä.

Lepän muutettua pois paikkakunnalta tuli soittokunnan johtajaksi Oskari Salin, joka muutti paikkakunnalle Kuhmoisista. Hänen varmoissa ja taitavissa käsissä on tahtipuikko nykyäänkin. Salinin johdolla antoi soittokunta konsertin talvella 1950 ja hänen johdolla valmistautui soittokunta II:na pääsiäispäivänä pidettyyn 65-vuotisjuhlakonserttiin, josta muodostui merkkitapaus soittokunnan historiassa. Konserttiin saapui avustamaan useita soittokunnan entisiä jäseniä eri tahoilta maata ja Kuopiosta saatiin solistit JR 2:n soittokunnasta. Salintäyteinen yleisö palkitsi esitykset lämpimin suosionsoituksin.

Juantehtaan Soittokunta on pitkän toimintansa aikana kasvattanut useita tunnettuja soittajia, joista kuuluisimpia ovat jo mainittu mus.-kapt. Veikki Rissanen, kapellimestari Hannes Horpio, joka nykyään toimii Jyväskylässä kapellimestarina, sekä tanssimusiikin taitajista nykyään Helsingissä asuva Arvi Honkanen.

Soittokunta on perinteistä rikas. Sillä on ollut uskollisia jäseniä, joista ennen muita mainittakoon Juho Vilho Horjander, mies, joka on soittanut jo 60 vuotta, sillä hän aloitti 18 ikäisenä ja on nyt 78-vuotias. Horjander soitti vielä 65-vuotisjuhlakonsertissa, mutta luovutti sitten B-bassonsa nuorempiin käsiin.

Nimi Horjander on muuten hyvin merkittävä nimi Juantehtaan Soittokunnan toiminnassa. Oman pitkäaikaisen toimintansa lisäksi on J. V. Horjander poijistaan kasvattanut hyviä soittajia, joista eräs soittaa vieläkin Juantehtaalla. Pisimmälle musiikin alalla heistä on päässyt jo mainittu Hannes Horpio, ja kolmas soittajapoista soittelee nykyään Pieksämäellä. Vielä on saman suvun useita muitakin miehiä ollut pitkiäkin aikoja soittokunnassa.

Soittokunnan miesvahvuus on vaihdellut, ollen suurimmillaan 24 esiintyvää miestä. Nykyisin on sen vahvuus 14 miestä, mutta juhlakonsertissa esiintyi soittokunta 24 miehen vahvuusena.

Juantehtaan Soittokunnan toiminta on aina ollut harrastustoimintaa. Minkäänlaista palkkaa eivät soittajat ole saaneet. Elävä harrastus musiikkiin on kuitenkin aina ollut kannustamassa harjoituksiin. Soittokunnasta on muodostunut aikojen kuluessa paikkakunnalle perinne, jota ei päästetä kuolemaan.

Soittokunnan pitkän toiminnan aikana on soittajien mieliin jäänyt lukemattomia hauskoja muistoja. Niinpä vanhemmat miehet muistavat vielä vuosisadan alkupuolella sattuneen tapauksen Säyneisissä, jossa piti esiintyä kauppias Keinäsen lasiverannalla, mutta esiintymispaikkaa oli muutettava heti alkuunsa, kun ikkunat eivät kestäneet sitä ilman värähtelyä, jonka posket pullollaan puhaltava suuri soittokunta sai aikaan.

Samoin muistuu mieleen eräs esiintyminen Kaavilla juuri niihin aikoihin, kun soittokunta oli saanut uuden suuren Ess-bassotorven. Esiintymispaikka oli valaistu neljällä öljylampulla. Soitettavana oli aluksi muuan kappale, joka alkoi heti voimakkaalla forte fortissimo tahdilla. Kun Ess-basson soittaja Poi-

Poika-Ville Horjander on pannut piipun palamaan harjoituksen lomassa.

T. O. Vartiainen on soittanut yli 30 vuotta.

ka-Ville hönkäisi oikein vatsansa pohjasta suurella torvellaan, sammuiivat heti kaikki neljä öljylamppua kuin yhdellä iskulla. Lamput sytytettiin uudelleen ja soittokunta aloitti uudelleen, mutta tulos oli sama. Ei auttanut muu kuin viedä lamput salin toiselle seinälle suojaiseen paikkaan, ja niin sai soittokunta soittaa melkein pimeässä.

Muistissa ovat myös monet laivamatkat, niistä varsinakin Valamoon suoritettu esiintymismatka haus-

†

Laivanpäällikkö Juho Juutilainen.

Juantehtaan "Untamo"-laivan päällikkö Juho Juutilainen kuoli viime toukokuun 22 p:nä ollessaan parhaillaan viemässä kartonkilastia Juankoskelta Mikkelisiin. Kuolema kohtasi hänet laivan sivuuttaessa Olavinlinnan. Selvittyään Savonlinnan kääntösilasta hän luovutti "Untamon" ojauksen perämies Lipposelle, mutta vaipui samassa sydänkohtauksen saamana komentosillalle.

Juutilainen oli syntynyt 24. 8. 1895 Leppävirroilla. Jo 17 vuoden ikäisenä hän lähti merille, purjehtien ensin kansimiehenä ja myöhemmin perämiehenä m.m. Pietarin, Eestin ja Ruotsin vesillä. Saatuaan rannikkolaiivurin pätevyyden hän siirtyi Juankosken Metsäkonttorin palvelukseen rahtilaiva "Arvin" päälliköksi. Tässä toimessa hän oli 25 vuoden ajan. Kun Juantehtaalte ostettiin "Untamo" laiva, hän siirtyi tämän päälliköksi keuhällä 1946.

"Untamon" päällikkönä Juutilainen toimi aina keuhäsin. Talvella hän oli Metsäosaston palveluksessa.

Juutilainen oli pidetty ja kyvykäs laivanpäällikkö. Häntä eivät peloittaneet syksyn myrskyt eikä pimeys. Turvallisuuden tunteen niin matkustajiin kuin miehistöönkin valoi hänen vakava ja jäyhä hahmonsa komentosillalla.

Juantehdas menetti Juutilaisessa tunnollisen työntekijän, joka kyvykkyydellään ja rehtiydellään oli saavuttanut kaikkien suosion ja luottamuksen.

koine kommelluksineen savolaisten soittajien ja sikäläisten munkkien välillä. Ikimuistettava on myös muuan moottorimatka, joka potkurin putoamisen vuoksi aiheutti soittokunnalle kovassa tuulessa todellisen merihädän. Mutta olipahan mukana torvia, joilla voitiin päästellä hätämerkkejä ja niinpä selvittiin kunnialla siitäkin tilanteesta.

Tähdenvälejä.

Eläköön kevät! Talven kahleet ovat murtuneet, Vuotjärvi lainehtii jälleen vapaana ja laululinnut ovat saapuneet.

Viime keväänä mainitsin jo lasten vanhemmille siitä, etteivät päästäisi poikaviikareitaan hävittämään linnunpesiä, niinkuin valitettavasti aina keuhäsin tapahtuu. Nyt antaisin pienen neuvon. Kehoittakaa näitä samoja sankareita rakentamaan linnunpönttöjä laululinnuille majapaikoiksi. Elleivät pöntöt enää täksi keuhäksi ehdi, ovat ainakin valmiit ensi keuhänä ottamaan vastaan asukkinsa. Sahanhoitaja antaa varmasti pönttöihin tarvittavat pari pintalautaa. Jokainen kätevä poika kyllä sitten osaa rakentaa pesimispöntön.

Muistan, kuinka minä poikana rakensin pöntön pintalautoista. Panin sen suureen pihakoivuun. Taisin kuitenkin kairata liian suuren reiän oveksi linnuille, koska pöntössäni asusti ensimmäisen keuhän oravapariskunta. Aikanaan sitten ilmaantuivat perillisetkin, muistaakseni kolmoset, joiden teuhäamista pihapuussa oli hauska seurata.

*

Kevään tulosta olivat monet huolissaan. Talven runsas lumi ja myöhäiset pakkaset näyttivät sen tuloa viivyttävän. Toisin kuitenkin kävi. Ne muutamat todella lämpimät päivät huhtikuun lopulla toivat keuhään. Eikä se sitten pahasti myöhästynytään. Tarkastelin Kaapro Korhosen muistiinpanoja jäiden lähdestä viimeisen vuosikymmenen aikana. Ainoastaan pari kertaa ovat jäät Vuotjärvestä lähteneet huhtikuun puolella. Tavallisimmin se on tapahtunut toukokuun puolivälissä. Normaalisti pääsimme siis tänä vuonna keuhän alkamaan.

Vapaana lainehtivat jälleen vedet. Veneenomistajille mainitsen kuitenkin, että aallot on pantu talven kahleisiin viimeisen 15 vuoden aikana marraskuun 25 päivän maissa. Näin pitkän ajan saatte siis nauttia tervatun veneen lipumisesta Vuotjärven vailla laineilla.

*

Vanha taru kertoo, että tänne joen rantaan olisi joskus vainon vuosina kaivettu maahan arkku. Täynnä kultarahoja tietysti. Kun nyt keuhällä suoritettiin tällä alueella maaporausia, sattui kaira kumahtamaan kerran 1½ metrin syvyydessä onttoon kohtaan. Kairaajien mielessä välähti heti ajatus aarteesta ja sen tuomasta rikkaudesta.

Toinen taru — ei keuhästä vanhempi — kertoo, että miehet eivät joutaneet edes ruokatuntiaan pitämään kaivautuessaan kuin myyrät "aarrettaan" tutkimaan. Tällä kerralla se valitettavasti osoittautui kuperaksi kiveksi, joka toisen kiven päällä maatesaan antoi kairan kärkeen tuon kumahtavan äänen. Ei siis onnetar suosinut tällä kertaa. Toivomme kuitenkin kairaajille ensi kerralla parempaa onnea.

Elo-syyskuun illat pitkine varjoineen ovat aarteenetsijöitten luvattua aikaa. Eipä tiedä, vaikka ensi syksynä useampikin mies vaeltelisi näillä seuduilla lapio olalla.

*

MERKKIPÄIVIÄ.

60-VUOTIAITA.

Metsäteknikko Pekka Keränen 17.6.1951 Heinolassa. Hän on syntynyt Ilomantsissa. Suoritettuaan kansanopiston hän antautui metsäalalle, ja käytyään Evon metsäkoulun 1915–17 hän astui Leppäkoski Fabrikers Ab:n palvelukseen 1.11.17 toimien aluksi piirimiehenä Suistamon Jalovaarassa. Leppäkoski Fabrikers Ab:n siirryttyä oston kautta Oy. Läskelä Ab:lle Keränen jäi uuden omistajan palvelukseen aina 1.2.40 saakka, jolloin siirtyi VR:n Puutavara-toimistoon, toimien siellä Kuopion hankintapiirin alaisena Lapinlahdella 15.12.41 saakka. Kymin Oy:n palvelukseen Keränen tuli 1.1.42, toimien ensiksi piirityönjohtajana Soanlahdella ja nykyisin Päijänteen hoitoalueen Heinolan piirin vanhempana työnjohtajana. Toimessaan hän on jämerällä, mutta sa-

malla rauhallisella esiintymisellään saavuttanut alaisensa kunnioituksen ja esimiestensä luottamuksen.

Varsinaisen toimensa ohella Keränen on joutunut hoitamaan useita luottamustehtäviä, ollen aikoinaan mm. Soanlahden taksoitussihteerinä ja seurakunnan tilintarkastajana. Tunnustukseksi pitkäaikaisesta palveluksesta on hänelle 28.9.47 annettu yhtiömme ansiomitali.

Varastonhoitaja Huugo Ukkola 18.6.51 Mikkelissä. Hän on syntynyt Hallassa ja tuli jo 15-vuotiaana Hallan lautatarhalle töihin, toimien siellä eri tehtävissä aina vuoteen 1918, jolloin siirtyi sahanhoitajaksi yhtiömme Mäntyharjun sahalle. Tätä tointa hän hoiti vuoteen 1938, jolloin sahan toiminta lopetettiin. Sen jälkeen Ukkola siirtyi Saksalaan nykyiseen toimeensa.

Pekka Keränen.

Huugo Ukkola.

Rafael Svahn.

Ragnar Nordström.

Elokuussa saamme vieraita. Yhtymän kesäestaruuskilpailut pidetään silloin täällä. Matka on tosin hieman pitkä, mutta koetamme pitää vieraitamme sen paremmin. Monet edellisten Juantehtaalla pidettyjen kisojen osanottajat muistavat varmaan vielä matkan Kuopiosta Karjalankosken satamaan Untamo-laivalla. Ja kuten huomaatte soittokuntaa koskevasta historiikista, sekin on valmis ja entistä ehompi puhaltamaan teidät nurin heti rannassa.

Toivomme vain, että tuotte mukanaan kauniin ilman ja iloisen mielen. Lausumme jo nyt kaikki kesäestaruuskilpailujen osanottajat tervetulleiksi Juantehtaalle.

60-vuotias.

Autonkuljettaja Toimi Olli Vartiainen Juantehtaalta 4.8.51. Hän on syntynyt juankoskelaisena ja toimi aluksi maanviljelijänä. Tehtaan työhön Vartiainen tuli 1941 toimien moottoriveturin- ja autonkuljettajana.

Vartiainen on musiikkimies. Neljäntäkymmentä vuottaan hän puhaltalee torveaan tehtaan soittokunnassa. Hän on myös heiluttanut johtajan tahtipuikkoa muutaman vuoden, toimien nykyisin soittokunnan varajohtajana.

Vartiaisen piirteet ovat ikuistettuna soittokuntaa koskevan kirjoituksen yhteydessä.

V. Hyttinen.

50-VUOTIAITA.

Autonkuljettaja Rafael Svahn Kuopiossa 21. 5. 51. Yhtiön palvelukseen hän tuli 13. 9. 43 ja on hänen toimipaikkanaan koko ajan ollut Kuopio. Hänet tunnetaan hyvin tunnontarkkana ammattimiehenä, jolle ajoneuvon "hyvinvointi" on tärkeämpää kuin mikään muu. Ansioistaan toimensa hoitamisessa hän on syksyllä 1949 saanut AK:n hopeisen ansiomerkin. Vielä on erikseen mainittava autonkuljettaja Svahnin palvelusalttiut ja uskollisuus, jotka ominaisuudet ovatkin hänen kaiken toimintansa "punaisena lankana".

Juankosken Metsäkonttorin konttoripäällikkö, majuri Ragnar Johannes Nordström 21. 6. 51. Hän on syntynyt Oulaisissa ja suorittanut koulunkäyntinsä Oulussa. Koulunkäynnin ohella riitti hänellä harrastusta purje- ja moottoriveneisiin, metsästyseen ja kalastukseen, jääpurjehdukseen ja muuhun urheiluun, partiopoikatoimintaan ym. Osallistuttuaan koulupoikana vapaussotaan jäi häneltä sodan jälkeen lukioluokat kesken ja hän antautui sotilasuralle reserviupseerina, täydensi opintojaan ja suoritti Kadettikoulun kurssin 1927—28. Sotilasura katkesi majurina vuoden 1944 välirauhan johdosta 2. 12. 1944. V. 1945—46 hän toimi tarkastajana Valtion Polttoainetoimiston Itä-Suomen tarkastuspiirissä sekä konttoripäällikkönä Kuopion hankintapiirissä ja Itä-Suomen tarkastuspiirissä. Nykyisessä toimessa hän on ollut tammikuusta 1947 alkaen.

Vapaussodan lisäksi hän osallistui talvisotaan 1939—40 sekä jatkosotaan 1941—44.

Palveluksensa puolustuslaitoksessa hän suoritti aluksi tykistössä, pääasiallisesti jääkärijoukoissa, sekä lisäksi joukko-osastojen, sotilaspiirin ja armeijakunnan esikunnissa.

Juankoskella konttoripäällikkö Nordström on ottanut innokkaasti osaa monenlaisiin vapaisiin harrastuksiin toimien monet vuodet Sotainvaliidiiden Veljesliiton alaosaston ja V.- ja U.-seura Juankosken Kuuhun puheenjohtajana sekä Mannerheimliiton paikallisosaston sihteerinä.

Reippaalla ja täsmällisellä toiminnallaan on konttoripäällikkö Nordström saavuttanut sekä esimiestensä että alaistensa täyden luottamuksen.

Piirityönjohtaja Väinö Hyttinen 12. 7. 51. Hän on syntynyt Kontiolahdessa. Metsätyönjohtajan poikana hän antautui jo nuoruusvuosinaan metsäalalle. Oltuaan

Lehtemme seuraava numero

ilmestyy kesälomien takia vasta 3 kuukauden kuluessa eli syyskuun 20 päivän tienoilla. Siihen numeroon tarkoitetut avustukset pyydetään lähettämään elokuun 15 päivään mennessä.

Kuten jo aikaisemmin on mainittu, julkaistaan syyspuolellakin kolme numeroa, ensimmäinen syyskuun 20 päivän, toinen marraskuun 5 päivän ja joulunumero joulukuun 20 päivän tienoilla.

Kun lehtemme tässä numerossa Hallan asiat ovat vuorostaan ensimmäisinä, johtuu siitä, että kansikuvammekin on hallalaisen käsialaa. Kansikuvan on maalannut V. Pöntinen, joka leipätoikseenkin maalailee, ei tosin tauluja.

Käytämme tässä tilaisuutta toivottaaksemme kaikille lukijoillemme iloista juhannusta.

Toimitus.

HUUMORIA.

Psykiatri suoritti älykoetta ja kysyi tutkittavalta:

- Mitä tapahtuu, jos leikkaan toisen korvanne?
- Menetän kuuloni.
- Entä jos leikkaan toisenkin korvan?
- Menetän näköni.
- Kuinka niin?
- Silloin hattu putoaa silmilleni.

Pikku Maija oli äksyillyt koko päivän. Illalla nukkumaan mentäessä sanoi äiti Maijalle:

— Luehan nyt kiltisti iltarukouksesi. Eihän suojelusenkelikään tule muuten viereesi, kun olet koko päivän ollut niin tuhma.

Maija kääntyi kiukkuisesti vuoteellaan ja tiuskasi:

— Ei ole väliäkään, kun muutenkin on niin ahdasta.

- Minusta tuo nuori mies näyttää täysin idiootilta.
- Mutta isä, hän on juuri kosinut minua.
- No, siinä näet.

eri puutavarayhtiöiden palveluksessa hän siirtyi 1. 10. 1936 Kymin Osakeyhtiön metsätyönjohtajaksi Kuhmoon. Vuodesta 1946 lähtien Hyttinen on toiminut piirityönjohtajana Kuhmon piirissä. Hän on hoitanut tehtävänsä hyvin ja on leppoisan huumorin ja sopeutuvan luonteensa vuoksi erityisen pidetty sekä esimiestensä että metsänomistajien keskuudessa, josta nimitys "Hyvä Mies Hyttinen" johtunee. Vapaa-aikojen harrastuksista on ensi kädessä mainittava hänen syvä kiintymyksensä kirjallisuuteen. Kirjat ja Hyttinen kuuluvat erottamattomasti yhteen, mutta kirjojen lomassa vetää kalastuskin puoleensa.

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

Kymin Oy:n Ammattikoulu.

Muutoksia koulun toiminnassa ja ohjelmassa ensi lukukuvuoden alusta lukien.

Ensi lukuvuoden alusta tullaan Kymin Osakeyhtiön Ammattikoulun toimintaa ja ohjelmaa muuttamaan. Yhtiö on tehnyt valtioneuvostolle asiasta esityksen, jonka kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosasto periaatteessa on hyväksynyt. Sikäli kuin valtioneuvostokin tehdyn esityksen hyväksyy, tulee se voimaan ja noudatettavaksi niiden oppilaiden opetuksessa, jotka tänä vuonna pyrkivät koulun I luokalle. Koulu tulee näinollen vastaisuudessa toimimaan seuraavassa muodossa.

Kymin Osakeyhtiön Poikien Ammattikoulu.

Koulun tarkoituksena on antaa paikkakunnalla yleisimmin edustettuihin teollisuusammatteihin aikoville nuorille välttämätön, yleinen, tietopuolinen ja käytännöllinen pohjakoulutus sekä kasvattaa heistä vastuuntuntoisia kansalaisia ja itsenäiseen työhön pystyviä yksilöitä. Koulu säilyttää siis edelleen valmistavan ammattikoulun luonteensa. Mutta opetuksessa koetetaan entistä paremmin ottaa huomioon oman paikkakunnan tarjoamat työmahdollisuudet sekä helpottaa nuorten ammatinvalintaa järjestämällä koulutyö ja opetus niin, että niiden pohjalle on helppo rakentaa eri aloilla tarvittava erikoiskoulutus.

Kouluun otetaan vuosittain enintään 90 7 luokkaa kansakoulua käynnyttä oppilasta seuraavassa järjestyksessä: 1) Kymin Oy:n palveluksessa olevien vanhempien lapsia, 2) muita Kuusankosken kunnassa kirjoilla olevia lapsia, 3) muitakin lapsia, mikäli tilaa riittää. Karsinnan helpottamiseksi voidaan järjestää sopivat sisäänpääsykokeet. Kuitenkin huomioidaan oppilaita otettaessa myöskin kansakoulun VII luokan todistus sekä entisen opettajan lausunto. 13 viikon koeajan jälkeen hyväksytään kouluun lopullisesti enintään 80 oppilasta. Tässä karsinnassa otetaan huomioon oppilaan edistyminen koulussa koeaikana.

Koulu ei ole voinut varautua vastaanottamaan suurempaa oppilasmäärää, koska kansakoulujen vuosiluokkien suuruudet vaihtelevat huomattavasti ja koska on epävarmaa, paljonko pyrkijöitä kouluun tulee nyt ja vastaisuudessa sen käynnin muututtua vapaaehtoiseksi.

Koulun nykyiset opetusosastot, metalli-, puutyö-

ja tehdasteollisuusosastot, yhdistetään niin, että kaikki oppilaat tulevat koulussa saamaan suunnitteen saman opetuksen.

Koulu on 2-vuotinen, ja on tästä ajasta 13 ensimmäistä viikkoa koeaikaa. Työvuosi käsittää 42 työviikkoa, joissa yhteensä on vähintään 240 työpäivää, kuten on laita valtion keskusammattikouluissakin. Syyslukukausi alkaa 10. 8. ja kevätlukukausi 7. 1. Lukuvuosi päättyy n. 20. 6.

Tällä järjestelyllä saavutetaan mm. se etu, että oppilaat ennättävät kahden vuoden aikana saada miltei yhtä monta työtuntia kuin aikaisemmin kolmessa vuodessa.

Koulussa tullaan opettamaan seuraavia aineita: A) yleiset aineet: yhteiskunnallinen aineryhmä (äidinkieli, kansalaistieto, ammattitalous ja terveysoppi) ja liikuntakasvatus, yhteensä 6—5 viikkotuntia; B) tietopuoliset ammattiaineet: ammattilaskento, fysiikka, kemia, ammattioppi ja -piirustus, yhteensä 9—10 viikkotuntia; C) käytännöllinen työ: metallityö, puutyö, tehdaskäynnit, kemian, fysiikan ja paperinvalmistusopin työt, yhteensä 27 viikkotuntia. Työviikko käsittää siis kaikkiaan 42 viikkotuntia.

Käytännöllisen työn tuntimäärää on lisätty nykyisestäään 5:llä viikkotunnilla. Tietopuolisten aineiden tuntimääriä on jonkin verran vähennetty. Liikuntakasvatuksen tuntimäärä on lisätty 3:ksi viikkotunniksi.

Yhteiskunnallisen aineryhmän opetus suoritetaan saman viikkotuntimäärän puitteissa siten, että sopivana ajankohtana keskitytään joksikin aikaa määrättyihin osa-aineisiin, jotka näin saadaan liittymään yhteen elimelliseksi kokonaisuudeksi. Fysiikassa opetetaan, paitsi tavallisimpia luonnonilmiöitä ja -lakeja, myös yleisimpien voimakoneiden ja mittarien rakenne ja toiminta. Ammattioppi jakaantuu kahteen osaan: metallialan ja paperialan ammattioppiin, joista edellistä opetetaan jonkin verran enemmän ja on sen tarkoituksena lähinnä tukea käytännöllistä työtä. Ammattiopetuksen opetuksen tarkoituksena on opettaa oppilaat lukemaan metallityöpiirustuksia niin, että työn suoritus niiden mukaan käy mahdolliseksi.

Kaikissa tietopuolisissa aineissa on oppikursseja tiivistetty ja kaikkea vähänkin tarpeetonta teoriaa

karsittu. Kuitenkin on pidetty silmällä myöskin myöhempien jatko-opintojen mahdollisuutta.

I luokalla opetetaan puutyötä 9 ja metallityötä 18 viikkotuntia käyttäen kuitenkin viimeksi mainituista n. joka 5. viikko 2 viikkotuntia tehdaskäynteihin tai laboratoriotöihin. II luokalla opetetaan metallityötä 25 viikkotuntia ja n. 2 viikkotuntia käytetään vaihdellen tehdaskäynteihin, fysiikan, kemian tai paperinvalmistusopin töihin.

Metallityöt käsittävät etupäässä erilaisia työkaluja ja koneen osia. I luokalla opetetaan viilausta ja muita siihen läheisesti liittyviä työtapoja n. 20 kappaletta käsittävän harjoitussarjan puitteissa. II luokalla opetetaan viilauksen lisäksi putki- ja levytöitä, takomista ja lämpökäsittelyä, hitsausta sekä sorvausta, jyrsimistä ja höyläämistä. II luokalla voidaan hyvin edistyneille oppilaille pakollisten harjoitustöiden lisäksi antaa suoritettavaksi jonkin verran tuottavaa työtäkin. Kaikki työt suoritetaan työpiirustusten mukaan, mittatarkkuutta vaaditaan piirustusten edellyttämässä rajoissa ja kaikista töistä tehdään lyhyt selostus työkirjaan.

Puutyössä opetetaan huonekalujen valmistuksessa tarvittavien työkalujen ja koneiden käyttö. Parin pakollisen harjoitustyön lisäksi valmistetaan erilaisia yksinkertaisia huonekaluja.

Tehdaskäyntien ja paperinvalmistusopin töiden tarkoituksena on elävöittää paperialan ammattiopin opetusta. Vastaavasti on laita kurssiin otettujen fysiikan ja kemian töiden.

Koulun kurssin menestyksellinen suorittaminen avaa paremmat mahdollisuudet puunjalostusteollisuuden ja sen apuosastojen palvelukseen pääsemiseen ja siinä menestymiseen. Kun koulu kuitenkin on vain valmistava ammattikoulu, edellyttää täydellisemmän ammattitaidon saavuttaminen eräillä aloilla riittävän pitkää työkokemusta ja jatko-opintoja.

Opetus koulussa on maksutonta. Koulu antaa maksutta oppilaiden käytettäväksi työvälineet ja lainaa heille useimpien aineiden oppikirjat, lukuunottamatta mahdollisesti eräitä ammattiaineiden oppikirjoja, joita oppilaat saattavat tarvita koulun päätyttyäkin. Oppilailla on tilaisuus päivittäin saada koulussa yksi lämmin ateria. Voikkaalla asuvat oppilaat saavat ilmaiseksi suorittaa koulumatkansa Kuusankosken — Voikan kapearaiteisella rautatiellä.

Siltä ajalta, jonka oppilas suorittaa tuotannollista työtä (ei harjoitustyötä), maksetaan työehtosopimuksen mukainen palkka.

Kouluhallituksen suullisen ilmoituksen mukaan tulevat ne oppilaat, jotka koeajan päätyttyä lopullisesti otetaan kouluun, saamaan kansakoulun päästökirjan. Miten on niiden oppilaiden laita, jotka joudutaan karsimaan koeajan päätyttyä, riippuu päätöksestä, jonka kunta asiassa tekee.

Kymin Osakeyhtiön Valmistava Kodinhoidon Ammattikoulu.

Koulun tarkoituksena on valmistaa nuoria tyttöjä heidän tulevaan tehtävänsä perheenemäntinä ja -äiteinä antaen heille tietopuolista ja käytännöllistä

opetusta kaikissa kodissa esiintyvissä tehtävissä ja painostaen naisen vastuuta kodin ja yhteiskunnan piirissä. Koulun tarkoituksena ei enää tule olemaan valmistaa oppilaitaan mihinkään määrättyyn ammattiin, minkä vuoksi koulun nimikin on jouduttu muuttamaan. Nyt käytäntöön otettava muoto on oikeastaan sama, jonka mukaan koulu on toiminut kymmeniä vuosia sotia edeltäneenä aikana.

Kouluun otetaan vuosittain enintään 80 7 luokkaa kansakoulua käynyttä tyttöä seuraavassa järjestyksessä: 1) Kymin Oy:n palveluksessa olevien vanhempien lapsia, 2) muita Kuusankosken kunnassa kirjoilla olevia lapsia, 3) muitakin lapsia, mikäli tilaa riittää. Karsinnan helpottamiseksi voidaan järjestää sopivat sisäänpääsykokeet. Kuitenkin huomioidaan myöskin kansakoulun VII luokan todistus ja entisen opettajan lausunto. II luokalle siirretään enintään 70 oppilasta, ja otetaan tällöin huomioon, miten oppilaat ovat I luokalla edistyneet.

Koulu ei ole voinut varautua vastaan ottamaan suurempaa oppilasmäärää, koska kansakoulujen vuosiluokkien suuruudet vaihtelevat huomattavasti ja koska on epävarmaa, paljonko pyrkijöitä kouluun tulee nyt ja vastaisuudessa sen käynnin muututtua vapaaehtoiseksi.

Koulun nykyiset opetusosastot, talous-, puku- ja liinavaateompeluosastot, yhdistetään niin, että kaikki oppilaat tulevat saamaan saman opetuksen.

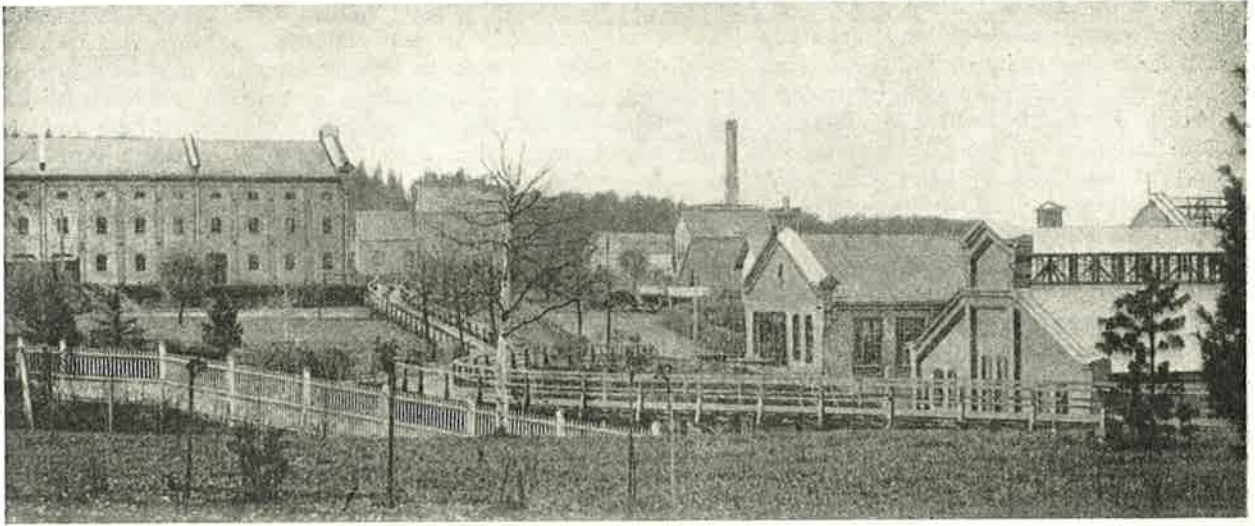
Kouluaika ja työvuosi pysytetään ennallaan. Syyslukukausi tulee siten alkamaan 1. 9. ja kevätlukukausi n. 10. 1. Lukuvuosi päättyy n. 31. 5.

Koulussa tullaan opettamaan seuraavia aineita: A) yleiset aineet: äidinkieli, kansalaistieto, perhekasvatus, laskento, kodin taloudenhoito, voimistelu ja urheilu, piirustus, laulu sekä terveys- ja sairaanhoito-oppi, yhteensä 11—6 viikkotuntia koko lukuvuoden ajan; B) käytännölliseen työhön liittyvät teoria-aineet: ravinto- ja ruokatavaraoppi, ruoanvalmistusoppi, kodinhoito-oppi, lastenhoito-oppi, kaavapiirustus ja käsityöoppi, yhteensä 2—6 viikkotuntia vastaavan työjakson aikana; C) käytännöllinen työ: ruokatalous, kodinhoito, lastenhoito, käsityöt (puku- ja liinavaateompelu, neuletyöt, parsiminen ja paikkaaminen), opetetaan jaksoittain 24—28 viikkotuntia.

Käytännöllisen työn tuntimäärät on pysytetty suunnilleen ennallaan, mutta niihin liittyvien teoria-aineiden: tuntimääriä on nykyisestä huomattavasti vähennetty. Liikuntakasvatuksen tuntimäärää on jonkin verran lisätty.

Kaikissa tietopuolisissa aineissa opetettava aines on keskitetty etupäässä kodin piiriin. Yhteiskunta-, talous- ja sivistyselämän ilmiöitä ja aikaansaannoksia tarkastellaan etupäässä kodin kannalta. Erityisesti tähän keskitytään perhekasvatuksessa, joka uutena aineena II luokalla korvaa kansalaistiedon ja jonka tarkoituksena on käsitellä ihmisten välisiä suhteita ja erikoisesti naisen vastuuta ja velvollisuuksia perheen, ystävien ja tuttavien piirissä.

Ruoanvalmistusopissa kiinnitetään huomiota ajan ja voimien säästöön ruoanvalmistuksessa. Vastavasti pidetään muidenkin käytännölliseen työhön liittyvien aineiden opetuksessa silmällä kaikkien kotita-

Vanhat kuvat kertovat . . .

Tällaiselta näytti Kymintehtaan tienoo vuosisadan vaihteessa nykyiseltä pääkonttorilta päin katsottuna. Oikealla edessä pannuhuone ja seuraavana paperisali, jonka alakerrassa I ja II paperikone syytivät kidoistaan "valkeata kultaa". Korkean savupiipun edessä selluloosatehdas ja siitä vasemmalle "Kinnaksen valkea makasiini". Taustalla näkyvä korkeampi

rakennus on sama, jonka yläkerrassa sijaitsi viime vuosina ns. maneesi. Matalampi rakennus palveli aikoinaan pääkonttorina, mutta kantaa nykyisin Vanhalan nimeä. Jyhkeä kivitalo vasemmalla on alusta pitäen ollut päävarastona. Talo on rakennettu v. 1889.

loustöiden tehostamismahdollisuuksia. Kodinhoito-opin ja käsityöopin tarkoituksena on etupäässä kerrata käytännöllisen työn yhteydessä saatu opetus. Kaavapiirustuksen opetuksen tarkoituksena on opettaa valmiiden kaavojen käyttö. Lastenhoito-opin tarkoituksena on antaa ohjeita pikkulasten hoidossa ja kasvatuksessa.

I luokan käytännöllinen työ on jaettu seuraaviin jaksoihin: ruokatalous 14 viikkoa, kodin- ja lastenhoito 7 viikkoa ja käsityö 14 viikkoa. II luokan työn opetus jaetaan kahteen jaksoon: ruokatalous 17½ viikkoa ja käsityö 17½ viikkoa. Kuitenkin II luokalla ruokatalousvuorossa olevista oppilaista voidaan 2 vuorollaan siirtää kodinhoitoon, jossa he saavat erityisopetusta I luokan ohessa.

Ruokataloudessa opetetaan I luokalla mahdollisimman suuri osa perusruokalajeista ja niiden valmistustavoista luokkaopetuksena, jossa jokainen oppilas suorittaa saman ruokalajin kaikki valmistusvaiheet alusta loppuun samanaikaisesti muiden kanssa. Tämä on omiaan epäilemättä suuresti tehostamaan ruoanvalmistusopetusta. II luokalla opetetaan vaativampien ruokalajien ja leivonnaisten valmistusta. Jokainen oppilas hoitaa yksinään pikkukodin vähintään 2—3:nä päivänä.

Kodinhoidon opetus pysyy suunnilleen ennallaan.

Lastenhoidon opetuksen tarkoituksena on antaa oppilaille käytännöllistä harjoitusta lastenhoidossa. Opetus annetaan lastentarhassa ja -seimessä, joissa

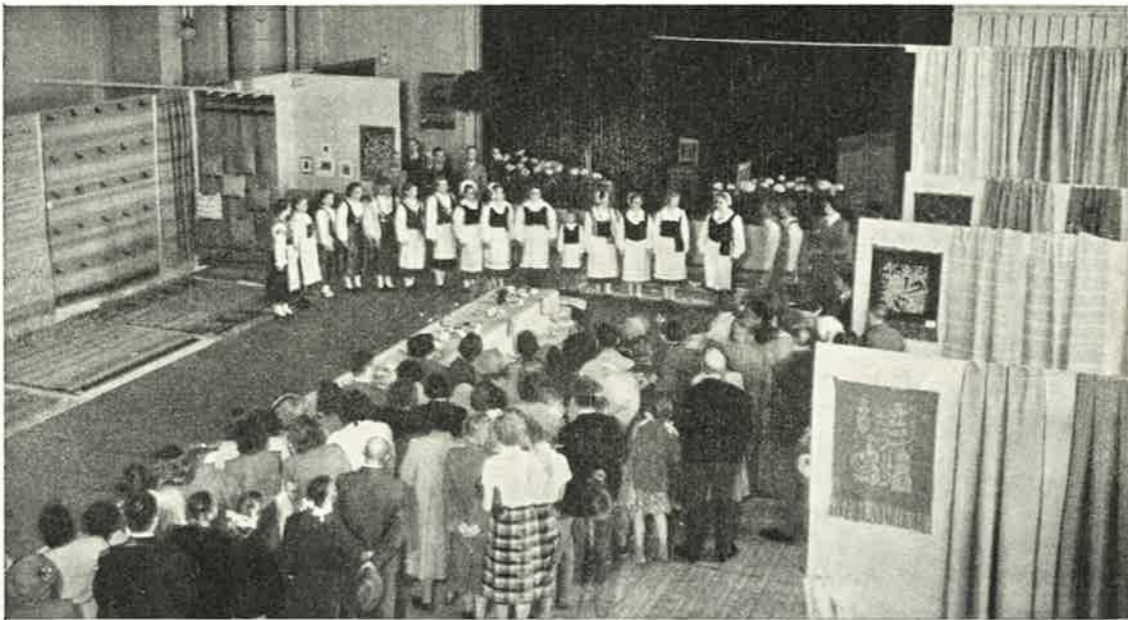
jokainen oppilas joutuu vuorollaan olemaan määräjajan. Kutakin työjaksoa edeltää ohjetunti, jossa päivän työt jaetaan ja selostetaan.

Käsityön opetuksen tarkoituksena on tavallisimpien ompelutapojen ohella opettaa oppilaat valmistamaan tavallisimpia kodin liinavaatteita ja sen perheenjäsenten vaatekappaleita.

Niille oppilaille, jotka koulun päätyttyä siirtyvät talous- tai ompelualojen ammatteihin, on ammattisaan hyötyä koulun kurssin suorituksesta, sillä koulun luomalle pohjalle on näiden alojen erikoisopinnot helppo rakentaa. Samoin on niillä, jotka antautuvat kokonaan muille aloille tai eivät ensinkään mene ansiotyöhön, koulun kurssin suorituksesta hyötyä kodissaan, sillä jokainen nainen, olipa hän sitten naimaton tai naimisissa, joutuu joka tapauksessa itse hoitamaan kotinsa.

Opetus koulussa on maksutonta. Koulu antaa maksutta oppilaiden käytettäväksi työvälineet sekä lainaa heille oppikirjat niissä aineissa, joissa oppikirjoja voidaan käyttää. Oppilailla on tilaisuus myöskin ompelu-, kodin- ja lastenhoitojaksojen aikana saada koulussa yksi lämmin ateria päivittäin. Voikkaalla asuvat oppilaat saavat ilmaiseksi suorittaa koulumatkansa Kuusankosken — Voikan kapearaiteisella rautatiellä.

Kaikki kouluun otetut oppilaat tulevat kouluhallituksen suullisen ilmoituksen mukaan saamaan kansakoulun päästökirjan.

Kansallispukujen esittely avajaistilaisuudessa.

Kaunista ja käytännöllistä *nähtiin ensimmäisessä harrastustöiden näyttelyssämme.*

Sosiaaliosaston toimesta oli Kuusankosken Seuratuloon toukokuun 20—21 p:nä järjestetty harrastustöiden näyttely, josta muodostui virkistävä ja antoisa mitä erilaisimpien harrastusalojen katselmus. Pääpaino oli kiinnitetty kudonnaisten esittelyyn, mutta sen ohella nähtiin taidetta, maalattua porsliinia, soitimia ja kaikenlaisia käyttöesineitä sähköllä käypään rukkiin ja sunnuntaikalastajan ongenvapaan saakka. Näyttely osoitti, ettei suomalaisen naisen ja miehen kätevyys ja omintakeinen näppäryys ole vaipunut muistojen joukkoon entisajan maalaiselämän puhdeiltojen askartelun mukana, vaan kukoistaa elinvoimaisena keskellä teollistunutta yhdyskuntaakin.

Näyttely herätti huomiota, ja toista tuhatta henkeä kävi sitä katsomassa. Kodikkaan avajaistilaisuuden aloitti Kuusankosken Orkesterin yhtye, jonka jälkeen sosiaalipäällikkö Åke Launikari toivotti yleisön tervetulleeksi ja selosti tällaisen näyttelyn tarkoitusta. Yhtiön kutomoiden johtaja, tekstiilitaiteilija An-

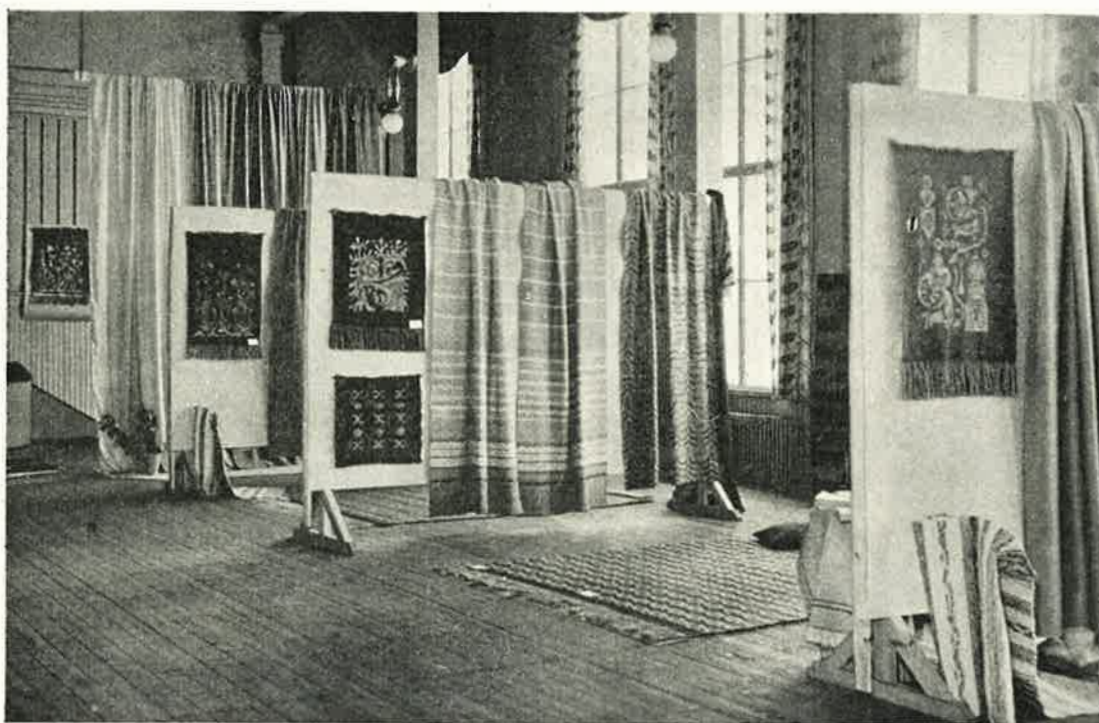
nikki Salmi kertoi tehtaan piirissä tapahtuvasta kudonnan harrastuksesta ja esitteli laajan kudonnaisen osaston. Tunnelmalliseksi kohokohdaksi muodostui hänen selostamanaan tapahtunut kansallispukujen esittely, johon osallistui 15 kansallispukukursseilla mukana ollutta perheenemäntää ja neitosta. Usea oli vaalinut oman kotiseutunsa kansanperinteitä ja valmistanut Valkealan tai Iitin kansallispuvun. Molemmat ovat juhlallisia ja ikään kuin emännän arvovaltaa korostavia. Eräät olivat valinneet Anjalan puvun mukaan sommitellun Kymenlaakson puvun, ja muutamat olivat löytäneet itselleen mieluisensa puvun aina Pohjanmaalta ja Savosta saakka.

Vaikka kudonnaisten kohdalla ei ollut suoritettu mitään valintaa, ja töiden näytteille tuonti oli sitä paitsi täysin vapaaehtoista, vaikutti siitä huolimatta siltä, kuin vain parhaat olisi otettu mukaan. Siksi hillityn yhtenäisen ja tyylikäs oli kokonaisvaikutelma. Neiti Salmi vakuutti kuitenkin, että näyttely vastasi kudonnan harrastuksen yleistaso.

Ylhäällä: Esiäitiemme muotia kannattaa seurata.
Alhaalla vasemmalla: Kotiseutumme naisellista
tyylikkyyttä. Valkealan, Iitin ja Kymenlaakson kan-
sallispuvut. — Oikealla: Näyttelyssä esiteltiin myös
kodin koristekasveja.

Ylhäällä: Kaunis kudonnaisryhmä: täkänöitä, peitteitä, verhoja ja mattoja.

Keskellä: Näyttelyssä oli mukana myös pikku veistoksia.

Alhaalla: "Taiteilijoiden" nurkkaus. Aiheita Ranskasta ja Italiasta saakka.

Tekstiilitaiteilija Annikki Salmi.

innostutetaan väliin laulamaankin.

— Pääasiallisena kuteena käytetään jätehuopaa, joka sopii erinomaisesti maton tekoon. Myös kudotaan kaikkea muuta, kuten täkänöitä, verhoja, huonekalukankaita ja pöytä- sekä pyyheliineja, mikäli vain onnistutetaan saamaan tarpeita. Ohjaaja sommittelee kaikki mallit. Kudesäkki tyhjennetään lattialle ja siinä sitten tuumitaan ja keksitään maton malli. Parempi olisi, jos kukaan ei värjäisi ennakolta. Yhtä tärkeätä on, ettei työn kuluessa ruveta sepittelemään omia malleja, kuten joskus tapahtuu.

Rouva Vieno Pajari.

vaikeata sijoittaa, ja kaiken lisäksi kutomossa saa erinomaista ohjausta.

Viilaaja Eino Hokkanen.

malla taiteilija Tapani Lemminkäisen kanssa usean vuoden ajan työväenopistossa.

— Yhtiön kutomoissa vallitsee alituisen korkeapaine, kertoi neiti Salmi haastattelijalle. Kuukauden ensimmäisenä maanantaina kiirehditään varaamaan kangaspuut, ja monet kutovat myöhään iltaan, jopa yöhön saakka. Mieliala on iloinen eikä kinasteleminen viihdy ollenkaan tässä ilmapiirissä. Iloitaan työstä ja sen tuloksista ja pirran paukuessa

— En taida koskaan väsyä kutomiseen, kertoi rouva Vieno Pajari. Siitä on tainnut tulla intohimoni. Kotini olen somistanut omilla kudonnaisillani ja nykyisin autan mielelläni toisia. Viime aikoina olen ollut kutomassa mattoja toisen toverina, — iso matto kun ei synny yhden tekemänä. Kutomo on mainio paikka. Pieniin asuntoihin kangaspuita on

"Juho Rissasmaisen" muhoilevana tarkasteli Kuusankosken Taide-seuran puheenjohtaja, viilaaja Eino Hokkanen maalaus- ja piirrososastoa. Ei siksi, että hän oli saanut ensimmäisen palkinnon, vaan sen tähden, että hän iloitsee paikkakunnan taiteenharrastajien tason noususta. Itse hän on ollut tähän myötävaikuttamassa opetta-

— Toivoisinkin, että Kuusankosken "taiteilijan-alut" eivät laiminlöisi säännöllistä opiskelua, koska siihen kerran on tilaisuus. On kutakuinkin turhaa lähteä etsimään jonkinlaista oikotietä, koska sellaista ei ole olemassa. Taiteellisen ilmaisun tavoittaminen vaatii paljon tietoa ja tekniikkaa. Sen tähden kannattaa aloittaa yksinkertaisen esineen piirtämisestä ja edetä siltä pohjalta aste asteelta. Ja on minulla toinenkin toivomus. Tiedän monta tämän alan harrastajaa, jotka itsekseen puuhailevat omissa nurkissaan, mutta eivät tule mukaan tällaiseen harrastusnäyttelyyn. Eräs keino uusien vaikutteiden saamiseen ovat juuri tällaiset näyttelyt, joten seuraavalla kerralla kaikki vain mukaan. Eikä pidä loukkaantua, vaikka osa töistä jäisikin "reputettujen" osastoon.

Talouselly Pirkko Riihiaho.

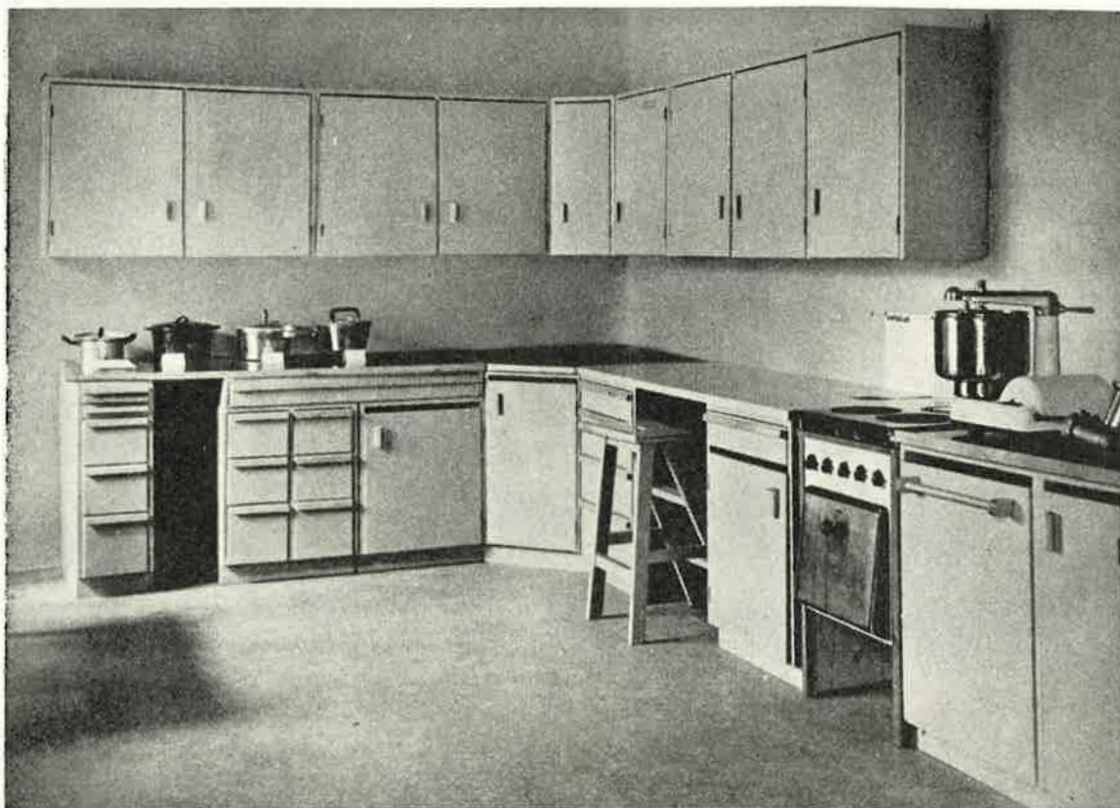
piirustuksia on saatavana, ja monet käyvät perheenisät ovatkin tehneet itse tällaisen kaluston. Yleensä olen tehnyt sen havainnon, että miehet ovat paljon innostuneempia keittiön uudistamisesta kuin naiset. Naiset ovat vanhoillisempia, eivätkä oikein osaa sijoittaa nykyajan iskusanaa "rationalisointi" keittiöön.

Mallikeittiössä ei herättänyt huomiota yksinomaan kalusto, vaan myös kaikenlaiset ihmeellisyydet. Eräs tanskalaista valmistetta oleva keittiön yleiskone kykeni tekemään melkein mitä vain: jauhamaan, rouhimaan, puristamaan, survomaan, vatkaamaan ja vaivaamaan. Parranajajaksi ei siitä sentään ollut, vaikka joku näsäviisas mies odotti siltä jopa sellaistaakin. Paine-kattila, joka lyhentää huomattavasti keittoaikaa, herätti myös huomiota.

Paljon oli myös monenlaista muuta nähtävää, ja kudonnaisten näyttelyn laajentaminen tällaiseksi harrastustöiden näyttelyksi osoittautui oikeaan osu-neeksi toimenpiteeksi. Kokeilua kannattaa jatkaa.

Näyttely oli samalla myös kilpailu, jossa palkinnot jakaantuivat seuraavasti:

Naisten käsityöt: 1. Liisa Nygren, 2. Lida Gräsbeck, 3. L. Hämäläinen. Öljyvärimaalaukset: 1. Eino Hokkanen, 2. Heikki Vesanen, 3. Martti Kousa. Akvarellit: 1. Olavi Reiman, 2. Heli Kyllönen, 3. Toivo Ekholm ja Esko Tirronen. Piirrookset ja grafiikka: 1. Olavi Reiman, 2. Esko Tirronen, 3. Heikki Vesanen. Veistokset: 1. P. Latva, 2. A. Lampinen, 3. E. Virtanen. Soittimet: 1. Matti Peltola, 2. Asser Gardemeister, 3. Nestor Mäkinen. Muut puutyöt: 1. J. Katainen ja Veikko

Tällaisessa keittiössä kelpaa emännän askarrella. Oikealla keittiön yleiskone.

Lupunen, 2. J. Rundman, 3. Matti Peltola. Porsliini-maalaukset: 1. Terttu Suhonen, 2. Irja Talvinen, 3. Katri Tikka, 4. Kirsti Poukka. Kunniamaininnan töistään saivat V. Liljeqvist ja A. Aranko.

Arvostelulautakuntaan kuuluivat tait Tapani Lemminkäinen, sosiaalipääll. Ake Launikari, maisteri Veikko Talvi, sosiaalitark. Toini Iivanainen ja tekstiilitait. Annikki Salmi.

Neuvontatilaisuuksia omakotirakentajille

Kuusankoskella ja Voikkaalla.

Yhtiömme palveluksessa oleville omakotirakentajille järjestettiin Sosiaaliosaston toimesta huhtikuun 22 p:nä omakotitoimintaa käsittelevä neuvontatilaisuus Kuusankoskella elokuvateatteri Iltatähdessä ja Voikkaalla Seuratalossa.

Kuusankoskella lausui noin 250-päisen asianharrastajajoukon tervetulleeksi sosiaalipäällikkö Ake Launikari julkituoden tilaisuuden järjestäjien tyytyväisyyden siitä, että kauniista kevätpäivästä huolimatta oli näin runsaslukuisesti lähdetty liikkeelle. Se todistaa, että asia on ajankohtainen ja tärkeä ja kiinnostaa laajoja piirejä. Kuusankoski on harvinaislaatuinen paikkakunta Suomessa, mainitsi puhuja edelleen. Väestö viihtyy täällä polvesta polveen, mitä todistaa sekin, että vähintään 20 vuotta yhtiötä palvelleita on legio, eivätkä 50 vuottakaan palveluksessa olleet ole täällä harvinaisuuksia. Omakotitoiminta

vaatii tarmoa ja sisua. Sen vuoksi on ilahduttavaa, että niin monet ovat käyneet siihen käsiksi, ei vain itseään, vaan myös tulevia sukupolvia ajatellen. Sen jälkeen puhuja lyhyesti selosti syitä, jotka olivat aiheuttaneet tämänlaatuisen tilaisuuden järjestämisen.

Ensimmäisen puheenvuoron sai insinööri U. Saloranta, joka lähes tunnin kestäneessä esityksessään käsitteli varsinaisia rakennusteknillisiä seikkoja ja antoi niistä vartenotettavia neuvoja. Hän kiinnitti erikoista huomiota siihen, että perustustyöt ja vesikaton valmistus on tehtävä ehdottomasti huolella, koska tässä suhteessa huolimattomasti tehty työ kosta myöhemmin monin kerroin itsensä. Tuomari Aunis K. Kantonen selosti yleisimmin esiintyviä omakotitonttien saantoperusteita ja erityyppisten tonttien omistajien mahdollisuuksia lainansaantiin.

Neuvontatilaisuuden osanottajia Kuusankoskella.

Kolmannen alustuksen esitti talousopettaja Pirkko Riihiäho käsitellen erikoisesti keittiön sisustamista ja puutarhansuunnittelua koskevia kysymyksiä. Puhuja korosti mm. sitä, että rakennusten piirustuksiin nähden olisi naisväen annettava lausua painava sanansa. Kaikkien alustusten johdosta keskusteltiin

ja tehtiin kysymyksiä, joihin asiantuntijat vastasivat. Lopuksi esitettiin lyhytelokuva "Kaksi kaupunkia".

Voikkaalla oli ohjelma muuten sama, paitsi että rakennustoiminnan rahoittamista selosti sosiaalipäällikkö Viljo R a m e. Kuulijoita oli noin 100 henkeä.

Liikenneaiheinen kilpatehtävä.

Eräänä päivänä huhtikuun alussa lähdimme valokuvaajan keralla Kymintehtaan Klubinportilta pienelle valokuvausmatkalle. Tuloksena olivat mm. jällempänä nähtävät kuvat. Niissä on kaikissa jotakin yhteistä, ne nimittäin esittävät liikennettä teillämme. Jos näitä kuvia lähemmin tarkastellaan, niin huomataan pian, että liikenteessä on jotakin vikaa.

Lehdissämme näkyy hyvin usein mainintoja liikenneonnettomuuksista. Jos onnettomuuksien syitä ryhdytään ottamaan selville, niin voidaan todeta, että pääsyyinä on liikennemääräyksien noudattamatta jättäminen, mikä johtuu joko huolimattomuudesta tai tietämättömyydestä. Onnettomuuksien välttämiseksi on teillä liikkumisen tapahduttava liikennemääräyksien sanelemalla tavalla.

Mutta, väittää lukija, kaikki eivät ehkä tunne liikennemääräyksiä. Miten sitten voidaan vaatia, että niitä noudatettaisiin. Hyvä on, autetaan yhteisvoimin asiaa ja tehdään ne tunnetuiksi. Näin tullaankin

kilpatehtäväämme. Laaditaan "Jokamiehen liikennemääräykset." Tehtävän helpottamiseksi julkaistaan seuraavassa otteita voimassa olevista liikennemääräyksistä.

Jalankulkijasta määrätään, että hänen tulee siellä, missä on jalkakäytävä, käyttää sitä. Jollei jalkakäytävää ole, on jalankulkijan käytettävä tien reunaa. Vanhojen, toistaiseksi voimassa olevien määräysten mukaan on käytettävä tien oikeaa reunaa, mutta Suomen Autoklubin esityksestä tultaneen uusissa säännöissä turvallisuuskäytävää paremmin huomioiden siirtymään vasempaan reunaan.

Kuvat 1, 2 ja 3 on otettu Kymintehtaalta Klubinportilla klo 11.00, 11.02 ja 11.05.

Kuvat 4, 5 ja 6 esittävät liikennettä Voikkaalla.

Kuva 7: Pieni keskusteluhetki.

Kuva 8: "Väljät paikat".

Lukija voi itse päätellä, mitä korjaamisen varaa liikenteessä on.

Kuva 1.

Kuva 5.

Kuva 2.

Kuva 6.

Kuva 3.

Kuva 7.

Kuva 4.

Kuva 8.

Jalankulkija noudattakoon erityistä varovaisuutta astuessaan ajoradalle sekä tienristeyksissä. Hän ei saa ajoradalla tarpeettomasti viipymällä tai muulla tavoin estää tai vaikeuttaa ajoneuvoliikennettä.

Kulkiessaan ajoradan yli jalankulkijan tulee sielä, missä on erityinen ylimenopaikka (suojatie), käyttää sitä. Muualla jalankulkijan on yleensä kuljettava kohtisuoraan yli ajoradan.

Jalankulkijan käyttäytymisestä löytyy vielä joukko muita määräyksiä, mutta ylläolevat riittävät tässä yhteydessä.

Polkupyöräilijöistä puhutaan liikennemääräyksissä vielä enemmän.

Polkupyörää, joka on tarkoitettu vain yhtä henkilöä varten, ei saa käyttää kahden tai useamman henkilön kuljettamiseen. Kuitenkin voi vähintään kuusitoista vuotta täyttänyt henkilö kuljettaa mukanaan yhtä enintään kymmenen vuoden ikäistä lasta, jos polkupyörä on varustettu erityisellä laitteella sellaista kuljetusta varten.

Polkupyöräilijän tulee ajaessaan pitää molemmat jalat polkupyörän polkimilla ja ainakin toinen käsi ohjaustangossa. Häikäisevää valoa älköön käytettävä polkupyörässä tiellä, joka on riittävästi valaistu, tai kohdatessa muuta tiellä kulkevaa kuin jalankulkijaa.

Polkupyöräilijät älkööt ajako rinnakkain ajoradalla, missä tie on kapea tai liikenne vilkas tai näköala ei ole selvä taikka milloin muu ajoneuvo lähestyy.

Polkupyöräilijä ei saa tarttua toiseen liikkuvaan ajoneuvoon tai muuten vedättää itseään.

Taitoliikkeiden suorittaminen ajoradalla on kielletty. Niin ikään on kielletty kääntämisestä etuhaarukka takaperin tai muuten suuntaamasta ohjaustangon kädensijoja ajosuuntaan.

Tavaran kuljettaminen polkupyörällä on sallittu, mikäli se ei häiritse näkyvyyttä eikä vaikeuta kuljettajan mahdollisuutta hallita pyörää eikä tuota haittaa liikenteelle.

Moottoriajoneuvojen kuljettamisesta on joukko määräyksiä, joista tärkein ja jokaisen tiedettävä on se, että niiden kuljettamiseen on oikeutettu ainoastaan henkilö, jolla on ajokortti.

Kaikkia ajoneuvoja koskevista määräyksistä mainittakoon seuraavat:

Missä ajoradan leveys ja laatu sallivat, on ajettava tien oikeanpuoleisella osalla, siis niin, että ajoneuvo kulkee tien keskiviivan oikealla puolella. Hitaasti kulkevia ajoneuvoja, kuten käsirattaita, polkupyöriä, hevosajoneuvoja ja kuorma-autoja on kuljettava mahdollisimman lähellä oikeanpuoleista jalkakäytävää. Missä jalkakäytävää ei ole ja ajoradan leveys sen sallii, ajoneuvoa on kuljettava vähintään yhden metrin etäisyydellä ajoradan reunasta.

Tien kaarteissa, liikenneväylien risteyksissä, harjanteille noustessa ja muuallakin, missä näköala ei ole selvä, on ajettava mahdollisimman lähellä tien oikeaa reunaa.

Etuaajo-oikeus liikenneväylien risteyksissä on mm.:

— palo-, poliisi- ja sairausautolla silloin, kun ne käyttävät räikeä-äänistä merkinantolaitetta (hälytys-sireeniä),

— kiskoilla kulkevilla kulkuneuvoilla,

— sillä, joka tulee oikealta, kuitenkin niin, että moottoriajoneuvolla on etuaajo-oikeus muuhun ajoneuvoon nähden,

— sillä, joka ajaa etuaajo-oikeutetuksi merkityllä liikenneväylällä.

Se, jota varotetaan kärjellään seisovalla kolmiolla, odottakoon.

Sen, joka tulee kunnan, kylän tai yksityiseltä tieltä yleiselle maantielle tai pihasta liikenneväylälle, on noudatettava erityistä varovaisuutta ja annettava etusija sille, joka kulkee maantiellä tai liikenneväylällä.

Kulkusuuntaa muuttaessaan on ajoneuvon kuljettajan hyvissä ajoin käsimerkillä tai suuntaviitalla osoitettava, mihin suuntaan aikoo kääntyä.

Pysäytettäessä on ensin kättä kohottamalla tai muulla sopivalla tavalla ilmoitettava takana ajavalle aikomuksesta ja sen jälkeen ajettava mahdollisimman lähelle tien oikeanpuoleista reunaa, jossa pysäytys tapahtuu.

Niin, siinä oli joukko määräyksiä, mutta liian monisanaisia ”jokamiehen liikennemääräyksiksi”. Nyt onkin tehtävänä kirjoittaa lukijan mielestä tärkeimmät asiat mahdollisimman lyhyeen ja nasevaan, so. helposti muistettavaan muotoon. Kirjoitus varustetaan nimimerkillä ja lähetetään heinäkuun 31 päivään mennessä osoitteella: Kymi-Yhtymän toimitus, Kuusankoski, Kymen Oyn Sosiaaliosasto. Kirjekuoren vasempaan alalaitaan merkintä: Liikennekilpailu. Kirjoituksen mukaan liitetään suljettu kirjekuori, jonka päälle kirjoitetaan lähettäjän nimimerkki sekä sisäpuolelle paperilapulle oikea nimi ja tarkka osoite.

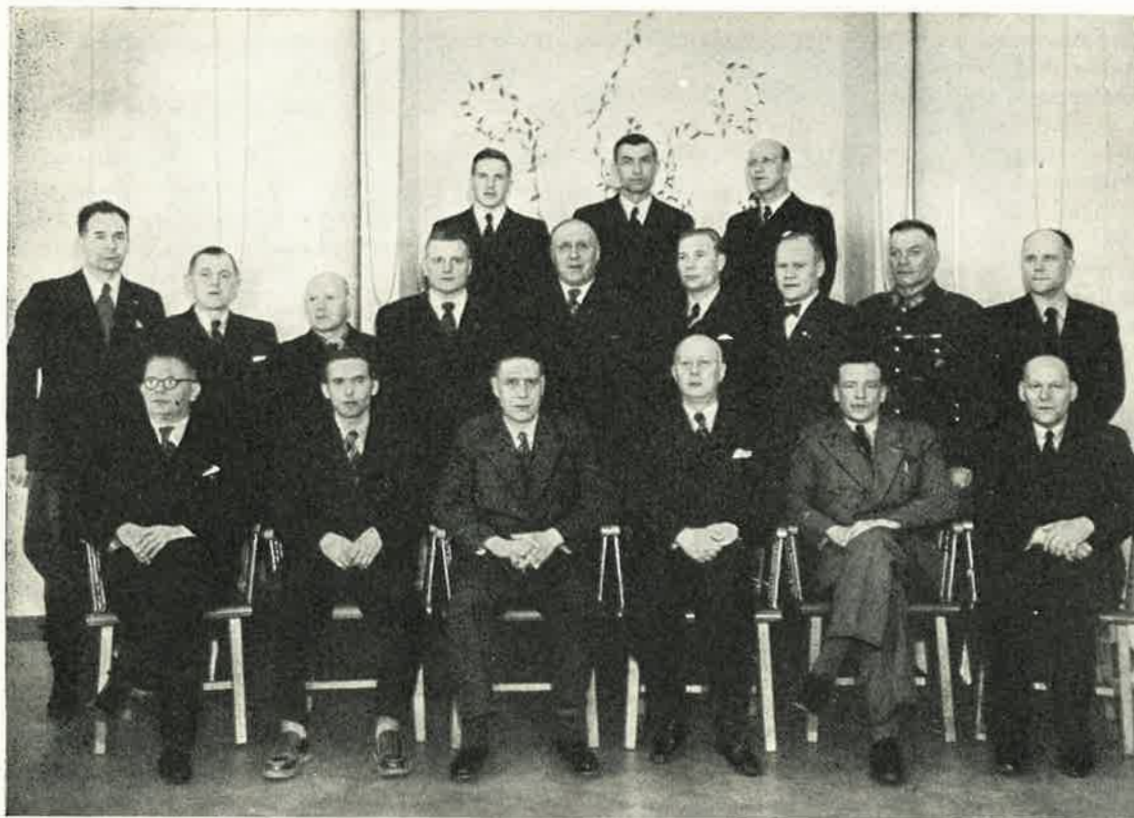
Kirjoitukset arvostelee liikenneasiantuntijoista koostunut lautakunta. Palkintoja jaetaan kolme, suuruudeltaan mk 3.000:—, 2.000:— ja 1.000:—. Tulokset julkaistaan tämän lehden seuraavassa numerossa. Kirjoituksiin nähden pidättää toimitus itselleen julkaisemisoikeuden ilman lisäpalkkiota.

Toivomme runsasta osanottoa kilpailuun, johon ovat oikeutettuja osallistumaan kaikki lehtemme lukijat.

Näyttelijä esittää juuri Richard Kolmatta ja lausuu tunnetun repliikin: „Hevonen, kuningaskunta hevosesta!”

„Piippuhyllyltä” kuuluu ääni: „Eikös aasi kelpaisi?”

Näyttelijä ei menetä malttiaan, vaan vastaa: „Kylä, tulkaa alas vaan!”

Yhtymämme palopäällystö *opinto- ja neuvottelupäivillä Kuusankoskella.*

Yhtymämme palopäällystön toiset opinto- ja neuvottelupäivät pidettiin Kuusankoskella viime huhtikuun 14 ja 15 p:nä. Päivien avauksen Kymintehtaan Virkamiesklubilla suoritti Kymin—Kuusankosken ja Voikan tehtaitten isännöitsijä, paroni C. Cedercreutz, lausuen palopäällystön tervetulleeksi Kuusankoskelle ja selostaen sen jälkeen lyhyesti yhtymän uutta palosuojeluorganisaatiota, joka 1. 1. 1951 otettiin käyttöön Kymin—Kuusankosken ja Voikan tehtailla. Hän mainitsi lisäksi, että samanlainen organisaatio oli jo ollut käytännössä Högforsin tehtailla ja todettu siellä hyväksi. Lopuksi hän toivotti opinto- ja neuvottelupäiville menestystä ja toivoi niiden antavan jotain uutta ja hyödyllistä ja ehkä hieman iloakin osanottajille. Yhtiön tarjoamat tuliais kahvit nautittua siirryttiin Kymintehtaan Mestarikerhoon, jossa päivien luentotilaisuudet pidettiin.

Aluksi todettiin, että seuraavat palopäälliköt olivat saapuvilla: Högforsin tehtaalta Vendelin ja Evilä, Juankosken tehtaalta Lipponen ja Korhonen, Hallan tehtaalta Wecksten sr. ja Wecksten jr., Verlan tehtaalta Seppälä ja Richter, Haukkasuon tehtaalta Laitinen, Voikan tehtaalta Nikander, Eloranta ja Pirinen sekä Ky.—Kuu:n tehtailta Ruth, Harlin ja Eklund.

Opinto- ja neuvottelupäivien vieraina olivat ylitarkastaja, ins. K. Ståhlström, ja tehdaspalokuntien tar-

kastaja, eversti Holm Teollisuus-Palosta. Sihteeriksi oli kutsuttu Kymintehtaan—Kuusankosken VPK:n joukkueenjohtaja N. Jokinen.

Päivien alkajaisluennon piti Ky.—Kuu:n VPK:n III:n joukkueen johtaja V. Mankki aiheesta ”Happilaitteet ja savunaamarit”. Käsiteltiin lyhyesti mainittujen laitteiden kehitystä nykyiselle tasolle luennoitsija selosti havainnollisesti keskiraskaan happilaitteen toimintaa ja antoi halukkaiden koetella laitetta käytännössä. Sen jälkeen hän selosti lyhyesti savunaamaria eri osineen ja sen käytäntöä. Esityksen johdosta keskusteltiin vilkkaasti ja todettiin, että vain Ky.—Kuu:n ja Voikan tehtaitten palokunnilla oli happilaitteita.

Tämän jälkeen luennoi palomestari E. Eklund Ky.—Kuu:n VPK:sta aiheesta ”Automiehen tehtävät tulipalossa”. Luennoitsija korosti aluksi sitä, ettei riitä, että konemies omaa vain ajokortin, vaan että hänet on perusteellisesti koulutettava, jotta vesi nousisi kaivosta auton tai moottoriruiskun kautta palopaikalle. Sen jälkeen hän selosti konemiesten koulutusta Kymintehtaan—Kuusankosken VPK:ssa ja totesi lopuksi, että vesi ja sammutus vaikuttavat yhdessä ratkaisevasti tulipalon tukahduttamiseen.

Iltapäivän ensimmäisen luennon piti Ky.—Kuu:n VPK:n paikallinen palopäällikkö A. Harlin aiheesta

„Rakenteellinen paloturvallisuus”. Luennoitsija käsiteli laajaa aihetta palopäällikön näkökulmasta ja päätyi toteamukseen, että palopäällystön olisi kunkin omalla paikkakunnallaan tutustuttava uutisrakennuksiin jo niiden rakennusvaiheessa sekä suoritettava tarkastuksia vanhoissa rakennuksissa, jotta mahdollisen tulipalon sattuessa olisi toimintasuunnitelmat valmiina.

Ylitarkastaja, ins. K. Ståhlström piti sitten erittäin mielenkiintoisen esitelmän aiheesta „Palosuojelu puutavaravarastoissa ja lautatarhoissa”. Esitelmöitsijä oli laatinut yhteenvedon niistä vaatimuksista, joita vakuutusyhtiöt asettavat varistorakennusten ja lautatarhojen paloturvallisuudelle. Esitystä, joka perustui suurpaloista saatuihin kokemuksiin, valaistiin lukuisilla esimerkeillä ja piirroksilla, ja se aiheutti vilkkaan mielipiteiden vaihdon, jonka aikana todettiin harjoituksien välttämättömyys, erikoisesti silmälläpitäen mahdollisia suurpaloja.

Tämän jälkeen luennoi palopäällikkö Hj. Ruth aiheesta ”Sumusuihkut ja niiden käyttö”. Hän totesi aluksi sumusuihkujen merkityksen tulipalojen sammutuksessa, perustaen toteamuksensa muualla saavutettuihin kokemuksiin, koska esim. Ky.—Kuu:n ja Voikan tehtaitten palokunnat olivat saaneet sumusuuttimet vasta noin pari kuukautta sitten, joten niitä ei ole vielä voitu tulipaloissa kokeilla. Luennoitsija mainitsi, että Ky.—Kuu:n VPK:lla oli jo noin 15 vuoden ajan ollut sumusuihkuputket, etupäässä klooritehtaalla mahdollisesti sattuvien kloorivuotojen ehkäisemiseksi. Luennon päätyttyä siirryttiin paloaseman läheisyyteen suorittamaan kokeiluja uusilla sumusuuttimilla. Puulaatikkoon, jonka koko oli n. 1,10x1,30 m, kaadettiin polttoöljyä ja sen päälle bentsiiniä sekä sytytettiin palamaan. Kun tuli oli täysin syttynyt ja paloi kauttaaltaan, kohdistettiin sumusuihku astiaan ja noin 4—5 sek. kuluttua oli tuli täydellisesti sammunut. Kokeessa käytettiin hydranttipumpua 12 ik:n paineella. Erilaiset sumusuuttimet havaittiin suunnilleen samanveroisiksi. Lopuksi esiteltiin edellä mainittu sumusuihkuputki, ja läsnäolleitten mielestä se antoi erittäin hyvän sumusuihkun. Mainittakoon lisäksi, että ennen kokeilujen alkamista ins. Ståhlström selosti mielenkiintoisia, ulkomailla käytäntöön otettuja sumusammutinuutuuksia.

Toisen päivän ensimmäisen luennon piti Ky.—Kuu:n VPK:n joukkueenjohtaja N. Jokinen alkusammutuskalustosta, käyttäen havaintovälineinä sarjaa nk. kemiallisia sammuttimia.

Ensiapu ja tekohengitys oli seuraavan luennon aiheena. Luennon piti joukkueenjohtaja J. Verona Ky.—Kuu:n VPK:sta, käsitellen erikoisesti tapaturmia, jotka voivat kohdata palomiehiä sammutustyössä, sekä niissä suoritettavia ensiaputoimenpiteitä. Lopuksi luennoitsija selosti tekohengitystä.

Sitten seurasi palopäällikkö Ruthin luento sammutustaktiikasta. Hän käsiteli laajaa aihetta yksityiskohdittain keskittyen lopuksi koskettelemaan sammutustaktiikkaa suurpalojen sammutuksessa ja totesi, että tarmokkaan koulutuksen kautta harjaannutaan sammutustaktiikkaan, ja toimeenpanemalla suurpaloharjoituksia saadaan vartenotettavia viitteitä sam-

mutustaktiikan soveltamisessa erilaisissa sammutustehtävissä.

Aamiaistauon aikana keskusteltiin alkusammutuskalustoon tulossa olevasta uutuudesta, sammutuspommita, sekä alan muista kysymyksistä. Sen jälkeen kokoonnuttiin kuulemaan Voikan tehtaan paikallisen päällikön K. Nikanderin luentoa aiheesta ”Sähkö tulipalojen aiheuttajana”. Esitys oli valaiseva ja siinä tähdennettiin huolellisuutta sähkökojeitten käytössä. Luennon jälkeen keskusteltiin ja tehtiin kysymyksiä, joihin ammattimiehitä saatiin päteivät vastaukset.

Ky.—Kuu:n VPK:n joukkueenjohtaja E. Harlin luennoi käytettyjen letkujen käsittelystä ja paikkauksesta. Havaintovälineitä oli runsaasti ja esityksen johdosta syntyi keskustelua. Lyhyen tauon jälkeen alkoi opintopäivien viimeinen luento, jonka piti palopäällikkö A. Harlin aiheesta ”Metsäpalot ja niiden sammutus”. Hän oli laatinut luentonsa suurpaloa silmällä pitäen ja käsiteli aihetta yksityiskohdittain. Pitäen tärkeänä, että sammutussuunnitelmat olisi tehtävä jokaista kuntaa varten, hän lopuksi esitti Kuusankosken kuntaa varten laaditun kulontorjuntasuunnitelman.

Varsinainen luentopuoli opinto- ja neuvottelupäivillä oli näin saatu loppuun ja sitten seurasi keskustelutilaisuus, jossa tehtiin yhteenvedo päivistä. Yksimielisesti todettiin tällaisten opintopäivien hyödyllisyys ja lausuttiin toivomus, että vuoden kuluttua voitaisiin kokoontua Voikkaalle vastaavanlaisille opinto- ja neuvottelupäiville.

Päivien päättäjäiset pidettiin Kymintehtaan Virkamieklubilla, jolloin palopäällikkö Ruth lausui osanottajien puolesta kiitokset yhtymän johdolle, joka suurella ymmärtämyksellä oli suhtautunut näitten päivien järjestämiseen. Hän kiitti myös luennoitsijoita ja kaikkia osanottajia. Puheeseen vastasi yhtiön edustaja, konttoripäällikkö Hj. Henriksson, kiittäen osanottajia ja lausuen tunnustuksen sanoja yhtymän palokunnista.

HUUMORIA.

Satavuotias mustalaisäiti seiso 80-vuotiaana kuolleen poikansa haudalla ja sanoi poikansa muistoksi toisille mustalaisille:

— Mie sanoin jo tätä lasta kantuassan, jotta tiä laps ei oo pitkäikäne...

Erään aseman täpötädessä odotussalissa pyörtyi muuan vaimo, jolloin eräs laihialainen isäntämies alkoi kovasti touhuta ja korotti äänensä:

— Onko täällä kellään mitään sydäntä vahvistavaa? Muuan matkustaja avasi kiireesti laukkunsa ja veti sieltä konjakkipullon ojentaen sen huutajalle. Tämä otti siitä aimo kulauksen, pyyhki huuliaan ja ojensi pullon takaisin kiittäen sekä virkkoi selitykseksi:

— Minua alkaa aina niin heikottaa, kun näen jonkun pyörtyvän.

Voikan tehtaan urheiluyhdysmiehet täydentämässä tietojaan Vuolenkosken lomakodissa järjestetyillä kursseilla.

Urheiluyhdysmiehet opintiellä.

Huhtikuun 21 ja 22 päivinä olivat Voikan tehtaan urheiluyhdysmiehet joukolla liikkeellä. Silloin nimittäin pidettiin Sosiaaliosaston toimesta urheiluyhdysmieskurssit Vuolenkoskella yhtiön omistamassa lomakodissa. Kurssi oli houkutellut yhdysmiehet miltei sataprosenttisesti mukaan. Tarkoituksena oli selvittää urheiluyhdysmiesten tehtäviä yleensä sekä urheilun luonnetta massaurheilua silmälläpitäen. Kursin avauksen suoritti Voikan tehtaan sosiaalipäällikkö, varatuomari Viljo Rame, lausuen osanottajat tervetulleiksi toivomuksella, että kurssi osaltaan lähentäisi urheiluyhdysmiehiä toisiinsa ja antaisi itsekulokin osanottajalle uusia herätteitä.

Ensimmäisen varsinaisen oppitunnin piti sosiaalipäällikkö Rame käsitellen luonneoppia. Tarkkaavaisina "oppilaat" kuuntelivat esitystä ja koettivat pätevästi, kuka heistä mahdollisesti olisi pykknikko- ja kuka atleettityyppinen. Aamiaistauon jälkeen oli kaksi luentoa aiheesta "Urheilun fysiologiset vaatimukset", josta mielenkiintoisella tavalla teki selkoa liikuntaneuvoja R. Valleala käyttäen havaintovälineinään eri urheilumuodoista laadittuja tilastoja "tolppatauluneen". Alustukset aiheuttivat erittäin vilkkaan keskustelun. Varsinkin tilasto, joka käsitteli eri urheilijaryhmien suhtautumista alkoholiin ja tupakkaan, tuntui kiinnostavan kovasti. Liikuntaneuvoja Vallealan mainintaan, että ken haluaa kuolla kofeiinimyrkytykseen, juokoon 25 kupillista kahvia yhteen menoon, päättyivät luennot lauantain osalta, ja välittömästi tämän jälkeen siirryttiin herkulliseen kahvipöytään, mutta tuskin kukaan uskalsi juoda kahvia

kahta kupillista enempää. Luennosta oli otettu oppia. Kun vielä oli käyty saunassa ja pelailtu "pingistä", niin olikin jokainen valmis "pehkuille" keräämään voimia seuraavaa päivää varten.

Sunnuntaiamuna karistettiin unet silmistä piristävällä aamulenkillä, minkä jälkeen tee maistui jokaiselle. Nyt oli luennoimisvuorossa urheiluneuvoja Oiva Rautjärvi ja hän teki parin tunnin ajan selkoa urheiluyhdysmiesten tehtävistä ja tehtaan urheiluorganisatiosta. Tämäkin alustus herätti vilkkaan keskustelun ja oli siitä varmastikin paljon hyötyä. Joku uskalikko ehdotti peräti polkupyöräharrastuskilpailujen järjestämistä, kai silmälläpitäen niitä, jotka kävelyharrastuskilpailuissa ovat käyttäneet "apuneuvoja". Tämä ehdotus jäi kuitenkin toistaiseksi lepäämään.

Aamiaistauon jälkeen oli alustus aiheesta "urheilupropaganda ja mainonta". Sen esitti konttoristi Lauri Pakkanen. Alustuksessa tuotiin julki, että vaikkakin propagandaa massaurheilun hyväksi on suoritettava, on siitä kaikenlaisen vilpillisyyden kuitenkin oltava kaukana, sillä puhtaan asian puolesta on käytettävä aina puhtaita aseita.

Kurssin päätteeksi juotiin läksiäiskahvit ja kajautettiin yhteisesti "Kymenlaakson laulu", ja kun oli kiltisti pokattu emännille kiitokset hyvästä huolenpidosta, niin olikin kotimatka kohden Voikkaata edessä. Reippaasti laulellen automatka sujuikin nopeasti. Harras toivomus on, että tällaisia kursseja olisi mahdollisuus pitää toistekin.

Otto Rikhard Bäckman.

Otto Eemil Sommarberg

Jalmari Ylinen.

Pitkäaikaisesti palvelleita.

LASTAUSTYÖNJOHTAJA OTTO RIKHARD BÄCKMAN

Voikan Paperitehtaalta tulee 30.6.51 olleeksi yhtiön palveluksessa 55 vuotta. Hän on syntynyt 10.1.1877 Iitin Tillolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v.1896 Kymin Paperitehtaalle työskennellen rotatiokoneella ja merkkäajana. Voikan Paperitehtaalle hän siirtyi v.1903 toimien ensin saksikoneella sekä myöhemmin riisikoneella ja viivauskoneella. Työnjohtajaksi lastausosastolle hänet nimitettiin v.1927.

Bäckmanin erikoisharrastuksia ovat puusepäntyöt ja puutarhanhoito. Hän on rakentanut itselleen kaksi taloa, joista toisessa on 10 ja toisessa 5 huonetta, ja tehnyt itse kaikki muut paitsi muuraustyöt. Suurta puutarhaansa hän myös itse korkeasta iästään huolimatta edelleenkin hoitelee.

PÄÄLAPPUJEN LEIKKAAJA OTTO EEMIL SOMMARBERG

Voikan Paperitehtaalta tulee 22.7.51 olleeksi yhtiön palveluksessa samoin 55 vuotta. Kun hän viime toukokuun 25 p:nä täytti 80 vuotta, julkaisimme hänestä henkilötietoja lehtemme edellisessä numerossa, johon viittaamme.

HISSINKULJETTAJA JALMARI YLINEN

Kuusankosken Paperitehtaalta tuli 9.6.51 olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 29.12.1883 Artjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v.1906 Kuusankosken Puuhiomoon, mistä v.1917 siirtyi Ulkotyöosastolle ja sieltä vuoden kuluttua

Kuusankosken Paperitehtaalle. Aluksi hän oli kollienkärääjänä ja sittemmin vuodesta 1919 lähtien pakkaajana aina vuoteen 1945 saakka, jolloin vaikean sairauden jälkeen siirtyi mokkamylläriksi. Nykyisessä toimessaan hissinkuljettajana hän on ollut 1.12.1950 alkaen.

Nuorempana harrasti Ylinen kalastusta ja aikoinaan oli myös polkupyörien korjaus hänen eräänlaisena harrastuksenaan.

JÄLKIVUOLIIJA KONSTANTIN LAUTANIEMI

Voikan Selluloosatehtaalta tulee 20.6.51 olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 4.5.1879 Jaalassa ja tuli yhtiön palvelukseen 11.9.1902 Voikan Sahalle, mistä v.1923 siirtyi Voikan Selluloosatehtaalle. Siellä hän on hoitanut erilaisia tehtäviä ja työskentelee nykyisin kuorimolla.

LÄMMITTÄJÄ HERMAN VUORI

Kymin Talousosastolta tulee elokuun 24 p:nä olleeksi yhtiön palveluksessa 45 vuotta. Hän on syntynyt 27.4.1883 Iitissä. Pitkänä palveluskautenaan hän on työskennellyt rakennus- ja höyryosastoilla, sahalla, korjauspajalla ja klooritehtaalla. Lämmittäjäksi talousosastolle hän tuli 25.1.1944. Hänet tunnetaan ahkerana ja tunnollisena työntekijänä, joka omaa myös huumorin kultaisen lahjan.

SELLULOOSATEHTAAN MOOTTORIMIES SULO VAHTER

tulee 26.8.51 palvelleeksi yhtiötämme 40 vuotta. Hän

Konstantin Lautaniemi.

Herman Vuori.

Sulo Vahter.

tuli palvelukseen v. 1907 Voikan Paperitehtaalle puhdistajaksi ollen tässä työssä noin vuoden ajan ja sen jälkeen prässipoikana noin 3 vuotta. Muutettuaan sitten Karjalaan hän oli mm. Harlun tehtaalla erilaisissa töissä. V. 1913 hän palasi takaisin Voikan Paperitehtaalle ja oli välillä yhtiön töissä ja välillä taas yksityisten hommissa. 1.2.1920 lähtien hän on yhtämittaisesti ollut yhtiön palveluksessa, ensin tapisorvarina korjauspajalla ja kesäkuusta 1922 moottorimiehenä korjauspajan alaisena olevalla sähkökorjaamolla. Sähkökorjaamon tultua omaksi osastoksi hän oli vielä noin 3 vuotta sen töissä, minkä jälkeen hän on työskennellyt Voikan Selluloosatehtaan moottorimiehenä.

Vahter kertoi nähneensä selluloosatehtaan kehityksen aivan alkuvaiheesta lähtien. Alussa oli tehtaassa vain 35 kpl. vaihtovirtakoneita niiden lukumäärän ollessa nykyisin 140. Tosin 3 kW:n koneita oli silloin useampia, koska tehtaassa siihen aikaan käytettiin akselihoitoja ja remmivälityksiä.

Jaalassa omistaa Vahter noin 10 hehtaarin suuruisen tilan kalavesineen ja siellä hän viettääkin vapaa-aikansa joko maatöitä tehden tai kalastaen.

HOLLANTERIN ESIMIES FERDINAND VALO

Kuusankosken Paperitehtaalta tulee 27.8.51 olleeksi yhtiön palveluksessa 40 vuotta. Hän on syntynyt 26.10.1890 Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen v.1906 Kuusankosken Sahalle, mistä erosi 14.8.1911. Noin vuoden kuluttua eli tarkemmin sanoen 14.10.1912 hän tuli Kymin Paperitehtaalle, missä työskenteli 28.1.1918 saakka. Oltuaan poissa pari vuotta hän tuli 14.6.1920 takaisin yhtiön palvelukseen, tällä

Ferdinand Valo.

kertaa Kuusankosken Ulkotyöosastolle, mistä 10.4.1924 siirtyi Kuusankosken Sahalle ja sieltä v. 1930 hollanterimieheksi Kymin Paperitehtaalle. Nykyisessä toimessaan hollanterin esimiehenä Kuusankosken Paperitehtaalla hän on ollut 16.7.1935 alkaen.

Kun työt oman talon piirissä ovat vieneet vapaaajat mittei kokonaan, ovat muut harrastukset rajoittuneet penkkiurheiluun.

Yhtiön johto pyytää kauttamme kiittää kaikkia edellä mainittuja työn sankareita uskollisesta uuras-
tuksesta yhtiön ja samalla koko yhteiskunnan hyväksi ja toivottaa heille parhainta onnea ja menestystä vastaisten vuosien varalle.

Pysyvin ja sekoittumattomin ilo on ihmisellä vain siitä, minkä hän kalliisti on ostanut omilla ponnistuksillaan.

Sully Prudhomme.

Suomalais-ranskalaista taidetta Kuusankoskella.

Galerie Artek Helsingistä järjesti Kuusankosken Seuratalossa toukokuun lopulla suomalais-ranskalaisen taidenäyttelyn, josta muodostui huomattava taidetapahtuma. Se täydensi erinomaisella tavalla paikakunnan aikaisempaa näyttelytoimintaa, joka on kohdistunut pääasiassa vanhemman ja helpommin omaksuttavan taiteen esittelyyn. Nyt saatiin elävä kosketus nykyhetken taiteeseen ja kaiken lisäksi mitä edustavimmalla tavalla.

Suomalaisuudestaan ja ranskalaisuudestaan huolimatta näyttelyn kokonaisvaikutus oli ehyt. Kotimaista taidettamme edustivat Ina Colliander, Helge Dahlman, Sven Grönvall, Aimo Kanerva, Mikko Laasio, Rolf Sandqvist, Sakari Tohka ja Sam Vanni, joilla kaikilla on tunnustettu asema uudemman taiteemme edustajina. Ranskalaisessa osastossa näimme itsensä Picasson ja Braquen, modernin taiteen kaksi johtavaa nimeä. Heidän lisäksi olivat näyttelyssä mukana Beaudin, Bonnard, Chagall, Masson, Léger ja Vuillard. Ranskalaiset työt olivat litografioita ja etsauksia, ja kotimaisessa osastossa oli grafiikan lisäksi ak-

varelleja ja veistoksia. Töiden lukumäärä nousi lähes sataan.

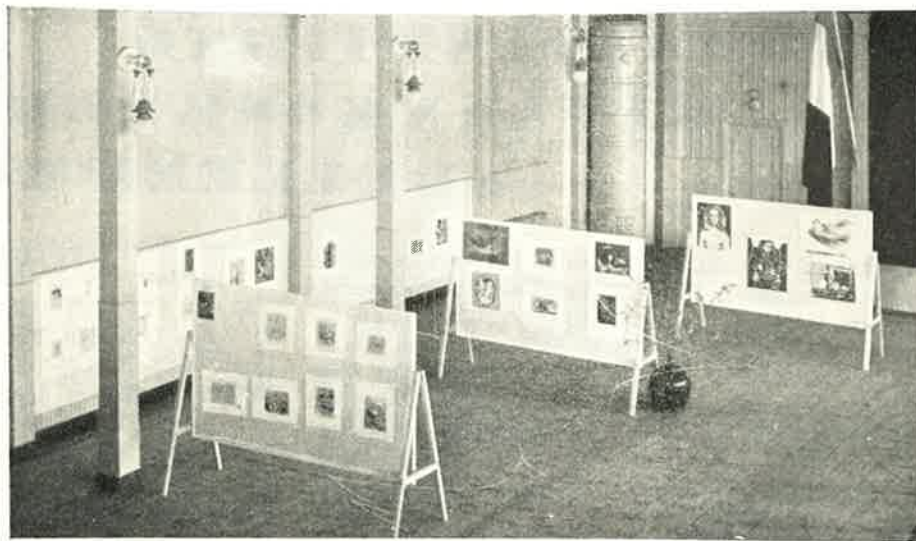
Tietenkin tällaisessa modernin taiteen näyttelyssä on mukana myös vaikeammin tajuttavaa ja hämmäntävää, mutta se päinvastoin lisäsi näyttelyyn kohdistettua mielenkiintoa. Monen ennakkoluuloisenkin asenne uutta taidetta kohtaan muuttui suopeammaksi, ja katsoja tunsi joutuneensa taiteen pariin, joka on kuvannut jotakin aivan oleellista omasta ajastamme ja sen monisärmäisestä hengestä.

Näyttelyssä kävi koululaiset mukaanluettuina lähes 1.000 henkeä, mitä on pidettävä erinomaisena tuloksena. Sali oli koristettu Suomen ja Ranskan lipuin sekä kukkasin. Näyttelyn avasi vuorineuvos K. E. Ekholm kiittäen Galerie Artekia ja erityisesti avajaistilaisuudessa läsnäollutta vuorineuvoksetar Maire Gullichsenia, jonka aloitteesta näyttely oli saatu Kuusankoskelle. Näyttelyssä vieraili myös Kymenlaaksossa parhaillaan tutustumismatkalla ollut ranskalainen kauppavaltuuskunta suomalaisine isäntineen.

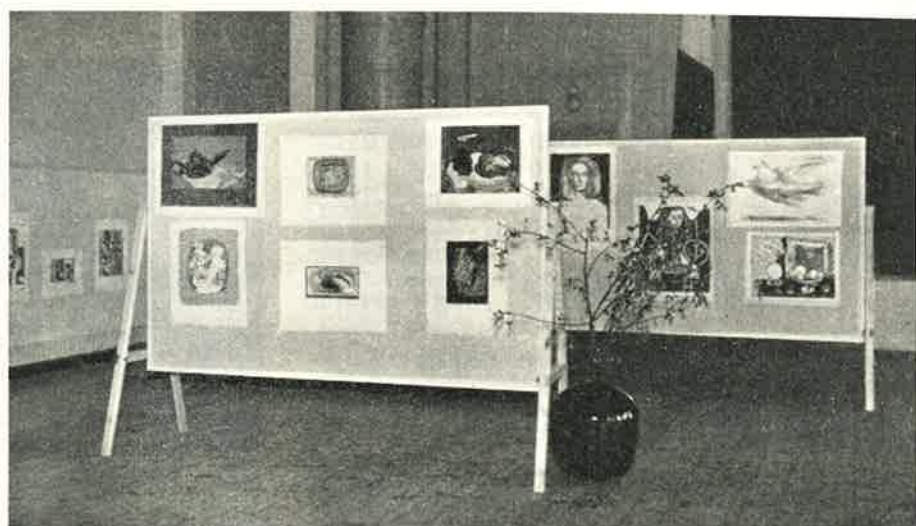

*Vasemmalla ranskalais-
ta ja oikealla suoma-
laista taidetta. Pöydil-
lä Sakari Tohkan prons-
siveistoksia.*

*Ranskalaisen taiteen
osasto.*

*Kuuluisien ranskalais-
ten mestareitten Bra-
quen ja Picasson lito-
grafioita.*

*Suomalaista osastoa. Va-
semmalta lukien Sven
Grönvallin, Ina Colli-
anderin ja Aimo Ka-
nervan teoksia.*

HARRASTUSHIIHTO

KUUSANKOSKELLA

EDELLEEN NOUSSUSSA.

Viime talvi oli ns. hyvä talvi ja tulokset luonnollisesti sen mukaiset. Lunta oli riittämiin koko kilpailuajan ja lisää tuli sopivasti silloin tällöin, joten ladutkin pysyivät siedettävässä hiihtokunnossa. Uutena hiihtokohteena oli tällä kertaa Käyrälampi, joka saikin melkoisen käyntimäärän osakseen. Kunhan latureittiä vielä raivataan ja suoritetaan, on odotettavissa, että ensi talvena kääntyvät suksien kärjet yhä useammin kohti itää, sillä maasto on tällä puolella sopivan vaihtelevaa.

Hiihtoharrastuskilpailun kehitys ilmenee parhaiten seuraavasta taulukosta:

M a j a t	V. 1950		V. 1951	
	Käyntejä	km	Käyntejä	km
Nauhanaho	5067	76.005	5540	83.100
Lappakoski	1506	15.060	2509	25.090
Ahola	1175	11.750	1239	12.390
Sääksniemi	849	6.792	1781	17.810
Puhjonmäki	775	7.750	1176	9.408
Käyrälampi	—	—	1390	25.020
Yhteensä	9372	117.357	13.635	173.472

Yli 500 km hiihti nyt 42, viime vuonna 31, joten kehitystä on tapahtunut lähinnä "suuren massan" keskuudessa. "Lomaluvan" Vuolenkoskelle lunastivat TyPun arvonnassa seuraavat:

Naiset: Annikki Klén, Oili Salenius, Heli Juurikas ja Elli Tuukkanen sekä vaimoista Liisa Korsberg, Sievä Rinne ja Taimi Lamminpää. — Miehet: Risto Haikola, Erkki Tohka, Kalle Helander, Pentti Laakso, Toivo Vainio, Veikko Pasi, Hjalmar Lahtinen, Raine Mäkelä ja Matti Rämä. Voittajat ovat jo palkintolomansa viettäneet.

Nauhan hiihtomaja oli suosituin kohde.

TULOSLUETTELO.

Miehet: 1) Veikko Penttilä, Ky.Sell., 1.438 km, 2) Väinö Lehtinen, Ky.Korj.paja, 1.393, 3) Emil Laitinen, Ky.Sell., 1.054, 4) Viljo Pajari, Ky.Sell., 902, 5) Veikko Honkanen, Ky.Sähkö, 706, 6) Olavi Jokelin, Talous, 647, 7) Frans Lahtinen, Ky.Pap., 637, 8) Oskari Lahti, Kuu.Pap., 613, 9) Väinö Turkki, Kuu.Saha, 605, 10) Toivo Puhjo, Ky.Pap., 592, 11) Reijo Mauno, Maatalous, 574, 12) Ilmari Tikkala, Ky.Pap., 573, 13) Tauno Levänen, Ky.Rak., 565, 14) Hjalmar Lahtinen, Ky.Puuh., 545, 15) Eino Moberg, Ky.Ulkotyö, 542, 16) Erkki Erkinharju, Ky.Rak.os., 541, 17)

Väinö Lehtisen "urheiluperhe". Ritva-tyttö voitti tyttöjen sarjan 1007 kilometrilläään, Raimo-poika taas poikien sarjan 75 km. paremmalla tuloksella. Isä itse tuli toiseksi miesten sarjassa (1,393 km.) ja äitikin oli "leikissä" mukana, vaikkei päässytäkään yhtä hyviin tuloksiin kuin muut perheensä jäsenet.

Sulo Korsberg, Ky.Rak.os., 533, 18) Simo Kuokkanen, Ky.Sell., 525, 19) Niilo Karjalainen, Ky.Pap., 521, 20) Einar Suominen, Ky.Sell., 518, 21) Veikko Lahtinen, Kuu.Pap., 511, 22) Kyösti Ekroos, Laborat., 510, 23) Hugo Hänninen, Ky.Sähkö, 505, 24) Toivo Vainio, Ky.Sähkö, 505, 25) Felix Halava, Ky.Sell., 503, 26) Kalevi Mäkinen, Ky.Rak.os., 500.

Naiset: 1) Hilda Toivonen, Spriit., 832 km, 2) Terttu Kyöperi, Kuu.Pap., 527, 3) Dagmar Suominen, Ky.Pap., 506, 4) Kirsti Lagman, Ky.Pap., 374, 5) Vieno Pörsti, Kuu.Saha, 361, 6) Toini Toivonen, Kuu.Saha, 357, 7) Sievä Rinne, Ky.Höyry, 357 (vaimo), 8) Saima Ahokanta, Laborat., 324, 9) Anna-Liisa Tuukkanen, Kuu.Pap., 318, 10) Aira Nikula, Ky.Sell., 309, 11) Olga Myyrä, Talous, 309 (vaimo), 12) Else Kantola, Konttori, 269 (vaimo), 13) Raili Virtanen, Ky.Korj.paja, 260 (vaimo), 14) Sirkka Hietala, Spriit., 260, 15) Eeva Railo, Ky.Sell., 258, 16) Anja Silvonen,

Harrastushiihdon kunniataulukko.

Kuusankoskella hiihtoon osallistuneet vähintään 45-vuotiaat naiset ja 50-vuotiaat miehet:

Alma Maria Wirta	62 v. —	234 km
Dagmar Suominen	45 „ —	506 „
Frans Lahtinen	60 „ —	637 „
Oskari Lahti	57 „ —	613 „
Onni Klén	57 „ —	170 „
Ilmari Tikkala	56 „ —	573 „
Lauri Simola	53 „ —	112 „
Einar Suominen	52 „ —	518 „
Otto Simonen	52 „ —	116 „
Pekka Leskinen	52 „ —	96 „
Einar Leppä	51 „ —	307 „
Lauri Pajari	51 „ —	135 „
August Korpelainen	51 „ —	460 „
Toivo Korjala	50 „ —	198 „
Viljo Pajari	50 „ —	902 „

Ky.Korj.paja, 257, 17) Brita Wiklund, Sairaala, 256, 18) Laila Keisari, Kuu.Saha, 255, 19) Elli Tuukkanen, Talous, 251, 20) Anelma Niinimäki, Konttori, 250.

Palveluksessa olevien lapset.

Pojat: 1) Raimo Lehtinen, Ky.Korj.paja, 1.082 km, 2) Jouko Lindberg, Ky.Sell., 943, 3) Mauno Ojala, Ammattik., 736, 4) Matti Mäkinen, Ky.Pap., 645, 5) Aaro Koskipuro, Spriit., 638, 6) Osmo Helminen, Ammattik., 625, 7) Toivo Hautamäki, Ammattik., 601, 8) Ari Laine, Ky.Puuh., 520, 9) Reino Väärälä, Ky.Sell., 510, 10) Reijo Unelius, Ammattik., 509, 11) Pentti Ahonen, Ammattik., 503, 12) Matti Heinonen, Ammattik., 378, 13) Seppo Salo, Ammattik., 354, 14) Matti Juusela, Ammattik., 354, 15) Pekka Tammiranta, Ammattik., 330. — Tytöt: 1) Ritva Lehtinen, Korj.paja, 1.007, 2) Kaija Huuskonen, Höyryos., 505, 3) Anneli Tähtinen, Ammattik., 487, 4) Anniitta Sipiläinen, Korj.paja, 393, 5) Seija Toivonen, Spriit., 388, 6) Terttu Sipiläinen, Ammattik., 351, 7) Airi Koskinen, Ammattik., 348, 8) Marjatta Väärälä, Ky. Sell., 328, 9) Saimi, Pöyry, Ammattik., 312, 10) Leila Väärälä, Ky.Sell., 311, 11) Sirkka-Liisa Palmu, Ammattik., 276, 12) Nelly Sihvonen, Ky.Talous, 269, 13) Terttu Niemi, Ammattik., 256, 14) Hilikka Lyttinen, Ammattik., 252.

Ulkopuoliset henkilöt usein ihmettelevät sitä, että tarkistusvihkot säilyvät niissä laatikoissa, jotka ovat usein keskellä korpea. Tämä onkin tyydytyksellä ja kiitoksella todettava, mutta kuitenkin on eräillä, ilmeisesti nuorella väellä, taipumus ryhtyä runoil-

Tapaturmatilasto I:ltä toiminta- kaudelta

(tammi-helmi-maaliskuu) 1949-1951.

Osastot	1949		1950		1951	
	Tapat.	Men. työp.	Tapat.	Men. työp.	Tapat.	Men. työp.
Ky.—Kuu.						
Ky. Paperitehdas	6	47	11	130	12	158
Ky. Puuhiomo	—	—	—	—	1	3
Kuu. Paperitehdas	2	48	3	159	—	—
Ky. Selluloosatehdas	8	181	13	250	7	84
Spriitehdas	—	—	—	—	—	—
Klooritehdas	4	29	1	5	1	7
Höyryosasto	1	7	—	—	—	—
Korjauspaja	6	106	4	14	9	133
Sähköosasto	2	11	1	15	1	3
Rakennusosasto	13	129	10	220	10	165
Ulkot.os. (raitiot., rautat.) ..	11	279	5	92	6	49
Talousoosasto	6	431	4	55	3	144
Kuu. Saha	4	52	1	54	5	87
Yhteensä	63	1320	53	994	55	833
Voikka.						
Paperitehdas	8	188	7	142	14	154
Puhiomo	3	27	8	68	4	54
Selluloosatehdas	9	125	3	91	7	92
Höyryosasto	2	29	1	6	—	—
Korjauspaja	8	71	4	25	4	76
Sähköosasto	—	—	3	23	—	—
Ulkotyöosasto (raitiot.) ..	6	71	5	71	8	99
Rakennusosasto	5	157	4	15	6	26
Talousoosasto	2	68	1	4	1	38
Karbiditehdas	5	54	6	50	4	19
Yhteensä	48	790	42	495	48	558
Haukkasuo	4	91	1	21	3	48
Verla	—	—	3	21	1	8
Maatalousosasto	—	—	3	34	3	83
Kouv. Kirja- ja Kivipaino ..	—	—	—	—	—	—
Kaikki yhteensä	115	2201	102	1565	110	1530

— Minä en pidä, neiti, nuorista naisista, jotka hankkivat itselleen punaiset huulet keinotekoisella tavalla.

— Enkä minä, herra johtaja, pidä vanhoista herroista, jotka hankkivat itselleen punaisen nenän keinotekoisella tavalla. Hyvästi!

maan kaikenkarvaista taivaan ja maan väliltä näihin vihkosiin. Käyntien tarkastajat saavat usein kauan mieltä, että mikä nimi on oikea ja mikä tekaistu. Näytteeksi muutamia tällaisia "tapauksia": Tenttu Taneli, Pontikka Oy., Pelle Jali, Tenttu Tuomo, Korpikuusen Kyyneliä, Pekka Puupää, Koritehdas, Taneli Tippa, Korpiroju, Mooses Tyhjänen, Suklaa Oy., Ryhmy Romppainen, Jalkaväki jne. Toivottavaa olisi, että tällaisia "kirjallisia taipumuksia" omaavat henkilöt säästäisivät kykynsä johonkin muuhun tilaisuuteen.

Talviurheilukauden päättäjäisjuhlat

Kuusankoskella ja Voikkaalla.

Yhtiömme talviurheilukauden päättäjäisjuhlat pidettiin Kymin—Kuusankosken tehtailla huhtikuun 19 p:nä ja Voikan tehtaalla päivää aikaisemmin. Juhlisiin oli kutsuttu talven aikana suoritetuissa kilpailuissa palkinnoille päässeet puolisoineen sekä lisäksi osastojen johtajat, työpaikkaurheilutoimikunnan jäsenet ja eri osastojen urheiluyhdysmiehet.

Kuusankoskella

pidettiin juhla Seuratalossa Kymin Selluloosatehtaan huolehtiessa tällä kertaa järjestelypuolesta. Ohjelmasta mainittakoon Kisan miesten taidokkaat voimisteluesitykset, humoristinen pikku näytelmä ja kolme filmiä, jotka esittivät musiikkia, hiihtoa ja tanssia. Päänumerona oli tietenkin palkintojen jako, jonka suorittivat sos.pääll. Ake Launikari ja liikuntaneuvoja Raine Valleala. Ensimmäinen selvitteli puheessaan talvikauden urheilutapahtumia ja korosti harrastuskilpailujen merkitystä, tällä kertaa erikoisesti harrastushiihtoa, jossa saavutetut ennätystulokset osittain ovat todistuksena hyvästä talvesta ja osittain taas harrastuksen lisääntymisestä. Tarkoituksena on saada mahdollisimman paljon uusia osanottajia mukaan, sillä siten näiden kilpailujen tavoite parhaiten saavutetaan. Ohjelman lomassa nautittiin maakoisat pullakahvit ja ”lyötiin lapikasta lattiaan” Sointu-Poikien huolehtiessa tahdist.

Tilaisuudessa jaettiin palkinnot seuraavista kilpailuista:

Hiihtomestaruuskilpailut. Miehet, matka 15 km: 1) Esko Salovaara, Korj.paja, 51.08. 2) Urho Niemi, Ky. Sell., 51.18. 3) Tauno Levänen, Rak.-os., 52.46. 4) Matti Frimodig, Ky.Pap., 54.11. 5) Veikko Saarinen, Ky. Pap., 54.38. 6) Olavi Nikulainen, Korj.paja, 56.39. 7) Veikko Lupunen, Rak.-os., 56.43. 8) Martti Kinnunen, Kuu.Pap., 57.32. 9) Arvi Kettula, Kuu.Pap., 57.58. 10) Kalevi Mäkinen, Rak.-os., 58.50. — Naiset, matka 5 km: 1) Hilppa Pohjonen, Kauppa Oy., 22.23. 2) Vieno Pörsti, Kuu.Saha, 24.42. 3) Eini Oksanen, Kauppa Oy., 26.54. 4) Elli Kilpiä, Konttori, 27.59. 5) Lempi Katainen, Kuu. Saha, 28.45.

Kymenlaakson Viestissä mukana olleet: Urho Niemi, Ky.Sell., Veikko Saarinen, Ky.Pap., Matti Frimodig, Ky.Pap., Eino Ritari, Metsäosasto, Esko Salovaara, Korj.-paja, Tauno Levänen, Rak.-os.

Harrastushiihto. Palkinnonsaajien nimet on mainittu toisaalla lehdessämme. Harrastusmerkin saivat: Kahdella liikemerkillä: K. Ekroos, Laborat., V. Honkanen, Sähköos., H. Hänninen, Sähköos., N. Karjalainen, Ky.Pap., S. Korsberg, Rak.-os., O. Lahti, Kuu. Pap., F. Lahtinen, Ky.Pap., Hj. Lahtinen, Puuh., Ari Laine, Puuh. (poika), Raimo Lehtinen, Korj.-paja (poika), V. Lehtinen, Korj.-paja, T. Levänen, Rak.-os., R. Mauno, Maatalousos., V. Penttilä, Ky.Sell., T. Puhjo, Ky.Pap., E. Suominen, Ky.Sell., I. Tikkala, Ky.Pap., T. Vainio, Sähköos., Terttu Kyöperi, Kuu. Pap., Hilda Toivonen, Spriit. — Yhdellä liikemerkillä:

V. Lahtinen, Kuu.Pap., V. Pajari, Ky.Sell., E. Erkinharju, Rak.-os., V. Turkki, Kuu.Saha, K. Mäkinen, Rak.-os., E. Moberg, Ulkotyöos., E. Laitinen, Ky.Sell., S. Kuokkanen, Ky.Sell., O. Jokelin, Talousos., F. Halava, Ky.Sell., Dagmar Suominen, Ky.Pap., Ritva Lehtinen, Korj.-paja (tytär), Kaija Huuskonen, Höyryos. (tytär), Matti Mäkinen, Ky.Pap. (poika), Reino Väärälä, Ky.Sell. (poika), Jouko Lindberg, Ky.Sell. (poika), Aaro Koskipuro, Spriit. (poika), Osmo Helminen, Ky.Pap. (poika).

Voikkaalla

oli juhlapaikkana Yrjönojan kerhohuoneisto. Ohjelmassa oli aluksi soittoa, jota esitti Rytm-Ystävien yhtye. Tervehdyspuheen piti sos.-pääll. Viljo Rame, minkä jälkeen hra Vilho Lahti esitti laulua. Sitten seurasi palkintojen jako, minkä suorittivat sos.-tarkast. Hilkka Kuusela ja urheiluneuvoja Oiva Rautjärvi, joista viimeksi mainittu samalla loi lyhyen katsauksen talvikauden urheilutoimintaan, mikä edelliseen vuoteen verrattuna oli ollut entistä tuloksellisempaa. Erikoisesti harrastushiihtokilpailu oli saanut runsaasti osanottajia liikkeelle. Ohjelmassa oli vielä kaitafilmiesityksiä, kahvitarjoilu ja tanssia.

Palkinnot jakautuivat seuraaville:

Shakki. A-sarja: 1) Osmo Kvist, Sähkö, 4 p., 2) Hemmo Lahti, Sähkö, 3 p., 3) Väinö Salonen, Puuhiomo, 3 p., 4) Pentti Parvinen, Rak.-os., 2 p., 5) Paavo Rinne, Korj.-paja, 2 p. B-sarja: 1) Aimo Koikkalainen, Sell., 9,5 p., 2) Olavi Kalke, Sähkö, 9 p., 3) Eino Karhu, Pap.-tehd., 9 p., 4) Esko Kattelus, Pap.-tehd. 8,5 p., 5) Harri Luoma, Korj.-paja, 7 p.

Pöytätennis: 1) Esko Laine, Korj.-paja, 18 p., 2) Esko Kukkonen, Puuh., 18 p., 3) Teuvo Vanhalakka, Korj.-paja, 18 p., 4) Lasse Varjonen, Sell. 14 p., 5) Aake Hämäläinen, Sell. 10 p.

Miesten 15 km hiihto: 1) Lauri Ellonen, Korj.-paja, 55.22, 2) Kalevi Floman, Pap.-tehd., 55.39, 3) Paavo Vähänen, Karbidi, 57.57, 4) Kaarlo Hasari, Sell., 58.36, 5) Teuvo Vanhalakka, Korj.-paja, 58.49, 6) Mauri Lindström, Pap.-tehd., 1.02.32, 7) Heikki Jokela, Rak.-os., 1.02.53, 8) Viljo Makkonen, Höyry, 1.03.10, 9) Olavi Jäskeläinen, Puuh., 1.17.30.

Naisten 5 km hiihto: 1) Hilkka Kuusela, Sos.-os., 23.40, 2) Anja Lahdelma, Pap.-tehd., 26.08, 3) Sanni Kääriäinen, Sell., 26.54, 4) Annikki Lonka, Ulkotyö, 29.39, 5) Aino Saario, Sell., 31.59.

Harrastushiihto: Naisten sarja: 1) Paula Heijala, Karbidi, 1406 km, 2) Laina Tiitinen, Pap.-tehd., 1406 km, 3) Hilda Mannari, Pap.-tehd., 1257 km, 4) Terttu Tikkanen, Talous, 1200 km, 5) Aune Peltola, Talous, 1184 km. — Miesten sarja: 1) Aake Tiitinen, Pap.-tehd., 1311 km, 2) Esko Laine, Korj.-paja, 1213 km, 3) Jan Krzywacki, Pap.-tehd., 1184 km, 4) Lasse Knapp, Pap.-tehd., 1110 km, 5) Pauli Vehmassalmi, Sell., 1007 km. — Palveluksessa olevien tyttävät: 1) Ulla Salo, Sell., 805 km, 2) Ritva Salo, Sell., 766 km,

Yhtymämme sosiaalivirkailijat neuvonpidossa.

Yhtymämme sosiaalivirkailijain tavanmukainen neuvottelutilaisuus pidettiin toukokuun 21 p:nä Kuusankoskella. Tilaisuus oli tällä kertaa vain yksipäiväinen, sillä, kuten yhtymän sosiaalijohtaja, kunnallisneuvos Eino Wallenius avauspuheessaan mainitsi, vuosi sitten pidetyn kokouksen jälkeen ei ole ilmaantunut niin paljon uutta, ettei se mahtuisi yhden päivän ohjelmaan. Toivotettuaan kokouksen osanottajat tervetulleiksi kunnallisneuvos Wallenius selosti uutta Kymen Osakeyhtiön Eläkesäätiötä, minkä jälkeen sosiaalipäällikkö Ake Launikari esitti eläkevanhusten huoltoa ja viihdytystä koskevia ajatuksia. Maisteri Veikko Talven esityksen aiheena oli Kymi-Yhtymä-lehti ja nti Maija Lahikainen piti alustuksen

teollisuusyhdykskuntien työntekijöiden luontoisetuihin kuuluvien palstojen viljelyksestä. Lopuksi sosiaalipäällikkö Launikari selosti teollisuuden sosiaalikutannuksia ja kunnallisneuvos Wallenius täydensi selostusta esittämällä numerotietoja sosiaalikulusta Kuusankoskella. Esitysten johdosta keskusteltiin, eräistä varsin vilkkaastikin.

Kokouksen osanottajilla oli tilaisuus käydä tutustumassa Kuusankosken Seuratalossa parhaillaan avoimena olleeseen harrastustöiden näyttelyyn, joka tuntui herättäneen suurta mielenkiintoa, varsinkin kun sitä asiantuntemuksella selostettiin.

Eri tehtaiden urheiluedustajat pitivät lisäksi oman kokouksensa, jossa ensin suoritettiin yhtymän jalkapallomestaruuskilpailujen otteluiden arvonta. Tällöin joutuivat keskenään pelaamaan Högfors ja Kymintehtas sekä Halla ja Salo. Ottelut suoritetaan ensin mainitun joukkueen kotikentällä ennen 1.7. Hävinneet putoavat pois ja voittajat sekä Voikka pelaavat syksyllä sarjan keskenään.

Kesäsestaruuskilpailujen, jotka pidetään Juantehdalla, kilpailupäiväksi vahvistettiin 26.8. Ohjelmaan tulevat tänä vuonna kuulumaan 110 m aita-juoksu (matalat aidat), 1500 m juoksu, korkeushyppy, pituushyppy, kuulantöytä ja kiekonheitto sekä 6-ottelun ulkopuolella naisten pituushyppy ja 4x100 m viestijuoksu ynnä miesten ruotsalaisviesti.

3) Else Huuromen, Korj.-paja, 488 km, 4) Hilka Vilenius, Sell., 366 km, 5) Eila Puljava, Karbidi, 323 km. — Palveluksessa olevien pojat: 1) Unto Pöyhönen, Pap.-tehd., 1230 km, 2) Tapio Tiitinen, Pap.-tehd., 1018 km, 3) Aimo Korpelainen, Sell., 800 km, 4) Pauli Vehmassalmi, Sell., 771 km, 5) Kalevi Erlin, Korj. -paja, 664 km.

Kymenlaakson Viestinhiihdon muistomitalit jaettiin seuraaville Voikan tehtaan joukkueessa hiihtäneille: Teuvo Vanhalakka, Korj.-paja, Paavo Vähänen, Karbidi, Lauri Ellonen, Korj.-paja, Heikki Jokela, Rak.-os., Erkki Multanen, Ulkotyö, ja Kalevi Floman, Pap.-tehd.

Lisäksi jaettiin harrastusmerkki 57 henkilölle, jotka harrastushiihtokilpailussa olivat hiihtäneet vähintään 500 km.

Anteeksiäntö ja sovitus ovat elämässä paljon, paljon voimakkaammat kuin kosto.

Johannes Linnankoski.

„Keskusruokala“

Voikan tehtaan ruokalan nimeksi.

Kuten lehtemme viime numerossa mainittiin, jäi osanotto äänestykseen Voikan tehtaan keskusruokalan nimestä melko vähäiseksi. Äänestyksessä pääsi ensi sijalle Koskenkorva, toiselle Keskus-Kerhola ja kolmannelle Yläkerta. Näistä ei yhtiön johto ole kuitenkaan mitään kelpuuttanut, vaan sen sijaan päättänyt, että keskusruokalan nimeksi pannaan — ”K e s k u s r u o k a l a”. Se sai äänestyksessä vain yhden äänen, mutta sitä ei ollutkaan alkuperäisten nimiehdotusten joukossa. Kuitenkin eräs äänestäjästä, nimittäin Voikan tehtaan sosiaalitarkastaja, nti Hilikka Kuusela, oli äänestyslippuunsa merkinnyt tämän nimen, joka sitten katsottiinkin parhaimmaksi. Hän olisi myöskin ansainnut kahvipaketkinsa, mutta valitettavasti ovat kilpailuehtojen mukaan jaetut kahvit menneet häneltä ”sivu suun”. Lohdutuksena olkoon kuitenkin se, että nti Kuuselan ehdotus peri lopullisen voiton.

Nimeä voidaan muuten pitää onnistuneena jo senkin takia, että kansa on ilman kilpailua ja äänestystäkin omaksunut sen ruokalan nimeksi, ja vaikeata kai olisi ollutkin eliminoida tämä nimi ja panna jokin toinen ja varsinkin vähemmän onnistunut sen tilalle.

Hallan Mieskuoro

vieraili keväällä Kuusankoskella järjestäen kahvikonsertin Kuusankosken Seuratalossa. Monien yhteensattumien takia ei tilaisuuteen ollut saapunut yleisöä siinä määrin kuin se olisi ansainnut.

Kuoro, jota sosiaalipäällikkö Eero Leppä on noin 1½ vuoden ajan tunnetulla taidollaan johtanut, omaa vanhat perinteet, joita se pitää kunniassa. Kaikesta huomasi, että kuorossa tehdään tunnollista työtä ja että esim. äänenmuodostukseen on kiinnitetty vakavaa huomiota. Äänivarat ovat tasaiset ja kohtalaisen hyvät ja esim. I tenorikin, mieskuorojemme surunlapseksi, esiintyi ilahduttavalla tavalla edukseen. Kuoro lauloi varsin vaativan ohjelman, jota suurella nautinnolla kuultiin. Eräitä numeroita vaadittiin toistettavaksi. Kuoron johtaja esitti yksinlaulua saaden kaunisväriseillä, täyteläisellä äänellään kuulijain ihailun osakseen. Ansiokkaana säestäjänä toimi nti Kerttu Raatikainen.

Kuusankosken Mieslaulajien puolesta kiitti kuoron puheenjohtaja, ylimestari Alle Suominen vieraita ja ojensi kauniin kukkavihkon.

Tervetuloa toistekin Kuusankoskelle!

Lastausesimies V. F. Pulkka.

Viime toukokuun 10 p:nä kuoli kodissaan Kuusankoskella lastausesimies Viktor Fabian Pulkka lähes 75 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt joulukuun 1 p:nä 1876 Mäntyharjussa. Jo koulupoikana hän tuli yhtiön palvelukseen Ulkotyöosastolle työskennellen kesällä puiden ylösottajana n.s. rantasahalla ja käyden talvella koulua. Vakinaisena miehenä hänet merkittiin saman osaston kirjoihin 10. 6. 1891, mutta jo 28. 10. 1892 hän siirtyi paperivarastolle selluloosa- ja pahvikollien merkkajaksi, missä toimessa oli vuoteen 1896, jolloin hänet nimitettiin työnjohtajaksi samaan paperivarastoon. Lastausesimiehenä hän oli sitten eläkkeelle siirtymiseensä saakka, mikä tapahtui 16. 5. 1949. Yhtiön vakinaisessa työssä hän ehti olla yli 58 vuotta — saavutus, johon vain harvat ovat pystyneet. Mutta Pulkan palveluskausi ei ole merkittävä vain sen pituuden takia, vaan ennen kaikkea sen uskollisuuden ja tunnollisuuden vuoksi, mikä oli leimaa antavana kaikelle, mihin hän ryhtyi, niin varsinaisessa leipätyössään kuin sen ulkopuolellakin. Hän oli harras kristitty ja sellaisena hän oli valmis palvelemaan myös sitä seurakuntaa, johon hän kuului. Ja hän teki sen harrastuksesta, koskaan tavoittelematta mitään etuja. Niinpä hän toimi vuosina 1921—24 seurakunnan taloudenhoitajana ja kuului viimeksi mainitusta vuodesta lähtien kirkkohallintokuntaan yli 20 vuotta ja sen jälkeen muutaman vuoden kirkkovaltuustoon. Kirkkoneuvoston jäsenenä hän oli viitisentoista vuotta. Pitkäaikaiseksi muodostui myös hänen jäsenyytensä Kymintehtaan kansakoulun johtokunnassa, jossa hän oli yli 35 vuotta koulun asioita hoitelemassa.

Työnjohtaja Pulkka oli periaatteiden mies, rehti ja oikeudentuntainen. Ei siis ihme, että hän näillä luonteenominaisuuksilla varustettuna saavutti kaikkien jakamattoman luottamuksen ja kunnioituksen.

MERKKIPÄIVÄ

75-VUOTIAS.

Siivooja Miina Vesalainen, Voikan Ulkotyöosastolta, 8.7.51. Hän on syntynyt Hämeenlinnassa Ilolan kartanon (nykyinen Aulanko) voudin tyttärenä. Nuoruusvuosinaan hän oli eri puolilla Suomea palveluksessa, viimeksi ennen yhtiömmä palvelukseen tuloaan kotiapulaisena erään insinöörin perheessä Kuusankoskella. V. 1906 hän tuli työhön Voikan Seluloosatehtaalte, mistä v. 1917 siirtyi Voikan Ulkotyöosastolle palvelen siellä edelleenkin. Alkuaikoina hän joutui tavattoman raskaisiin töihin, "lastaamaan pannulle puita", kuten hän itse sanoo, ja myöhemmin lapikuuriin puita heittämään. Ei tämäkään työ kevyttä ollut, koska sitä varten täytyy "Mimmin" laskujen mukaan nykyisin pitää kolme naista. Miina Vesalainen on jo monta vuotta ollut ulkotyöosaston ruokatu- van siivoojana ja topakkana emäntänä ja aina hän on ollut pidetty työtoveri. Hän on aina valmis palvelukseen ja niinpä hän on joskus joutunut olemaan "asiatytönäkin", kun muita ei ole löytynyt. Ulkotyöosaston uudet peseytymishuoneet hän pitää niin hyvässä kunnossa, että niitä sopii vieraillekin näyttää. Tämä uuttera työmyyrä on kasvattamiensa kolmen tyttären lisäksi hoivaillut vielä yhden ottolapsenkin yli elämän vaikeuksien. Vapaa-aikoinaan hän yksin hoitaa kaikki kotityöt, mm. puunpilkkomiset ja puutarhatyöt sekä talvisin lumityötkin.

70-VUOTIAITA.

Portinvartija Juho Taavetti Tirkkonen, Kymin Talousosastolta, 17.7.51. Hän on syntynyt Tuusniemellä. Ennen yhtiömmä palvelukseen tuloaan hän oli mm. rautatien rakennustyössä Terijoella. 5.10.1917 hän sitten tuli työhön Kymin Ulkotyöosastolle, mistä syyskuussa 1919 siirtyi Kuusankosken Selluloosatehtaalte. Talousosaston kirjoihin hänet merkittiin tammi-kuun 1 p:nä 1938 yövärtijaksi. Nykyisessä toimes-

saan portinvartijana hän on ollut joulukuusta 1949 lähtien. Vapaa-ajat kuluvat tätä nykyä kotipuuhiissa, mutta nuorempana olivat kalamatkat mieluisana harrastuksena.

Paperinlastaaja Juho Jaakko Rantanen, Kymin Paperitehtaalte, 22.7.51. Hän on syntynyt Urjalassa ja tullut yhtiön palvelukseen 1.11.1911 Aholan kartanoon työnjohtajaksi. Kun Savontalo ja Ahola yhdistettiin v. 1914, hän toimi työnjohtajana molemmissa kartanoissa. V. 1931 hän siirtyi Kymin Rakennusosastolle ja pari vuotta myöhemmin tuli nykyiseen toimeensa Kymin paperivarastolle. Nuorempana Rantanen harrasti metsästystä ja kalastusta ja varsinkin puutarhanhoitoa. Hiipeänä ja huumorintajuisena miehenä hän on toveripiirissään hyvin pidetty.

Sekatyömiäs Jaakko Kuusinen, Kymin Talousosastolta, 26.7.51. Hän on syntynyt Sysmässä ja tullut yhtiön palvelukseen 11.8.1913 kirvesmieheksi Kymin Asuinrakennusosastolle. Kun tämä osasto v. 1948 lakkautettiin, Kuusinen siirtyi Kymin Talousosastolle. Hänet tunnetaan monipuolisena ja tunnollisena työmiehenä. Hänelle ei ole outoa enempää kirveen ja vasaran kuin muurauslapionkaan käyttö. Erikoisharrastuksista mainittakoon kalastus ja omalla tontilla olevan pienen puutarhan hoito.

60-VUOTIAITA.

Kirvesmiäs Nestor Lantta, Kymin Rakennusosastolta, 27.7.51. Hän on syntynyt Valkealassa Parolan kylässä. Yhtiömmä palveluksessa hän on ollut yhtäjaksoisesti vuodesta 1926 lähtien, koko ajan Kymin Rakennusosastolla. Lantan työtaidon ja ahkeruuden todistuksena on Mäyrämäellä sijaitseva, jo kolmas hänen itsensä rakentama talo. Sitä paitsi hän on ehtinyt vielä naapurienkin rakennuksille auttamaan. Mikäli vapaata aika on jäänyt, hän on käyttänyt sen talvisin hiihtämiseen ja kesäisin pyörä- ja kalaretkiin.

Juho Tirkkonen.

Juho Jaakko Rantanen.

Jaakko Kuusinen.

Nestor Lantta.

Arthur Emil Nummelin.

Verner Lehtinen.

Iivari Karhu.

Edvard Kohonen.

Koneenhoitaja Arthur Emil Nummelin, Kymin Paperitehtaalta, 12. 8. 51. Hän on syntynyt Vaikelaassa ja tullut yhtiön palvelukseen 29. 5. 1907 Kymin Selluloosatehtaalle, mistä parin vuoden kuluttua siirtyi Kymin Paperitehtaalle. Aloittaen prässipoikana hän kävi läpi kaikki asteet ja nimitettiin v. 1917 koneenhoitajaksi, missä toimesta hän on ollut jo 33 vuotta. Sodan aikana Nummelin työskenteli Kuusankosken Paperitehtaalla työnjohtajana sekä yhtiön omistamilla Haukkasuon tehtailla. Ennen yhtiön palvelukseen tuloaan hän oli harjoittelijana Tornator-yhtiön puutarhassa aikoen käydä puutarhakoulun Viipurissa, mutta siirtyikin sitten toiselle alalle. Nuorempana kuului hänen harrastuksiinsa mm. kalastus.

Rakennustyöläinen Verner Lehtinen, Kymin Rakennusosastolta, 17. 8. 51. Hän on syntynyt Sortavalassa ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran v. 1905 Kymin Ulkotyöosastolle, mistä v. 1907 siirtyi muurarin apulaiseksi Rakennusosastolle. Oltuaan sitten muutaman vuoden työssä muilla työnantajilla hän tuli v. 1921 takaisin Rakennusosastolle siirtyen välillä Puuhiomoon ja sieltä takaisin Rakennusosastolle, missä hän on ollut erilaisissa rakennustyöissä, pääasiassa kuitenkin laturina. Lehtisen vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon puutarhanhoito, jota hän on innokkaasti harrastanut jo parikymmentä vuotta jalostaen omena-, luumu- ja päärynäpuita ym. Onpa hän ottanut osaa Kuusankosken Puutarhaseuran järjestämiin puutarhakilpailuihinkin, joissa hän on pari kertaa saanut ensimmäisen palkinnon puutarhan hyvästä hoidosta ja kunnossapidosta.

Työnjohtaja Iivari Karhu, Kymin Rakennusosastolta, 20. 8. 51. Hän on syntynyt Valkealassa. Ennen yhtiön palvelukseen tuloaan hän työskenteli valtionrautateilla Kotkassa, mistä v. 1918 tuli yhtiömme Maatalousosastolle. Sieltä hän v. 1921 siirtyi Kuusankosken Selluloosatehtaalle, missä toimi ensin sihdin hoitajana ja vuodesta 1925 vuoromestarina. V. 1940 hän siirtyi työnjohtajaksi Kymin Rakennusosastolle ja on tässä toimesta edelleenkin hoitaen hänelle uskotut tehtävät erittäin hyvin ja tunnollisesti. Karhun nuoruudenaikaisista harrastuksista mainittakoon metsästys, kalastus ja yleisurheilu. Nykyisin ovat harrastukset rajoittuneet kodin ympärillä olevan puutarhan hoitoon.

Puuseppä Edvard Kohonen, Kymin Rakennusosastolta, 3. 9. 51. Hän on syntynyt Lemillä ja tullut yhtiön palvelukseen 14. 1. 1921 Kymin Rakennusosastolle, missä hän on pientä katkoa lukuunottamatta yhtäjaksoisesti työskennellyt. Jo pikku poikana valitsi Karhu oman ammattinsa rakentaen mitä erilaisimmat laivat ja purjeveneet itse ja niitä hän sitten järvenranta-asukkaana innolla uitteli. Isommaksi varuttuaan alkoi hän rakennella ensimmäisiä huonekaluja, etupäässä "piironkeja", joita sitten aina 5 kappaaleen erissä vietiin kaupunkiin myytäväksi. Ja kun hän v. 1914 oli käynyt Säämingin ammattikoulun, jossa tehtiin jo hienoa tilaustyötäkin ja josta erilaisia huonekaluja lähetettiin Pietariin saakka, olikin miehellä pätevyys ammattiinsa taattu. Kohonen on harrastanut mm. puutarhanhoitoa ja nykyisin riittää puuhaa tarpeeksi oman talon uusinnassa.

Heliodor Karjalainen.

Toivo Mouhu.

Juho Valde Nieminen.

Toivo Karvonen.

Kalle Helander.

Matti Okka.

Emil Vesalainen.

Arvi Häkkänen.

Hollanterin esimies Heliodor Karjalainen, Kymin Paperitehtaalta, 9.9.51. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja tullut yhtiön palvelukseen 29.7.1918 Kymin Ulkotyöosastolle, mistä vielä samana vuonna siirtyi Kymin Paperitehtaalte hollanterin apumieheksi ja myöhemmin nykyiseen esimiehen toimeensa. Ennen yhtiöme palvelukseen tuloaan hän oli noin 8 vuotta valtionrautateiden palveluksessa Kouvolassa. Nuorempana hän oli innokas kala- ja metsämies, mutta nykyisin vie oman talon ja puutarhan kunnossapito kaiken vapaa-ajan.

50-VUOTIAITA.

Hitsaaja Toivo Mouhu, Voikan Korjauspajalta, 12.5.51. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiöme palvelukseen hän tuli 27.5.1935 viilaajaksi Voikan Korjauspajalle ja on v:sta 1938 lähtien työskennellyt hitsaajana. Mouhu tunnetaan innokkaana ja tarmokkaana seuratoimintamiehenä.

Hollanterin esimies Juho Valde Nieminen, Kymin Paperitehtaalta, 14.7.51. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen 12.6.1928 Voikan Ulkotyöosastolle, mistä vielä samana vuonna siirtyi Kymin Rakennusosastolle. Nykyisessä toimeissaan hän on ollut 29.9.1929 lähtien eli 21 vuotta, lukuunottamatta sitä puolen vuoden aikaa, minkä hän sodan jälkeen työskenteli Kuusankosken Voimalaitosrakennuksella.

Toivo Karvonen, Klooritehtaalta, 26.7.51. Hän on syntynyt Luumäellä. Varhaisempi nuoruus kului

töissä kotitilan pelloilla. Pieni tila ei kuitenkaan voinut tarjota toimeentulomahdollisuuksia kaikille perheenjäsenille, joten Karvonen asevelvollisuutensa suoritettuaan hakeutui valtionrautateiden palvelukseen Viipuriin. V. 1928 hän tuli yhtiöme palvelukseen, ensin Kymin Rakennusosastolle, mistä sittemmin siirtyi Kymin Ulkotyöosastolle. Klooritehtaalle Karvonen tuli v. 1934 kennomieheksi ja on sen jälkeen työskennellyt melkein kaikilla mainitun tehtaan osastoilla. Nykyisin hän toimii tilapäisenä vuoromes-tarina. Kokeneisuutensa ja rauhallisen luonteensa takia on Karvoselle uskottu vaativiakin tehtäviä. Vapaa-ajat ovat viime vuosina kuluneet oman kodin rakennuspuuhissa.

Kennomies Kalle Emil Helander, Klooritehtaalta, 5.8.51. Hän on syntynyt Sippolassa. Koulusta päästyään hän oli kotipitäjässään maataloustöissä ja Inkeröisten tehtaalla rakennushommissa sekä asevelvollisuutensa suoritettuaan Sunilan sahalla Kotkassa. Yhtiöme palvelukseen Helander tuli v. 1928 Kymin Rakennusosastolle. Klooritehtaalla hän on ollut työssä v:sta 1930, ensin haihdutusosastolla, mistä mainitun osaston lopetettua toimintansa siirtyi kennomieheksi, joka on hänen nykyinenkin toimensa. Helanderin harrastuksista mainittakoon hiihto.

Betonimies Edvard Suur-Nuujä, Voikan Rakennusosastolta, 6.8.51. Hän on syntynyt Valkealassa maanviljelijän poikana. Yhtiön palvelukseen hän tuli jo 15-vuotiaana 13.11.1916. Alaikäisyytensä takia hän kuitenkin joutui eroamaan, mutta palasi

Toivo Suominen.

Sulo Valsti.

Fanni Mikkanen.

Konsta Lahti.

Ville Kirjavainen.

Bertil Sundlöf.

A. E. Sommarberg

pian takaisin. Hän on ollut työssä eri osastoilla ja ahertaa nykyisin Voikan Rakennusosastolla. Hyvien luonteenominaisuuksiensa ja ahkeruutensa ansiosta hän on saavuttanut sekä työtoveriensa että esimiestensä luottamuksen. Suur-Nuuja on ollut mukana monia suuriakin yhtiön rakennuksia rakennettaessa, mm. karbiditehtaan rakennuksella aivan alkuvaiheesta lähtien loppuun saakka. Vapaa-aikansa hän kuluttaa etupäässä kalastelemalla, varsinkin kesäaikana. Oma talo ja sen ympärillä rehoittava puutarha vievät nekin osan vapaa-ajasta. Nuorempana Suur-Nuuja oli innokas urheilija. Hän on kuulunut jäsenenä Alku-nimiseen urheiluseuraan ja myöhemmin Viestiin.

Siivooja Olga Maria Ylijoki, Voikan Talousosastolta, 8. 8. 51. Hän on syntynyt Kiikan pitäjässä V. 1929 hän tuli ruoanlaittajaksi Voikan Virkamiesklubille, mistä seuraavana vuonna siirtyi samaan toimeen Kerholaan. Yhtiön palvelukseen hän tuli varsinaisesti 15. 7. 1939 Kerholan matkustajahuoneiden siivoojaksi ja on tässä toimessa edelleenkin.

Rasvaaja Matti Rudolf Okka, Voikan Paperitehtaalta, 11. 8. 51. Hän on tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran 24. 8. 1927 Voikan Rakennusosastolle ja oli vuoroin uitto- ja rakennusosastoilla vuoteen 1930. Huhtikuussa 1941 hän tuli Voikan Höyryosastolle, mistä siirtyi Ulkotyöosastolle. Nykyisessä toimensaan hän on ollut 1. 7. 1947 lähtien. Nuorempana Okka oli innokas metsä- ja kalamies. Hän on ampunut mm. 27 kettua.

Lastaaja Emil Vesalainen, Voikan Ulkotyöosastolta, 25. 8. 51. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Työnteon hän aloitti jo hyvin nuorena kotitalon tanssuvilla. Koska pieni talo ei pystynyt elättämään 9-lapsista perhettä, oli hänenkin vuorollaan lähdettävä isompien talojen leipiin. Yhtiön palvelukseen hän tuli 30. 12. 1929 ja on siitä lähtien palvellut Voikan Ulkotyöosastolla. Hän on koko ajan ollut propsiporukassa ja tunnetaan riuskana työmiehenä. Vesalainen on ollut mukana kolmessa sodassa, ensin hevostmiehenä, sitten lääkintämiehenä ja lopuksi viestimiehenä. Vapaa-ajat kuluvat oman talon ja puutarhan hoidossa.

Konttoristi Yrjö Jansson, Voikan Varastolta, 30. 8. 51. Hän on Kuusankosken poikia, käynyt 5 luokkaa yhteiskoulua Kouvolassa ja tullut sen jälkeen v. 1917 työhön Voikan Elintarvevarastolle. Suoritet-

tuaan asevelvollisuutensa v. 1920—21 hän tuli syksyllä 1921 nykyiseen toimipaikkaansa. Harrastuksista mainittakoon seuratoiminta, musiikki, puutarhanhoito ja ennen kaikkea kalastus. Hän oli aikoinaan aktiiviurheilija ja kuuluu Voikan Urheilu-Veikkojen perustajajäseniin. Useana vuonna hän on ollut VUV:n toimihenkilönä hoitaen erilaatuisia tehtäviä. Kalaretkiltä on hänellä monta hauskaa juttua kerrottavana, varsinkin sellaisilta retkiltä, jolloin tuli lähes puolen metrin pituisia körmyniskoja, kerrankin 7 kpl. samalla pyyntimatkalla. Rehtinä ja huumorintajuisena miehenä on Jansson erittäin pidetty työtoverien ja muiden ystäviensä keskuudessa.

I keittäjä Arvi Häkkänen, Voikan Selluloosatehtaalta, 5. 9. 51. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja tullut yhtiön palvelukseen 11. 5. 1923. Häkkänen on yhtäjaksoisesti hoitanut I keittäjän tehtäviä Voikan Selluloosatehtaalta lukuunottamatta joitakin tehtaan seisoma-aikoja, jolloin hän tilapäisesti on joutunut olemaan muilla osastoilla. Vapaa-aikansa hän käyttää oman talon kunnostamiseen ja puutarhan hoitoon.

Kennomies Toivo Johannes Suominen, Klooritehtaalta, 5. 9. 51. Hän on syntynyt Hartolassa. Jo 13-vuotiaana hän aloitti ansaitsemisen metsätöissä kotipitäjässään. Suoritettuaan asevelvollisuutensa hän tuli työhön yhtiömme Maatalousosastolla Multamäen kartanoon ja siirtyi pari vuotta myöhemmin Metsäosastolle. Hän on työskennellyt myös rakennus- ja sähköosastoilla. Klooritehtaalta hän tuli v. 1930 lipeäkiven murskaajaksi ja toimii nykyisin kennomiehenä. Ahkerana ja tunnollisena työntekijänä on hänellä tunnustettu paikkansa, oli sitten kysymyksessä hänen jokapäiväinen työnsä tai takavuosien mottitalkoot. Monet monituiset halkomotit hän on tehnyt sekä omasta puolestaan että auttaakseen tovereitaan. Kalastus on Suomisen mieliharrastuksia.

Remonttimies Sulo Hemmi Valsti, Kymin Rakennusosastolta, 7. 9. 51. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1917 Kymin Rakennusosastolle. Vuoden kuluttua hän siirtyi Kymin Sähköosastolle ja työskenteli siellä, kunnes v. 1942 palasi takaisin rakennusosastolle. Valstin vapaa-aikojen harrastuksena on puutarhanhoito.

Siivooja Fanny Emilia Mikkanen, Kymin Talousosastolta, 9. 9. 51. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran 16. 3.

1920 Ky—Kuu Ulkotyöosastolle. Sieltä hän 1.1.1938 siirtyi nykyiselle osastolleen, missä on siitä lähtien työskennellyt. Rva Mikkanen tunnetaan hiljaisena ja ahkerana työntekijänä. Vapaa-aikoinaan hän puuhaillee kodin ja kotieläinten hoidossa.

Purkaja Konsta Lahti, Voikan Ulkotyöosastolta, 11.9.51. Hän on syntynyt Jaalassa. Isänsä kuoleman takia hän joutui jo 9-vuotiaasta itse hankkimaan elatuksensa ensin paimenpoikana ja myöhemmin metsätoissa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 21.11.1919. Vuosina 1920—23 hän oli metsätoissa etupäässä yhtiömme metsissä. Voikan Ulkotyöosastolla hän on ollut vuodesta 1923 lähtien. Hän on osallistunut kolmeen sotaan saamatta niissä naarmuaakaan. Oma talo ja sen ympärillä oleva puutarha vievät hänen vapaa-aikansa.

Muurari Ville Kirjavainen, Voikan Rakennusosastolta, 11.9.51. Hän on syntynyt Karjalan Kannaksella, Kanneljärvellä, maanviljelijän poikana. Leipätyönsä hän aloitti isänsä ottamien pienten rakennusurakoiden teossa. Isän kuoltua hän joutui hankkimaan elatuksensa muurauksissa eri puolilla Suomea. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1945 Haukasuolle. Sieltä hän siirtyi Voikan Rakennusosastolle, missä edelleenkin työskentelee. Kerran hänelle oli käydä huonosti, kun rakennustelineet kaatuivat. Viime hetkessä hän sai sormillaan kiinni ikkunanpellistä ja roikkui siinä avuntuloon saakka. Kirjavainen oli mukana talvisodassa kersanttina rannikkotyökistössä Kannaksella ja jatkosodassa komppanianvääpelinä Itä-Karjalassa. Vapaa-aikansa hän viettää urheilun merkeissä niin kesällä kuin talvellakin. Nuorempana hän harrasti kaikkia kenttälajeja ollen varsinkin keskipitkillä matkoilla merkittävä tekijä. Talvisin hän on herättänyt huomiota avantouimarina. Muista harrastuksista mainittakoon musiikki, sekä laulu että soitto.

Preparaattori Alfons Oskar Lindberg, Päälaboratoriosta, 15.9.51. Hän on syntynyt Dragsfjärdissä. Jo nuoresta pitäen hän on työskennellyt kemian alalla ja astui v. 1932 palvelukseen Leppäkosken tehtaan laboratorioon. Sodan aiheuttaman tilanteen takia hän muutti v. 1940 Kuusankoskelle toimien aluksi mestarina Klooritehtaalla. Päälaboratorioon hän siirtyi v. 1942. Vaikka hänen pääharrastuksenaan onkin kemia, on häneltä riittänyt aikaa moniin muihinkin harrastuksiin.

Konttoristi Karl Bertil Sundlöf, Haukasuon tehtailta, 23.9.51. Hän on syntynyt Jyväskylässä, käynyt keskikoulun Nya Svenska Läroverket'issä ja suorittanut Ruotsalaisen Kauppaoppilaitoksen kurssin. Oltuaan pari vuotta valtionrautateitten palveluksessa, mm. v.t. sähköttäjänä Karjaan asemalla, hän tuli 15.11.1926 yhtiömme palvelukseen. Hän on työskennellyt eri osastoilla ja 16.1.1947 lähtien konttoristina Haukasuon tehtailla, missä hänen tehtäviinsä kuuluvat mm. sosiaaliset ja urheiluasiat. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon filatelia. Hän kuului suojeluskuntaan vuodesta 1918 lähtien aina järjestön lakkauttamiseen saakka.

Paalinpakkaaja Antti Einari Sommarberg, Kymin Paperitehtaalta, 24.9.51. Hän on syntynyt

Kouvolan Kirja- ja Kivipaino. 50-vuotias.

Valter Hiltunen.

Prokuristi Valter Hiltunen 21.5.51. Hän on syntynyt Pietarissa, missä myös kävi ruotsalaisen kirkkokoulun. Perheen muutettua v. 1917 Pietarsaareen hän jatkoi opiskeluaan sikäläisessä realikoulussa tullen ylioppilaaksi v. 1920. Suoritettuaan asevelvollisuutensa hän astui Pietarsaaren Konepajan palvelukseen, mutta muutti myöhemmin Läskelä-yhtiöön. Talvisodan päättymisestä lähtien hän on toiminut prokuristina Kymin Oy:n omistamassa Kouvolan Kirja- ja Kivipainossa. Hra Hiltunen oli koulupoikana mukana vapaussodassa ja samoin hän on osallistunut sekä talvi- että jatkosotaan saaden ylennyksen luutnantiksi. Hän on innokkaasti harrastanut urheilutoimintaa ja ollut aikoinaan etevä jalkapallopelaaja. Nykyisin kuuluvat kalastus ja metsästys hänen harrastuksiinsa, mutta myös filatelia on häntä kovasti kiinnostanut.

Tahtoisin nähdä kaikki taiteet, varsinkin musiikin, hänen palveluksessaan, joka ne on antanut ja luonut. Musiikki on surulliselle ihmiselle paras virkistys, jonka avulla sydän jälleen rauhoittuu, virkistyy ja ilahtuu.

Martti Luther.

Älä ainoastaan harjoita taidetta, vaan koeta tunkeutua siihen, se on sen arvoinen, sillä tiede ja taide kohottavat ihmisen jumaluuteen.

L. van Beethoven.

Heinolassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1916 präsipojaksi Kymin Paperitehtaalte. 1.2.1921 hän siirtyi mylläriksi Voikan tehtaan Kymenrannan myllyyn ja muutti v. 1926 Läskelän tehtaalte samanlaiseen toimeen, missä oli 13.3.1940 saakka. Paikkakunnan jäädessä luovutetulle alueelle hän tuli v. 1942 nykyiseen toimeensa Kymin Paperitehtaalte. Nuorempana Sommarberg harrasti innokkaasti kalastusta ja metsästystä. Palokuntaan hän kuului vuosina 1921—40.

Muuan juhannus.

Kulkija asteli maantiellä. Hänen varjonsa eteni kilpaa siinä vierellä aurinkoa hohtavalla hiekalla. Tämä matkaaja ei tallannut maantietä kulkemisen vuoksi, vaan hänellä näytti olevan varma matkanpää edessään.

Koivut tien vierellä henkivät juhannustuoksuaan, ja jossain näkyvä järvenselkä kuvasteli kirkkaan taivaan sineä. Joskus lähestyvä kärryn pyörien räminä särki hiljaisuuden. Mutta kulkija ei pysähtynyt, ei pyytänyt päästä rattaille. Näytti kuin hän olisi iloinnut kulkemisestaan ja siitä, että matka viivästyi. Näytti kuin hän ajatuksissaan ei vielä olisi saanut selvitettyksi, mitä tapahtuisi tuolla kaukana häämöittävässä määränpäässä.

Mies otti hatun päästään ja antoi auringon paistaa vaaleisiin hiuksiinsa. Matkan päässä näkyi jo muutamia asumuksia — seutu oli harvaan asuttua sydänmaata. Miehen kasvoille levisi mielihyvä, niinkuin olisi lähestynyt jotakin tuttua, kauan kaivattua. Hän silmäili lähestyviä asumuksia odottava, tutkiva katse silmissään. Mutta hän kulki kuitenkin niiden ohitse. Viimein hän pysähtyi erään pienen talon veräjälle ja arkaili siinä aikansa, kunnes astui päättäväisesti pihalle.

— Tämä on minun entinen kotini —, hän sanoi pihalla vastaantulevalle vieraalle naiselle.

—Vai niin —, sanoi tämä, — käykääpä sisälle siten!

Mutta mies vain kiitti.

— Minulla on kiire eteenpäin, tulen toiste.

Hän katseli hetken ympärilleen, sanoi hyvästit ja läksi astumaan veräjälle, hämmästyneen naisen jäädessä pihalle katselemaan hänen jälkeensä. Nainen näki miehen sulkevan veräjän, katsovan hetken taloa ja pihaa ja sitten katoavan maantien mutkan taakse.

Mies kulki yhä. Viimein hän pysähtyi pienen mökin portille ja empi taas hetken, ennenkuin avasi sen.

Portaiden pielessä värisivät juhannuskoivut. Ikkunat tuijottivat tulijaa puhtain uutimin. Mökin vaiheilla oli outo hiljaisuus, niin että vieras jo rupesi epäilemään, oliko tämä se mökki, joka hänen mieles-
sään koko matkan oli väikkynyt. Eihän tämän mökin ympärillä ennen ollut tämmöistä hiljaisuutta ollut. Muistoista sukelsi esiin kuva ja toinenkin. Tuol-

la oli kaivo, jonka ympäri oli juostu. Mutta missä oli Kerttu, missä Lauri ja Marketta?

Mökin ovi avautui ja portaille ilmestyi vanha, harmaantunut nainen. Hän tuijotti hetken hämmästyneenä odottamatonta vierasta, mutta tointui samassa ja kysyi:

— Mistäs kaukaa vieras on?

— Niin — tätihän ei tunne — muista minua — onko Kerttu kotona?

— Kerttuko? Eihän Kerttu enää ole täällä, sanoi mökin emäntä hämmästyneenä. — Ei ole ollut viiteentoista vuoteen.

— Viiteentoista vuoteen? toisti mies. — Tosiaan-kin, minähän olen ollut täältä pois kaksikymmentä vuotta. Olen Antti Mäkinen, hän lisäsi.

— Vai Antti Mäkinen, vanha nainen sanoi käyden mielteliääksi. — Niin. Nyt minä muistan. — Nuo lapset leikkivät paljon yhdessä silloin, hän sanoi kuin itseksseen.

— Kerttu on tuolla, hän lisäsi äänekkäämmin ja viittasi kädellään tietä eteenpäin. — Lehtomäen talossa siellä — hänen miehensä kaatui. —

Antti sävähti. — Hänen miehensä kaatui...

Antille tuli äkkiä kiire päästä pihalta. Hän selitti emännälle tulevansa takaisin toiste — nyt hän menee Lehtomäkeen.

Mutta tielle tultuansa hän pysähtyi kuin naulittuna paikalleen. Näin hän oli unohtanut, että kaksikymmentä vuotta oli pitkä aika. Hän oli pysähtynyt muistoissaan kohtaan, jolloin viisitoistavuotias tyttö oli juoksennellut näitä tanhuvia hiukset huiskien ja ollut hänen poikaunelmiensa kohde. Siitä oli nyt kaksikymmentä vuotta! Eihän aika ollut voinut pysähtyä paikallensa — ei hänen itsensäkään kohdalla. Hänelle oli paljon tapahtunut sinä aikana. Siksi hän olikin lähtenyt kulkemaan näitä varhaismuistojansa kohden, ikäänkuin niistä tukea saamaan.

Hän seiso yhä paikallaan. Lähtisikö kulkemaan kohden tuota taloa, jossa tiesi Kertun olevan? Miten Kerttu ottaisi hänet vastaan? Tuntisiko edes? Hänhän saattoi olla ihan toinen ihminen, uudeksi muutunut. — Hänen miehensä kaatui...

Kerttu oli ollut naimisissa. Kuinka hän ei ollut sitä tullut ajatelleeksi? Vastenmielinen kuva tuli mieleen vieraasta miehestä, joka joskus oli ollut Ker-

tulle läheinen. Tämä mies ei kuulunut siihen maailmaan, joka heille oli ollut yhteinen lapsuusvuosista asti. Mutta oliko hän mieletön? Hänhän muisteli mielessään viisitoistavuotiasta tyttöä, jota ei sen koommin ollut nähnyt. Sitten tämä tyttö oli varttunut aikuiseksi — mennyt naimisiin.

Antti liikahteli levottomana paikallaan. Millainen olisi se tyttö nyt, kahdenkymmenen vuoden kuluttua?

Jalat alkoivat liikkua. Askel eteni. Antti tunsikin kulkevasa tahdottomana eteenpäin auringossa pölyävää tietä — tuttua tietä, jota hän lukemattomia kertoja oli muinoin juoksennellut. Aikansa kuljettuaan hän läheni taloa, jonka tiesi Lehtomäeksi. Se oli uusi talo, aikojen kuluessa siihen kasvanut. Hiljaista oli sielläkin. Piha näytti tyhjältä. Vain kanojen kaakutusta kuului jostakin piharakennusten takaa. Antin katse tapaili noita rakennuksia. Aitan katto jostakin kohdastansa odotti korjaamista. Läävän ovi riippui kummasti saranoiltaan. Hänessä heräsi äkkinäinen halu tutkia koko talo pihoineen kaikkineen. Niinkuin tämän talon menestyminen olisi koskenut läheltä häntäkin. Hän tunsikin kuin näkevänsä tuttuja askelia pihan aurinkoisella hiekalla.

Samassa kuului ääniä kauempana olevan saunan luota. Saunan ovi avautui ja ulos astui nainen, pieni poika kintereillä.

Antti hätkähti. Oliko tuossa jotakin, mitä hän ei ollut odottanut? Noiden kahden yhdessäolosta henki jotakin, mikä teki hänet tungetteliäiseksi. Pieni poika piti naisen esiliinan reunasta kiinni kuin olisi se ja sen omistaja olleet hänelle läheisesti kuuluvia. Ja nainen otti pienen käden omaansa kuin vastatakseen pojan vaistomaiseen eleeseen.

Ja nainen itse! Oliko hän se hento tyttönen, joka oli juoksennellut erään mökin tanhuvilla kaksikymmentä vuotta sitten? Antti seisoi paikallaan eikä tiennyt, menisikö noiden kahden luokse vai pakenisiko maantien turviin.

Mutta nainen oli jo hänet huomannut. Hän lähti astumaan saunapolkua pihaa kohden ja unohti pojan saunan luokse. Antti näki naisen lähenevän ja kumma pakenemisen halu valtasi hänet samassa. Oliko se vieras ihminen, joka läheni häntä? Hän haki silmillään jotain tuttua tulijasta, mutta mitään ei näkynyt. Se oli kookas, rehevä nainen.

— Päivää — minä olen Antti, hän sopersi.

— Mäkisen Antti! nainen huudahti. — Oletpa sinä kasvanut suureksi!

— Niinhän sinäkin, sanoi Antti rohkeammin. Hän tunsikin jo Kertun veikeän naurun.

He katselivat toisiaan tutkivin silmin ja vuosia kiisi ohitse. He olivat kaksi tuttua ihmistä ja kuitenkin

Sinä et tiedä...

Minä rakastan tällaisia valoisia kesäiltoja, kun taivas on kuulas ja vihreiden puiden tuoksu tunkeutuu avoimesta ikkunasta luoksesi huoneeseen, kun painuneen auringon rusotus vielä viipyy taivaanrannalla ja minä istun ompeleeni ääressä. Nyt on juhannuksen aattonaatto, neulaa liikuttaneet sormeni pysähtyvät ja minä jään katsomaan ulos. Naapurimme kulkee juuri ikkunan editse kantaen nuoria koivuja, jotka hän pystyttää porttinsa pieneen. Ja jälleen kulkevat ajatukseni sinun luoksesi, Kaarlo.

Kolme vuotta sitten oli myös juhannuksen aattonaatto. Seisoin silloin pienen täysihoitolan eteisaulassa ja tunsin avoimesta ovesta tulvivan vastahakattujen koivujen tuoksun. Taivas oli aivan sininen, silkin-

kin vieraita. Tuttavuus rakensi turvallisen sillan ja vieraus herätti outoa uteliaisuutta.

Samassa poika läheni saunapolkua.

— Se on ottopoika — otin sen, kun jäin yksin, Kerttu sanoi. Hän ei sanonut: kun mieheni kaatui.

— Minäkin jäin yksin siellä kaukana ollessani. Hän ei sanonut: vaimoni kuoli.

Antti tunsikin kuin jotakin vierivän pois. Hän tunsikin tulevaisuutta vallattomaksi ja nosti pojan korkealle ilmaan.

Oli juhannusaatto ja kahisevat koivut tekivät tehtävänsä portaan pielessä. Niiden lähellä ei ollut arkea eikä pahoja ajatuksia. Ne asetettiin tuoksumaan elämänpiiriin, joka oli yksinkertainen niinkuin niiden vihreä vaippa. Täällä ei puhuttu paljon eikä tehty suuria eleitä.

Illalla kaksi ihmistä käveli metsäpolkua pitkin. He suuntasivat kulkunsa suurta kokkovalkeaa kohden, joka leimusi läheisen järven rannalla. Heidän ajatuksensa olivat samansuuntaiset, kuten oli heidän kulkunsaakin.

— Hän ei ole ollenkaan samanlainen kuin ennen — kaksikymmentä vuotta sitten — hän on uusi ihminen, ajatteli Kerttu.

— Hän on entinen Kerttu, eikä kuitenkaan entinen. Olen löytänyt kuin uuden ihmisen, ajatteli Antti.

He katsoivat tuon tuostakin toisiaan keski-ikäisen ihmisen tutkivin katsein. Eivät pettyneet eivätkä hämmästyneet. Ja ajatus rakenteli kuvia, jotka olivat rauhallisia niinkuin järven pinta juhannussuussaan. Jotakin kutoutui hiljaa, jotakin, joka määräsi, että nämä ihmiset kulkisivat vielä pitkälti yhteistä tietä.

hieno, ja aurinko loisti kultaisen liekin tavoin. Astuin verkkaisin askelin pienen pöydän luo, jolle täysihoitolaan saapunut posti juuri oli jätetty. Päivän vanhoja sanomalehtiä, uusi kuvalehti ja nippu kirjeitä. Näitä selailessani osui käteeni postikortti, joka esitti juhannuskokon luona istuvaa poikaa ja tyttöä. Vilkaisin allekirjoitusta — "Sinun Kaarlosi".

Jotain lämmintä sykähti poskillani, ja nopein katsein ahmin korttiin kirjoitettuja sanoja: "... lomapäiväsi siellä pienessä täysihoitolassa ovat varmasti toinen toistaan ihastuttavampia. Olen suorastaan kadehtinut Sinua. Mutta nyt ainon yllättää Sinut — jätän pölyisen kaupungin taakseni, ja juhannusaattona olen siellä minäkin."

Sinä, Kaarlo, tulet tänne! Minä nojasin pöytää vasten ja suljin silmäni. Olin näkevinäni itseni pienellä rautatieasemalla, kaupungista tulevia innokkaita lomaviettäjiä pursuasi asemasillalle, minä kulkisin etsien tuttuja kasvoja, ja sitten Kaarlo iloisine hymyineen rientäisi minua kohti...

Luin edelleen: "... en voi viipyä kuin kaksi päivää, mutta jo se seikka, että saan nähdä Sinut..."

En voinut pidättää huokausta. Se olisi unohtumaton juhannus. Ja illalla tanssittaisiin kokon luona, minulla olisi ylläni upouusi keltainen kesäpuku, ja koko illan ja yön liitelisin Kaarlon käsivarsilla. Kaarlo oli ryhdikäs tanssittaja, miehekkäämpi kuin yksikään toinen...

Yläkerran kapeilta portailta kuului kevyitä askeleita. Merja, huonetoiverini, tuli halliin. Vilkaisin hänen kauniita kasvojaan ja sopusuhtaista, notkeaa vartaloaan voimatta välttää hienoista kateuden tunnetta. Merjan rinnalla tunsin itseni aina omituisen kömpelöksi, ikäänkuin nolatuksi.

— Luulin sinun lähteneen ulos, Merja sanoi minulle.

— Olin juuri menossa, vastasin. — Posti tuli muuten äsken. Tässä on kortti sinulle.

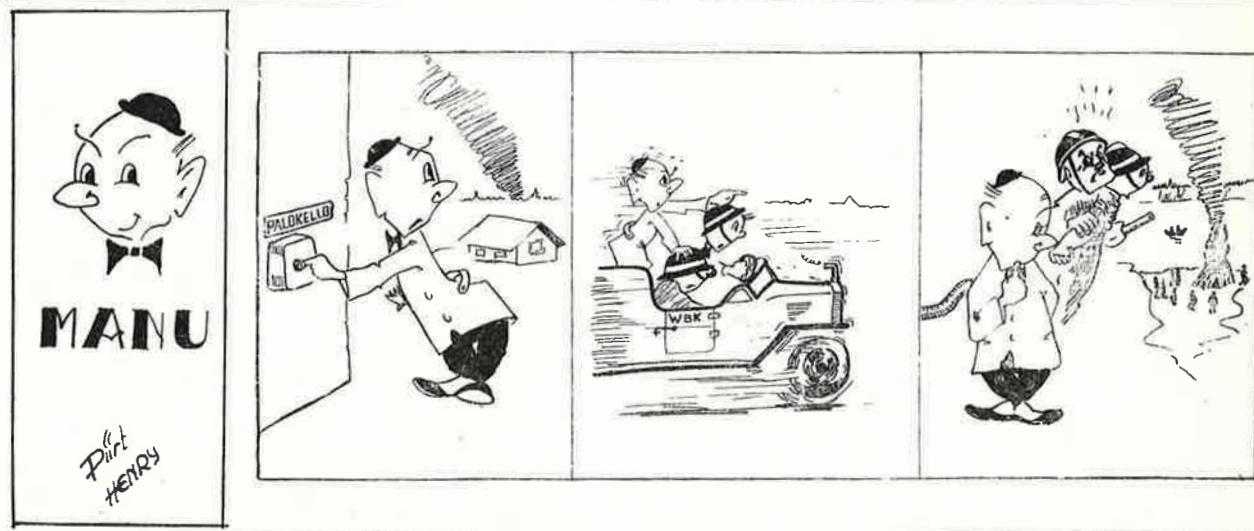
Ojensin Kaarlon postikortin hänelle, — sillä se oli osoitettu Merjalle, ei minulle. Merja sieppasi sen, vilkaisi nopeasti sen sisällön ja huudahti: — Se on Kaarloita, Ritva! Ajattele, hän tulee juhannusaatoksi tänne. Sinun on aivan mahdotonta kuvitella, miten ihanaa se on...

Merja nauroi, kääntyi ja juoksi portaat yläkertaan. Minä jäin seisomaan paikoilleni. Juhannus oli tulossa minulle niinkuin jokaiselle toisellekin, mutta Merjalle juhannus toi Kaarlon, joka tuskin koskaan oli vilkaissutkaan minuun. Minulla ei ollut ketään, ketä vastaan juoksisin asemalaiturille, ketään, jota varten olisin pukeutunut upouuteen keltaiseen kesäpukuuni.

Se oli kolme vuotta sitten. Mutta nyt minun on havahduttava ajatuksistani — tällaiset muistot, joista sinä, Kaarlo, et tiedä mitään, palaavat aina mieleeni valoisina kesäiltoina, kun taivas on kirkas ja kun vihreiden puiden tuoksu tunkeutuu avoimesta ikkunasta luokseni huoneeseen. Mutta nämä ovat onnellisia muistoja. Luulenpa, että puen ylleni tuon keltaisen leningin, vaikka se onkin jo kolme vuotta vanha, sillä tuokion kuluttua sinä, Kaarlo, hyökkäät pyörretuulen tavoin ovesta sisään, kainalossasi on vastatettuja koivunoksia, sinä pörrötät hiukseni ja huudahdat: — Jätä nyt nuo taloustyösi ja lähde ulos katsomaan kesäiltaa! Juhannus on tulossa, eukkoseni!

Ja minä hymyilen onnellisena.

Jaakko Tierna.

Toimitus: Å. LAUNIKARI (vastaava), A. YLIKANGAS (toimitussihteeri).

Kouvolan Kirja- ja Kivipaino 1951.

Tärkeimmät liikennemerkit.

Yleinen varoituserkki.

Tienmutka.

Pakollinen ajosuunta.

Tienristeys.

Vartioimaton rautatien tasoristeys.

Pakollinen kiertosuunta.

Vartioitu rautatien tasoristeys.

Etuajo-oikeutettu tie.

Rautatien tasoylikäytävän etumerkki.

Etuajo-oikeutetun tien risteys.

Ajoneuvoilla ajo kielletty.

Yhden raiteen risteysmerkki.

Etuajo-oikeus lakkaa.

Kielletty ajosuunta.

Useamman raiteen risteysmerkki.